

Timo Nikkilä

**AIKAMME
HAASTEET JA
UUDEN AJAN
RATKAISUT**

UUSI AIKA

Aikamme haasteet ja uuden ajan ratkaisut

Olemme kohtaamassa koko elämäntapaamme, elämäämme ja jopa lajiamme uhkaavia haasteita kuten ilmastonmuutoksen ja luonnon elinvoiman häviämisen ja ehkä uudestaan jonkin pandemian.

Uusi aika on vastaus näihin haasteisiin ja näyttää mistä tie tulevaisuuteen ja uuteen elämään löytyy.

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© 2026 Timo Nikkilä

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

SISÄLLYSLUETTELO

Alkusanat.....	10
Sivilisaatiomme romahdus suorana lähetyksenä.....	11
Se, mikä ongelmat aiheuttaa, ei voi olla ratkaisu	12
Tarvitsemme suunnanmuutoksen	14
On tullut aika herätä uuteen huomiseen.....	15
Nykyinen elämämme murtuu silmiemme edessä....	16
Elämä tasoittaa puntit.....	17
Miksi ympäristöaktivismi on epäonnistunut.....	18
Uusi aika ei avaudu nykyisestä käsin.....	23
Ilmasto- ja ekokatastrofi – miten selviämme siitä	28
Tarvitsemme keskustelua ekokatastrofista	29
Elämän puolesta, ei ketään eikä mitään vastaan.....	31
Emme ole nyt tosissamme	33
Mikä sai sinut tekemään ensimmäisen ekotekosi ...	35
Onko meissä jokin ”virhe”	37
Kenen tehtävä on pelastaa meidät	39
Olemmeko jo kyllästyneet ja luovuttaneet.....	42
Ekokriisistä puhumiseen konkretiaa	44
Mitä positiivista tulevaisuutemme suhteen	47

Nyt pitäisi varmistaa tulevaisuus	48
Ekokatastrofi etenee hurjaa vauhtia.....	50
Ehkä se onkin niin	52
Elämän pelastustyöt on aloitettava nyt.....	54
Emme ratkaise syytä, vaan hoidamme oireita.....	58
Koronapandemia – uhka vai mahdollisuus	62
Takaisin eloonjäämistaiseluun – sitäkö haluamme? ..	63
Kenen ehdoilla kuljemme tulevaisuuteen?.....	65
Miksi koronavirus pysäyttää lähes koko maailman? ...	68
Kriisien dominoefekti	69
Koronapandemian vaikutusten vaihtoehtoja	72
Ihmisen yliveraisuutta on nyt loukattu.....	73
Tarvitsemme uuden perustan elämällemme.....	75
Miten nyt tarvittava elämänmuutos voisi tapahtua?	77
.....	77
Miten voisimme päästä ”uuteen”	79
Uskomuksia, jotka pitävät meidät kiinni nykyisessä	81
Me olemme pulassa, mutta meillä on ratkaisu	83
Mikä on vaihtoehto ”paluulle entiseen”?	85
Nyt on aika kysyä: mitä me todella haluamme?	90
Mitä COVID-19 yrittää kertoa meille.....	91

Ekologisesti kestävään maailmaan.....	94
Poliitikkojen painostamisesta	95
Yksilöt tekevät kaikki päätökset	97
Taloukskasvusta on luovuttava.....	101
Ekologisesti kestävä maailma - miten	105
Teknologia ei ratkaise ekokriisiä	111
Emme näe tietä tulevaisuuteen	112
Onko peli jo menetetty?	113
Tarvitsemme näkökulman muutosta	115
Tarvitsemme muutosta nyt.....	116
Nykyinen maailmamme murtuu	117
Voimmeko estää romahdukset	119
Kyse on meistä ja elämästämme.....	121
Tarvitsemme elämänsuojelua	124
Milloin alamme toimia tulevaisuutta varten	125
Aika toimia on nyt	127
Nykyinen elämämme muuttuu joka tapauksessa ..	129
Monimuotoinen luonto on pelastuksemme	132
Kaksi megakeikahduspistettä.....	135
Tuhokehitys voidaan vielä kääntää	138
Lopuksi	142

Perustelemattoman luottamuksen illuusio	143
Tarvitsemme nyt oikeita kysymyksiä	144

Elämme nyt perustelemattoman luottamuksen illuusiossamme, josta meidän on herättävä.

Tarvitsemme kollektiivisen tietoisuuden, kulttuurin ja ajan hengen muutoksen, jotta nykyinen suunta kääntyisi ja alkaisimme toimia elämän ja itsemme pelastamiseksi edessämme olevasta ekokatastrofista ja sen luomista muista kriiseistä.

Vähempi ei nyt riitä.

ALKUSANAT

On hämmentävää nähdä sivilisaatiomme romahduksen ensiaskeleita suorana lähetyksenä eri puolilta maailmaa samaan aikaan kun aiheuttamamme ilmastonmuutos ja ekokatastrofi hävittävät elämämme ylläpitojärjestelmää. Tuplatuho.

Sivilisaatiomme romahdus suorana lähettyksenä

Globaali talous ja valtiot eivät kestä toimia, joita tarvitaan ilmastonmuutoksen ja ekotuhon estämiseksi, ja jotka on tehtävä. Johtopäätös on, että nykyisillä keinoin ei romahdusta voida estää, tavan voimme vielä valita.

Tulevaisuutemme ratkaisee se miten kohtelemme toisiamme ja jaamme käytettävissä olevat resurssit kaikkien kesken oikeudenmukaisemmin. Jos tässä epäonnistumme, kuten nyt teemme, niin ajaudumme kaikkien sotaan kaikkia vastaan, jossa kaikki häviävät eikä ole voittajia.

Eriarvoisuus ja väkivalta ovat syvällä nykyisissä ihmisyytemme, yhteiskuntiemme ja taloutemme rakenteissa ja siksi tulemme tarvitsemaan vahvaa rauhanliikettä puolustamaan ihmisarvoista elämää samanaikaisesti kun pyrimme estämään ilmastonmuutoksen ja ekotuhon riistäytymistä.

Kun romahdus näyttää olevan edessämme, niin siirrymme ratkaisun haaveilusta "pelastautukoon ken voi" -vaiheeseen, jossa tulevina vuosina ruokaturva nousee merkittäväksi tekijäksi. Vielä olisi aikaa valmistautua ja varautua, mutta edes sitä ei nyt tehdä puhumattakaan ratkaisuista.

Voisimme itse toimia ja tehdä vapaaehtoisesti tarvittavat

elämäntapamuutokset, mutta näyttää siltä, että aika ei riitä ja joudutaan käyttämään pakkokeinoja, rajoitteita ja julkisen vallan kovia toimia, jotta voimme estää katastrofin. Ja sitä kovempia mitä myöhemmin ne tehdään.

Se, mikä ongelmat aiheuttaa, ei voi olla ratkaisu

Nykyinen elämän- ja maailmanmallimme on ajanut meidät yhä pahenevaan kriisien kierteeseen. Yksinkertaisesti tarvitsemme uuden elämän- ja maailmanmallin ja sille uuden kestävä perustan. Jos ja kun teemme tämän johtopäätöksen, niin pääsemme uuden alkuun. Ilman tämän oivaltamista olemme jumissa nykyisessä ja ajaudumme yhä pahempiin kriiseihin.

Nykyinen maailma on jo kuollut, se on elossa vain vanhasta tottumuksesta ja pinnalta tarkastellen, mutta henki siitä on jo hävinnyt. Kulussit ovat paikallaan ja näytelmä jatkuu, mutta juoni on jo kadonnut. Nyt tarvitaan uusi tarina ja juoni elämällemme.

Keskittyminen siihen mikä on taloudessa, politiikassa tai elämässämme huonosti, ei johda mihinkään, ellemme kerro sille vaihtoehtoa ja keskity siihen. Huonosta tulee epäoleellista, kun uudesta tulee huomiomme keskipiste ja tekojemme kohde.

Vastustaminen estää muutoksen, se antaa huomiomme ja energiamme sille mitä vastustamme, pitää siinä kiinni ja estää haluamamme muutoksen. Ei ketään eikä mitään

vastaan, vaan elämän puolesta keskittää huomiomme ja energiamme uuteen ja johtaa tekoihin, jotka tuovat muutoksen.

Pari kymmentä vuotta sitten, kun pohdin ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon mahdollisuutta ja uhkaa, niin sitä ajatteli, että kyllä me sitten toimimme heti kun saamme riittävät todisteet, että uhka on todellinen. No nyt on todisteet, mutta ei toimita. Hämmentävää.

On paljon psykologisia, kulttuurisia, yhteiskunnallisia, evolutiivisia, tietoisuuteemme liittyviä esteitä, rajoitteita ja hidasteita tiedostaa edessämme olevaan uhkaa, mutta ihan tavallisen järjen luulisi riittävän siihen, että nyt on pakko tehdä jotakin ja nopeasti.

Olemme epäonnistuneet luomaan ekologisempaa elämäntapaa ja kestäviä taloudellisia ja yhteiskunnallisia järjestelmiä, koska emme ole haastaneet niiden perustana olevia arvoja ja tiedostaneet niiden olevan perimmäinen syy epäonnistumiseemme. Ilman arvojen muutosta ei ratkaisua tule.

Arvostamme nyt asioita, joiden tuottaminen saastuttaa ja tuhoaa luontoa ja tuottaa vaarallisen ilmastonmuutoksen. Vasta kun arvostamme asioita, jotka eivät näin tee, voimme luoda elämäntavan ja yhteiskunnan, joka lopettaa luonnon tuhoamisen ja turvaa näin tulevaisuutemme.

Maailma muuttuu, kun me muutumme. Meidän tulee nyt

itse valita uudet arvot ja elämäntapa, joka on mahdollinen. Lopettaa sen odottaminen, että järjestelmä pelastaisi meidät. Me olemme "järjestelmä", me pelastumme vain elämällä toisin ja luomalla uuden tavan elää yhdessä.

Tarvitsemme suunnanmuutoksen

Suunnanmuutos uskomustodellisuudesta todellisuuden näkemiseen, erillisyydestä elämäyhteisyytemme kokemiseen, vastustamisesta ratkaisujen ja uuden elämäntavan luomiseen, vastakkainasettelusta ja omien etujen politiikasta todellisuuspohjaiseen kaikkien etua ajavaan yhteistyöhön.

Suunnanmuutos ja tarvittavat uudet näkökulmat ovat tietenkin sanahelinää, jos emme pysähdy ja haasta itseämme, nykyisiä uskomuksiamme itsestämme ja elämästämme ja siitä mikä on hyvän ja mielekkään elämän lähde ja lähde elämään tätä kaikkea todeksi yhdessä toistemme kanssa.

Suunnanmuutos mahdollistuu, kun vaihdamme näkökulmamme "itsestä elämään", etenemme materialistisesta maailmankuvastamme elämäkeskeisiin arvoihin ja maailmankuvaan, alamme nähdä todellisuuden sellaisenaan ja elämme ja toimimme sen mukaan. Suunnanmuutos on mahdollisuus, ei uhka.

Kukaan ei pysty tätä suunnanmuutosta puolestamme tekemään, meidän itsemme on se tehtävä. Kun oivallamme

itseämme ja elämämme uudella elämäkeskeisellä tavalla, niin elämämme on aivan yhtä normaalia kuin nykyinenkin, mutta helpompaa ja luonnollisempaa.

On tullut aika herätä uuteen huomiseen

Osa meistä elämänsuojelijoista painostaa päättäjiä tekoihin, osa kuluttajia elämäntapamuutoksiin, osa kertoo uhkauutisista, osa osallistuu mielenosoituksiin, osa yritysboikotteihin, jotkut menevät jopa nälkälaksoon, mitä tapahtuu, ei mitään, elämän tuhoaminen jatkuu.

Vasta kun ajan henki eli kulttuurinen, älyllinen ja henkinen tilamme muuttuu kulutuksesta, taloudesta ja oman edun tavoittelusta elämänlaadun, ekoettisen kestävyys ja kaikkien edun tavoitteluun, alamme tosissamme toimia tulevaisuuden ja kohtuullisen elämän turvaamiseksi.

Päättäjät, media ja enemmistö ihmisistä keskittyvät vielä tarkastelemaan elämäämme talouden, rahan ja kulutusmahdollisuuksien kautta ja arvioimaan sen hyvyttä näillä kriteereillä. Samanaikaisesti ajan henki on muuttumassa elämäkeskeiseksi, mutta ei vielä nähtävällä tavalla.

Jonakin päivänä puhumme siitä kuinka nyt on toimittava ja turvattava elämämme, että emme enää voi jatkaa unohtaen elämäämme uhkaavia ilmastonmuutosta, ekokriisiä yms., että hyvä elämä onkin mahdollinen alemmalla aineellisella kulutuksella, alamme arvostaa

elämää ja elämäämme.

Se hetki kun ajan henki muuttuu ja erityisesti milloin se tapahtuu, määrittää koko ihmiskuntamme tulevaisuuden. Mitä pikemmin sitä parempi, jotta voimme vielä estää paljon aiheutuvia tuhoja ja estää totaalisen tuhon.

Nykyinen elämämme murtuu silmiemme edessä

Kun nykyisen elämämme perusta murtuu silmiemme edessä ja edessä on vain luopumista saavutetuista eduistamme, eikä uutta näkymää tulevaisuuteen nähdä, niin ote todellisuudesta kirpoaa ja johtaa henkiseen lamaannukseen. Olemme todistamassa yhden aikakauden loppua ja uuden alkua.

Olemme todistamassa materialistisen todellisuus- ja erillistyneen ihmiskäsityksemme sekä kulutus- ja talouskeskeisen maailmankuvamme törmäystä luonnon asettamiin rajoihin mikä ilmenee ristiriitoina ja kriiseinä, koska taistelemme tätä murrosta vastaan, emmekä näe tietä uuteen.

Tie uuteen avautuu, kun tunnustamme, että nykyinen elämämme ei enää pysty tarjoamaan sitä mitä olemme uskoneet sen tuottavan, vaan on kääntymässä itseämme ja elämäämme vastaan. Olemme vakavassa ristiriidassa luonnon kanssa ja vain tämän ristiriidan ratkaiseminen avaa tien uuteen.

Luomalla uuden tietoisien ja elämäkeskeisen suhteen

itseemme, toisiimme ja luontoon, voimme nähdä tulevaisuuden mahdollisena ja sellaisena mikä tuottaa aitoa hyvinvointia ja elämäniloa meille ja toisillemme ja tavalla, jossa luonnon elinvoima palautuu ja turvaa jälleen elämäämme.

Elämäkeskeinen suhde itseemme, toisiimme ja luontoon avautuu, kun pysähdymme ja kohtaamme todellisuuden avoimesti ja rehellisesti. Kun vaihdamme näkökulman itsestä elämään, niin näemme ongelmiamme todelliset syyt, koska juuri itsekeskeisyytemme on estänyt meitä niitä näkemästä.

Elämä tasoittaa puntit

Maailma ja luonto häviävät kovaa vauhtia silmiemme edessä, metsät palavat, jäätiköt sulavat, lajit kuolevat, kodit palavat, tulvat hukuttavat kaupunkeja, kuivuus estää viljelyä, kuumuus pahenee, yhä useammalle tulee nälkä ja jano, mitä me teemme? Jatkamme entiseen tahtiin.

Nykyinen maailma ja luonto, joihin olemme kasvaneet, oppineet ja tottuneet, ovat siirtymässä kovaa vauhtia historiankirjoihin ja "vanhan hyvän ajan" muisteluihin, joista lapsemme ja lastenlapsemme koulussa lukevat ja kuuntelevat, kun vanhat niistä kyynel silmässä heille kertovat.

Se, mitä on tapahtunut luonnolle viimeisten vuosikymmenten aikana, tapahtuu meille tulevina

vuosikymmeninä, elämä tasoittaa puntit.

Miksi ympäristöaktivismi on epäonnistunut

Miksi ympäristöaktivismi ei ole onnistunut estämään ekologista katastrofia? Viimeiset 30 vuotta on ollut eriasteista ja -laajuista ympäristö- ja ilmastoaktivismia järjestöjen ja aktiivisten ihmisten toimesta, mutta ilmastonmuutos ja luonnontuho ovat vain kiihtyneet. Miksi näin? Toki paikallisesti on saatu aikaan hyviä tuloksia ja muutamia lajejakin saatu toistaiseksi suojeltua, mutta isossa kuvassa tämä on ollut merkityksetöntä.

Näen seuraavien ”systeemivirheiden” olevan tähän syynä:

- 1) Muutosta on pyritty saamaan aikaiseksi vallitsevan taloudellisen ja poliittisen järjestelmän sisällä ja pyritty pakottamaan sitä tekemään tarvittavat muutokset mielenosoitusten, vastustamisen, painostamisen, lakkojen, vetoomusten ja vaatimusten avulla.
- 2) Tavoitteena ei ole ollut ilmastopäästöjen ja haitallisen kulutuksen kokonaismäärän ja kasvun vähentäminen, vaan saamaan yhä suurempi osa siitä kestävämmäksi, mikä ei ole kuitenkaan riittänyt edes kompensoimaan syntynyttä kestämatöntä kasvua.
- 3) Tavallisten ihmisten osuutta, merkitystä ja vaikutusta on aliarvioitu tai sitä ei ole otettu lainkaan huomioon mahdollisena muutostekijänä ja uuden elämäntavan synnyttäjänä, vaan on keskitytty pääasiassa järjestelmä tasolle – että järjestelmämuutos ”pakottaa” ihmiset

kestävään elämäntapaan, kunhan muutokset on aikaansaatu järjestelmässä tai että järjestelmämuutos riittää tekemään elämämme kestäväksi.

- 4) Ei ole tunnistettu ja tunnustettu sitä, että vähempi aineellinen kulutus ja taloudellinen toimeliaisuus tuottavat parempaa elämäntasoa, vaikka elintaso laskisikin, koska suuri osa kulutuksestamme on turhaa ja jopa vahingollista, jota emme tarvitse hyvään ja mielekkääseen elämään, vaan on seurausta talouskasvuun keskittyvästä taloudellisesta ja poliittisesta järjestelmästä.
- 5) Ei ole tunnistettu ja tunnustettu sitä, että olemme nyt globaalin, koko ihmiskuntaa ja materialistista elämäntapaamme koskevassa murroksessa, joka ei onnistu nykyisellä itse- ja ihmiskeskeisellä todellisuus- ja ihmiskäsityksellä, materialistisella maailmankuvalla ja arvoilla, jotka nykyisen elämäntapamme on luonut, vaan tarvitsemme uuden elämäkeskeisen perustan uudelle elämäntavalle ja kestäväälle maailmalle.

Olemme pyrkineet luomaan uuden kestävämmän maailman, mutta emme ole olleet valmiita luopumaan nykyisestä kestäättömästä elämäntavastamme ja maailmasta.

Nyt pitäisi keskittyä uuden elämäkeskeisen näkökulman oivaltamiseen, kulutuksen ja päästöjen radikaaliin vähentämiseen, uuden elämäntavan ja yhteiskunnan luomiseen ja elämiseen todeksi, jotta saamme katkaistua

ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon kärjistymisen ja saamme itsellemme hyvän ja mielekkään elämän. Miksi ihmeessä emme tee näin?

Hyvää työtä ja hyvin aikomuksin on työtä tehty, mutta koska se ei ole tuottanut kuin paikallisia "voittoja" ja nyt uhka on globaali, niin on pohdittava uutta näkökulmaa ja lähestymistapaa.

Ihmisten kulutus- ja äänestyskäyttäytyminen on keskeistä ja ylläpitää nykyistä elämäntapaamme ja poliittista systeemiä. Sitä pitäisi saada muutetuksi ja siksi heihin ja meihin kannattaisi keskittyä aktivismissa. Kun me muutumme, niin yhteiskunta muuttuu. Arjen vallankumous on juuri se mitä tarvitaan ja järjestöt ja aktivistit sitä tukemaan. Uusi elämäntapa tulee tehdä näkyväksi ja houkuttelevaksi.

Aikamme 3 suurta ristiriitaa

- Haluamme suojella luontoa, mutta emme halua lopettaa sen tuhoamista.
- Haluamme paremman maailman, mutta emme ole valmiita luopumaan nykyisestä.
- Haluamme muutosta, mutta emme ole itse valmiita muuttumaan.

Nämä ristiriidat ratkeavat, kun lopetamme luonnon tuhoamisen ja alamme suojella sitä, luovumme nykyisestä maailmasta ja luomme tilalle paremman, olemme itse

valmiita muuttumaan ja teemme muutoksen.

Vaikeus on siinä, että emme halua tuhota luontoa, vaan haluamme suojella sitä, mutta haluamme elää tavalla, joka kuitenkin luontoa tuhoaa, ja vaikka haluamme luopua nykyisestä elämäntavastamme, luoda paremman ja muuttua, niin emme siihen kuitenkaan pysty.

Jotta pystyisimme, tulee meidän haastaa uskomuksiamme ja kysyä itseltämme mikä näistä uskomuksista estää muutoksen tai tekee siitä niin pelottavaa, että emme sitä uskalla tehdä. Monesti uuden näkökulman ottaminen auttaa ja tässä "uusi aika" tarjoaa oman vaihtoehdonsa.

On mahdollista, että ekologinen tasapaino saavutetaan vain kulutuksen ja päästöjen pakotetulla alasajolla, jonka tekee luonto itse. Jäljelle jäävä ihmiskunta voi sitten aloittaa alusta "uuden ajan hengessä" ja elämäkeskeisellä tietoisuudella. Elämä voittaa lopulta.

Mutta jos haluamme estää tämän niin teemme sen pudottamalla kulutustamme nopeasti ekologisesti kestäväälle tasolle ja alamme omaksua "uuden ajan elämäkeskeistä tietoisuutta". Elämän oma evolutiivinen prosessi tarjoaa tähän mahdollisuuden, jos vain tartumme siihen.

Aikaikkuna kulutuksen ja yhteiskunnan romahduksen ja "uuteen aikaan heräämisen" välillä on pieni ja koko ajan pienenevä. Se kumpi näistä tapahtuu ensin, ei ole nyt

nähtävissä. Siksi vapaaehtoinen kulutuksen alasajo antaisi meille tarvittavan ajan heräämiseen.

Vähäisempi aineellinen kulutus ei tarkoita mitään kurjuuselämää, vaan antaa mahdollisuuden hyvään ja mielekkääseen elämään. Mutta luomillemme systeemeille se on katastrofi, ne eivät selviydy. Mutta me selviydymme, jos teemme kulutuksen alasajon vapaaehtoisesti ja harkiten.

Nyt näyttää valitettavasti siltä, että ilmastonmuutosta, 6. sukupuuttoaaltoa ja luonnon ekosysteemien tuhoutumista ei pysty mikään muu pysäyttämään kuin luonto itse. Aika luonnollinen ratkaisu, kun ihmiskeskeistä ratkaisua emme halua tosissamme edes yrittää.

Me voisimme rikkaissa länsimaissa milloin tahansa päättää, että luovumme turhasta ja vahingollisesta kulutuksesta. Alun kaaoksen jälkeen myös talous ja muu yhteiskunta hakisi tasapainon tämän kanssa ja oppisimme elämään siinä mikä on mahdollista nyt ja myös tulevina vuosisatoina. Me voisimme ihmiskuntana muuttaa suuntaa ja muuttua elämäntuhoajasta elämänsuojelijaksi. Tämä olisi myös meidän oma etumme ja tulevien sukupolvien kannalta mahdollisuus elää edes jotenkin kohtuullista elämää.

Vuosia sitten olin tuskastunut ja huolissani ihmiskunnan kohtalosta, kun en nähnyt mahdollisuutta elää toisin, että hyvä ja mielekäs elämä voisi olla jotakin muuta kuin se

moderni maailma, jossa elämme. Nyt kun sen tiedän ja elän sitä todeksi, niin tuska ja huoli on poissa.

Uusi aika ei avaudu nykyisestä käsin

Uusi elämä ja vaihtoehto nykyiselle, josta kirjoitan, ei avaudu, jos katsomme ja etsimme sitä nykyisestä käsin. Vasta kun oivallamme, että nykyinen maailma on "aikansa lapsi", vastaus menneisiin haasteisiin, alamme nähdä vaihtoehtoja, jotka vastaavat nykyisiin haasteisiin.

Me voimme luoda elämäntavan, joka on ekologisesti kestävä ja sosiaalisesti vastuullinen ja, jossa ei ole enää räikeää eriarvoisuutta. Se on aivan yhtä luonnollista kuin nykyinen elämäntapammekin on, kunhan vain vaihdamme arvomme ja maailmankuvamme "itsestä elämään". Meidän todellisuutemme ja maailman tulkinta alkavat muuttua, kun päätämme katsoa elämää elämän näkökulmasta, eikä itsemme näkökulmasta.

Nykyiset ilmastotoimet ovat kuin vastatuuleen pissaisi – helpottaa hetkeksi, mutta housut kastuvat. Jos samaan aikaan ei ajeta fossiilisia suunnitelmallisesti alas ja lopeteta niiden tukemista, niin uusiutuvien kasvu ei riitä edes energiankäytön kasvua kompensoimaan.

Vain ilmastonmuutoksen estäminen on kuin korjaisi savupiippua, vaikka koko talo palaa jo. Tai kun metsä palaa, niin sammutetaan vain kipinöitä. Tulisi nähdä todellinen jatkuvia ongelmia tuottava syy eli elämäntapamme, joka

tuhoaa elämämme perustan ja keskittyä sen muuttamiseen.

Tiedämme riittävästi miksi olemme pulassa ja mihin olemme menossa, mutta emme kuinka voisimme tämän ratkaista. Miksi? Koska se mikä on ongelma, ei voi olla ratkaisu.

Joko uskomme, että nykyinen poliittinen ja taloudellinen järjestelmämme ei ole ratkaisu, vaan ongelma. Talouden elvyttäminen, kasvun aikaansaaminen ja kulutuksen lisääminen ovat niin meillä kuin maailmallakin nyt tärkein tavoite. Tämä todistaa kiistatta, että tavoitetta päästöjen ja haitallisen kulutuksen alentamiseksi ei ole, vaikka juuri sitä nyt tarvitsemme. Edes vihreään jälleenrakentamiseen ei panosteta, vaan edelleen tuetaan fossiilitaloutta ja muita päästöjä tuottavaa teollisuutta.

Koronapandemiassa olisi ollut ainutlaatuinen mahdollisuus ottaa ensimmäiset askeleet kohti ilmastonmuutoksen torjuntaa, mutta kuten nyt on paljastunut, niin se ei ole oikeasti päättäjien intressissä eikä suurimman osan meistäkään. Me haemme vain sellaisia ratkaisuja, jotka luovat uutta työtä, verotuloja ja taloutta, koska maailman muuttaminen tapahtuu nykyisen talouden sisällä ja ehdoilla. Ratkaisut, jotka eivät tuota lisää, vaan vähentävät kulutusta ja taloutta, eivät siksi kelpaa.

Yksinkertaisin ja nopein tapa vähentää ilmastopäästöjä ja luonnontuhoa, on vähentää sitä aiheuttavaa kulutusta ja

taloutta ja samanaikaisesti tehdä tämä vähempi kestävämmiin. Mutta tämä ei käytännössä sovi kenellekään muutamia valistuneita yksilöitä lukuun ottamatta. Niinpä päästöt kasvavat ja luonnontuho vain kiihtyy ja kaikki se mitä tehdään kestävästi, hidastaa ilmastopäästöjä ja luonnontuhoa vain hieman tai ei ollenkaan, kuten on tapahtunut viimeiset vuosikymmenet. Hyvät aikomukset jauhautuvat talouden armottomassa myllyssä.

Meillä on luja uskomus, että voimme luoda ekologisesti kestävä, mutta nykyiseen kulutukseen ja luonnonvarojen käyttöön perustuvan elämäntavan kiertotalouden ja uusiutuvan energian avulla. Mutta onko tämä vain uskomus, joka estää tarvitsemme elämäntapamme muuttamisen?

Enää ei ole aikaa sille, että luomme uuden kestävä, infran fossiilisten tilalle ja siten pääsisimme niistä eroon. Tarvitsemme toki kaiken uuden kestävä, infran, mutta ennen sitä meidän tulee luopua fossiilisista ja luonnon tuhoamisesta ja se edellyttää "alasajoa". Fossiilisten alasajo ja muu luonnon tuhon lopettaminen edellyttävät aivan toisenlaista vähäkulutuksellista elämäntapaa ja luonnonvarojen käytön radikaalia vähentämistä, joka tulee omaksua ja elää todeksi. Nyt emme tätä vielä "halua", mutta kohta se on pakko.

Keskittyminen mm. kiertotalouteen ja uusiutuviin ei tule ongelmiamme ratkaisemaan siinä aikaikkunassa, joka meillä on käytettävissä. Tarvitsemme "alasajon" ja uuden

elämäntavan niiden lisäksi ja nopeasti. Alasajo tarkoittaa luonnollisesti nykyisen talouden rakenteiden murtumista ja romahtamista, mutta tämäkin olisi parempi tehdä suunnitellusti ja harkiten (ja luoda uudet) eikä hallitsemattoman kaaoksen kautta, jota kohti nyt menemme.

Olisimme voineet toimia koronapandemiassa niin, että elvytämme taloudesta sen kulutuksen mikä on välttämätöntä ja tarpeellista, jättäneet elvyttämättä sen mikä on turhaa ja vahingollista ja jakaneet näin jäljelle jääneet työt kaikkien työhön kykenevien kesken ja perälaudaksi perustulo.

Elvytämme kulutusta ja taloutta takaisin tasolle, joka aiheuttaa mm. kiihtyvää ilmastomuutosta, luonnon elinvoiman ja monimuotoisuuden heikentymistä, jotka meidän tulee lähivuosikymmenten aikana saada käännettyä toisinpäin. Nyt lisäämme sitä mitä meidän tulee vähentää.

Voi käydä myös niin, että päättäjät ja me itse totumme kriiseihin ja niiden aiheuttamiin kuolemiin, jolloin emme ratkaise näiden toistuvien kriisien todellista syytä ja aiheuttajaa eli oman elämäntapamme ja taloutemme ekologista, sosiaalista ja eettistä vastuuttomuutta.

Ratkaisemme vain lyhyen tähtäimen kriisejä ja pyrimme vähentämään niiden aiheuttamia kuolemia, mutta samanaikaisesti jatkamme elämän- ja maailmanmallilla,

joka tuottaa paljon vakavampia ongelmia, kriisejä ja kuolemia jo lähitulevaisuudessa. Näköalaton ja vastuuton.

Näitä me emme pääse karkuun, vaikka kuinka haluaisimme jos emme tee radikaalia muutosta – ilmastonmuutos, luonnon biodiversiteetin häviäminen, 6. sukupuuttoaalto, hyönteisten radikaali väheneminen, metsäkato, sään ääri-ilmiöt jne. Elämämme perusta murtuu yhä nopeammin.

ILMASTO- JA EKOKATASTROFI – MITEN SELVIÄMME SIITÄ

Ilmastonmuutoksen, luonnontuhon, 6. sukupuuttoaallon yms. kärjistyminen voidaan estää vain sillä mitä meillä on nyt käytettävissämme, koska aikaa ei ole enää odottaa tulevia ratkaisuja olivat ne sitten teknologisia, taloudellisia tai poliittisia. Päästöt ja kulutus alas nyt.

Ja kuten koronapandemia on osoittanut, niin kulutus ja päästöt saadaan nopeasti alas. Nyt se tapahtuu päättäjien ja kuolemanpelkomme vuoksi ja niin pitäisi toimia myös ekokatastrofin kanssa, vaikka se ei juuri nyt uhkaa omaa henkeämme. Se uhkaa ihmiskunnan tulevaisuutta.

Tarvitsemme keskustelua ekokatastrofista

Käyty keskustelu koronapandemian tukahduttamisesta, hybridistrategiasta ja laumasuojasta sopisi hyvin myös ekokatastrofikeskusteluun. Tukahdutetaanko kulutus ja päästöt, tasapainotellaan elämän ja kuoleman välillä vai luotetaanko siihen, että ratkaisu löytyy tulevaisuudessa.

Kulutuksen ja päästöjen tukahduttaminen pelastaisi meidät ja luonnon, mutta tuhoaisi järjestelmän, hybridi keskittyisi rajoittamaan tuhot siedettäviksi, laumasuoja luottaisi, että teknologia ratkaisee. Kuinka paljon elämää haluamme pelastaa ja kuinka suuren riskin otamme?

Vaikutusta siihen minkä strategian selviytymiseemme valitsemme, on myös sillä näemmekö itsemme kuuluvan riskiryhmään vai emme. Nyt monesti ajattelemme, että uhka ei ole juuri meille suuri ja että voimme siitä paremmin selviytyä kuin muut. Tästä en olisi niinkään varma, onko näin.

Tätä keskustelua ekokatastrofista selviytymisen vaihtoehtoista tulisi nyt käydä ja vakavasti pohtia eri vaihtoehtojen todennäköisyyksiä, riskiä, todellisia vaikutuksia eettisesti, sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti ja kuinka välttää ajautuminen kasvavaan vastakkainasetteluun ja uusiin kriiseihin.

Keskustelua pitäisi käydä holistisesti eli koko maapallon, luonnon ja ihmiskunnan eli elämän näkökulmasta eikä vain

erillisinä talous-, teknologia-, politiikka-, valtio- tai aluekysymyksinä. Me joko selviydymme tästä yhdessä tai ajaudumme "kaikkien sotaan kaikkia vastaan".

Jos käymme keskustelua vain omista lähtökohdistamme, omasta edustamme ja selviytymisestämme käsin, kuten nyt lähes poikkeuksetta käymme, niin en usko, että löydämme tarvittavaa ratkaisua. Lähtökohdaksi tulisi ottaa elämä ja sen suojeleminen kaikessa monimuotoisuudessaan.

Onko "ilmastohiljaisuus" merkki siitä, että olemme ymmärtäneet mitä on edessämme, mitä pitäisi tehdä ja, että emme ilmeisesti aio tehdä mitään riittävää ja tämä saa meidät kauhusta mykiksi?

Emme uskalla kohdata sitä todellisuutta minkä tiedämme olevan edessämme ja jo nyt ja siksi puuhastelemme muuta. Siirrämme ilmastohuolet ja muun ekokatastrofin pois mielestämme ja suojelemme näin itseämme. Mikä on ehkä nyt tarpeellinen itsesuojeluvaistomme, mutta lopulta tuhoisaa itsellemme.

Meidän tulisi nyt ahdistuksesta ja vastustuksesta huolimatta, mitä todellisuuden kohtaaminen voi meille aiheuttaa, kohdata se. Ja kun sen teemme ja siinä tarpeellisen ja tarvittavan surutyön, niin saamme rohkeuden ja voiman pitää ääntä ja toimia tulevaisuutemme ja elämän hyväksi.

Jokapäiväiset uudet puheenaiheet ja puuhat antavat hyvän mahdollisuuden täyttää kaikki tila ja aika niillä, jolloin emme joudu edes hetkeksikään hiljentymään ja kuulemaan mitä sisäinen tietomme sanoo. Mutta jonakin päivänä se ei enää onnistu ja tulee herätys todellisuuteen.

Tarvitsemme lisää tietoa, mutta näen suurimmaksi ongelmaksi tai haasteeksi sen, että ne, jotka jo tietävät, ovat hiljaa, eivätkä pidä ääntä ja jaa tietoa. Aina on vapaamatkustajia syystä tai toisesta eikä heihin kannata aikaa hukata. Nyt tarvitaan niitä, jotka jo tietävät. Tätä ei saa jättää vain aktivisteille. Meidän jokaisen, jotka tiedostamme uhan, on nyt otettava kantaa elämän puolesta ja lopetettava hiljaisuutemme. Nyt on oltava äänessä, jokainen omallaan ja tavallaan ja kerrottava, että haluamme muutosta ja teemme sen myös itse.

Elämän puolesta, ei ketään eikä mitään vastaan

Meidän tulee nyt ottaa vastuu elämästä ja tulevaisuudesta, "tulla ulos kaapista" ja tunnustaa "olen elämänsuojelija ja ylpeä siitä." Se on vapauttavaa ja päätös, joka määrittää koko elämäämme eteenpäin. Nyt on oltava rohkeasti "elämän puolesta, ei ketään eikä mitään vastaan".

Niin kauan kuin lyhyen tähtäimen taloudelliset ja hyvinvoinnin etumme ja muut toissijaiset tarpeemme vievät voiton ensisijaiselta tarpeeltamme elää ja varmistaa

tulevaisuutemme, niin muutosta ei tule.

Me emme pysty estämään nykyisen maailmamme ajautumista kohti loppuaan, ja miksi pitäisikään. Se on tullut tiensä päähän ja tulee jäämään ihmiskunnan historiaan lyhyenä tuhoisana vaiheena, jolloin unohdimme mikä on elämämme perusta. Se on elävä ja monimuotoinen luonto.

Kun teemme valinnan elämän puolesta, elämämme saa aivan uuden suunnan, perustan ja perustelun, joka voimaannuttaa meidät elämämyönteiseen ja terveeseen elämään ja toimimaan myös muiden hyvän elämän puolesta kaikessa mitä teemmekin.

Ilmastonmuutos ei ole taloudellinen, teknologinen, yhteiskunnallinen tai poliittinen ongelma, vaan syväille ihmisyytemme menevä kriisi, joka haastaa itsemme ja elämämme tavalla, jota emme ole aiemmin kohdanneet. Meidän on ylitettävä itsemme ja löydettävä uusi perusta elämällemme.

Koska ilmastonmuutos on ihmisyytemme aiheuttama kriisi, emme voi sitä ratkaista ilman nykyisen ihmisyytemme haastamista ja ylittämistä. Vasta kun tunnistamme ja tunnustamme tämän, alamme löytää todellisia ratkaisuja, joiden perustana on elämäkeskeinen ja -myönteinen ihmisyytemme.

Meidän tulee löytää itsemme elämästä itsestään ja nähdä

elämäyhteisyytemme kaiken elämän kanssa ja osallisuutemme ja vaikutuksemme siihen. Kun luonto, sen elonkirjo ja -voimaisuus ovat oman elämämme perusta, niin silloin luonnollisesti suojelemme elämää eli itseämme.

Emme ole nyt tosissamme

Perimmäinen syy ilmastonmuutoksen torjunnan vaikeudelle on siis se, että tietoisuutemme ja ihmisyytemme eivät nykyisellään riitä sen vaatimiin ratkaisuihin, koska ne haastavat nykyisen elämämme, taloutemme ja uskomuksemme siitä miten pitää elää. Siksi on mentävä eteenpäin.

Olisi rehellistä tunnustaa, että emme ole tosissamme ilmastonmuutoksen ja erityisesti luonnon elonkirjon vähenemisen kanssa hienoista ilmastotavoitteista ja -ohjelmista huolimatta. Olemme tosissamme vasta, kun myönnämme, että talouskasvusta ja ylikulutuksesta tulee luopua.

Kun tehtävien ekotoimien on oltava sellaisia, että ne eivät uhkaa taloudellista kasvua, vaan päinvastoin luovat sitä, lisäävät työpaikkoja ja siten kulutusta, kuten nyt asian laita on, niin kaikki puheet ja ehdotukset luovat vain petollista ja väärää mielikuvaa aikomuksista.

Ilmastonmuutoksen kehitys on aiempaa arvioitua nopeampaa ja tarve nopeille ja radikaaleille toimille on huutava. Silti tämä ei näy politiikassa tai edes sosiaalisen

median keskusteluissa. Olemmeko jo kyllästyneet ja luovuttaneet ennen kuin olemme edes aloittaneet todellisia toimia?

Jokainen meistä voi omalla äänellään ja tavallaan tehdä työtä ilmastonmuutoksen ja luonnon elonkirjon vähenemisen torjumiseksi. Nyt tarvitaan moniäänistä ja -muotoista työtä tulevaisuutemme ja elämämme puolesta. Mikä on sinun tapasi osallistua ja vaikuttaa?

Itselleni ekovaikuttaminen on sitä, että elän vähällä aineellisella kulutuksella ja ilmastopäästöillä ja kirjoitusteni kautta avaan sitä uutta mahdollisuutta, joka on edessämme, jos vaan siihen tartumme. Teen siis sitä mikä on itselleni luontaista.

Nykyisessä systeemissä ja siinä kuinka kohtelemme toisiamme on niin paljon korjattavaa, että emme ehdi korjaamaan sitä mikä meitä uhkaa koko ihmiskuntana. Mutta jos emme korjaa sitä mikä on rikki elämän- ja maailmanmallissamme, niin muutkaan ihmisyystavoitteemme eivät toteudu.

Taloudellinen ja sosiaalinen eriarvoisuus, fossiilienergiaan, talouskasvuun ja ylikulutukseen perustuva elämäntapa, luonnon pitäminen raaka-ainevarastona ja kaatopaikkana ovat nykyisen elämän- ja maailmanmallimme ominaisuuksia ja niiden korjaaminen vaatii korjaamista ja uusimista.

Yhdenvertaisuus ja oikeudenmukaisuus, energian säästö ja uusiutuvat energiat, hyvinvointiin ja kestävyyyteen keskittyvä hyvä ja mielekäs elämäntapa, luonto elämämme lähteenä ja virikkeellisenä elinympäristönä ovat uuden elämän- ja maailmanmallimme perustaa.

Jos emme pian ala tätä elämän- ja maailmanmallimme vaihtoa suunnittelemaan ja toteuttamaan, niin emme sitä ehdi tehdä, koska päälle vyöryvät koko ajan pahemmat ja vaativammat kriisit, jotka vievät kaiken energiamme ja huomiomme. Nyt pitäisi nähdä uuden tarve ja toteuttaa se.

Edessämme oleva tulevaisuus ja elämä ovat kurjaa ja kaoottista vain, jos jatkamme nykyistä elämäntapaamme ja pidämme siitä kiinni. Elämämme ja tulevaisuutemme ovat elinvoimaista ja mielekästä, kun alamme elää toisin. Kyse on valinnasta. Kurjuus ja kaaos eivät ole luonnonlaki.

Mikä sai sinut tekemään ensimmäisen ekotekosi

Mikä motivoi sinut muutokseen, mikä "este" poistui, kun toteutit ekotekosi, miksi teit sen, oliko siinä jokin oivallus tai herääminen?

Itse kuulin linnunlaulun "ensimmäistä kertaa" ja luin Rooman klubin Kasvun rajat -kirjan 80-luvulla, pakko 90-luvulla (velkajärjestely), vuonna 2000 äkillinen henkinen vapautuminen talouden ja rahan vallasta ja siitä lähtien olenkin elänyt ekologisemmin.

Onko elämäsi muuttunut paremmaksi, huonommaksi vai

pysynyt samana, kun olet tehnyt ekotekojesi? Miten se on muuttunut, jos on? Onko pelko elämän kurjistumisesta totta, minkä usein kuulee syyksi olla tekemättä ekotekoja?

Kenen tehtävä on pelastaa meidät kriisiytyvältä ja vaaralliselta maailmalta? Periaatteessa meidän kaikkien, mutta käytännössä ei kenenkään, koska tämä haaste ja uhka ylittävät nykyisen todellisuutemme, huomiomme ja toimintamme rajat.

Meidän tulisi nyt nähdä miten oma elämämme on osa nykyisiä ongelmiamme, mutta erityisesti miten se voisi olla osa tarvittavia ratkaisuja. Pitäisi nähdä laajempi elämän ja tulevaisuuden konteksti, jonka osaksi oma elämämme asettuu.

Meillä kaikilla on oma elämäntilanteemme, perhe, työ, velvollisuudet, harrastukset ja kiinnostuksen kohteemme. Miten saisimme nämä toimimaan "elämän puolesta" ja tämän yhdistettyä osaksi normaalia arkeamme? Miten loisimme elämäntavan, joka olisi samalla ratkaisu elämän puolesta?

Uusi elämäntapa ei tarkoita välttämättömästi tai tarpeellisesta kulutuksestamme luopumista, vaan elämän sisällön hakemista muualta kuin elämällemme tarpeettomasta, ylimääräisestä ja fyysisesti, henkisesti ja ekologisesti vahingollisesta kulutuksesta, siitä mitä ei rahalla saa.

Onko meissä jokin "virhe"

Jos emme halua elää (lajina), niin sitten kuolemme. Jokin "virhe" meissä on oltava, kun emme pysty pysähtymään, katsomaan todellisuutta sellaisena kuin se on ja tekemään sen mitä nyt tarvitsee tehdä. Toissijaiset tarpeemme ajavat koko ajan ensisijaisen tarpeemme elää edelle.

On täysin mahdollista, että emme sisällä tarvittavaa lajiominaisuutta ja kykyä sopeutua ja ajaudumme sukupuuttoon kuten monet liian pitkälle erikoistuneet lajit, kun elinympäristö muuttuu liian nopeasti. Kuten nyt on käymässä itsellemme elinolosuhteidemme muuttuessa nopeasti.

Monesti kuvittelemme, että olemme irti elämän evolutiivisesta prosessista ja sen lainalaisuuksista, koska olemme itsetietoisia ja "järkeviä". Mutta näin se ei ole. Olemme samaa elämää kuin kaikki muukin elämä maapallolla, mutta evoluution kanssatoimijoita, koska olemme tietoisia.

Milloin aloitamme todellisen keskustelun nykyisyyden ja tulevaisuuden välillä, meidän ja tulevien sukupolvien välillä, itsemme ja elämän välillä? Milloin ymmärrämme, että 10 vuoden kuluttua tätä keskustelua ei tarvitse enää käydä. Nyt on keskusteltava elämästä ja kuolemasta.

Jos emme aloita vakavaa keskustelua tulevaisuudestamme, niin nykyiset keskustelut ilmastonmuutoksesta ja sen torjunnasta ovat vain pieni

sivujuonne vallitsevassa talouskeskustelussa, eivätkä johda puheita pitemmälle. Emme ole nyt tosissamme emmekä vakavissamme.

Jos emme pysäytä ekokatastrofin kärjistymistä nyt, niin tulevaisuus on paljon kamalampi kuin se kaaos, joka fossiilitalouden ja turhan kulutuksen alasajosta väistämättä aiheutuu. Mutta jos luonnon ekosysteemit ja elämämme perusta hajoaa, niin sitä emme voi enää korjata.

Mikä taho ajaa fossiilitalouden ja haitallisen kulutuksen alas? Tekeekö sen yritykset, jotka tekevät sillä voittoa, vai valtio ja päättäjät, jotka saavat siitä verotulonsa, vai järjestöt, jotka suojelevat luontoa, vai sittenkin tavalliset ihmiset, jotka päättävät elää toisin?

Nyt kierrämme kehää emmekä pääse oikein edes alkuun. Yritykset, päättäjät ja järjestöt vaativat päätöksiä ja toimenpiteitä toisiltaan ja me myös vaadimme niitä, ja katsomme vierestä, kun ilmastonmuutos ja luonnontuho vain kiihtyvät ja uskomme, että voimme selviytyä jollakin muulla keinolla, lähinnä teknologian avulla, kuin alasajolla. En näe, että aika enää riittää siihen.

Jos me päätämme, että emme enää halua turhaa ja vahingollista kulutusta ja alamme elää vähemmällä aineellisella, niin muutos parempaan suuntaan käynnistyy nopeasti. Se ei tarvitse mitään muuta kuin päätöksen elää nyt toisin.

Luonnonsuojelijat tekevät hyvää työtä luonnon puolesta, poliitikot pyrkivät huolehtimaan kansalaisten ja talouden hyvinvoinnista, yrityksetkin pyrkivät muuttumaan ekologisemmiksi ja eettisimmiksi. Mutta tämä kaikki valuu hukkaan, jos ekokatastrofia ei pysäytetä ajoissa.

Kenen tehtävä on pelastaa meidät

Olemme nyt jumissa tässä: Kenen tehtävä on pelastaa ihmiskunta edessämme olevasta kaaoksesta, kurjuudesta ja tuhosta? Periaatteessa meidän kaikkien, mutta käytännössä ei kenenkään. Nyt tarvitaan meiltä itseltämme kansalaisrohkeutta elää ja toimia toisin. Jos emme tee tätä alasajoa itse, niin sitten se tapahtuu luonnon toimesta.

Kenelle kuuluu maapallon elämän ja elonkirjon suojeleminen tulevien sukupolvien elinmahdollisuuksien turvaaminen? Tällä hetkellä ei oikein kenellekään, vaikka sen pitäisi olla meidän kaikkien asia. Tämä on todella ongelmallista. Kuka ottaa huolehtiakseen, että tuho ei jatku?

Kysehän on meidän elämäntavastamme, eikä tuhosta voi siksi todellisuudessa syyttää ketään tai mitään yksittäistä tahoa. Vastuu on mielestäni jakamaton ja kuuluu meille kaikille. Yhdessä pitää yhteinen haaste ratkaista.

Kenelle kuuluu oman elämänsenteemme muuttaminen optimistiseksi, elämänyönteiseksi ja ratkaisukeskeiseksi? Kenelle kuuluu meidän voimaannuttaminen muutokseen

ja hyvään elämään? Kenelle kuuluu meidän aktivoimisemme toimintaan elämän puolesta? Niinpä!

Vain me itse voimme valita minkälaisen elämänasenteen ja elämän haluamme itsellemme, sitä ei voi kukaan muu puolestamme tehdä. Mutta sen jälkeen, kun olemme tämän valinnan tehneet, niin elämä muiden elämänsuojelijoiden kanssa vie meitä yhdessä eteenpäin.

Jos emme vaihda näkökulmaamme ja elämänasennettamme elämämyönteiseksi, niin emme näe toisenlaista maailmaa ja elämää mahdolliseksi. Ilman uutta suhdetta itseemme, toisiimme ja luontoon, näemme vain itsemme ja olemme jumissa nykyisessä. Uusi elämä vaatii nykyisestä luopumista.

Meidän jokaisen pitäisi tehdä valinta elämän puolesta ja sopeuttaa oma elämämme kestäväksi ja sitten toimia esimerkkinä ja pitää ääntä muutoksen puolesta yhdessä muiden kanssa. Jos jäämme odottamaan, että jonkun muun tai jonkin tahon on ensin tehtävä jotakin asian suhteen, niin olemme pysyvästi jumissa nykyisessä. Nyt tarvitaan jokaisen elämänsuojelijan omaa ulostuloa ja päätöstä ja tekoja omassa arjessaan ja siinä ja siellä missä toimiikin.

Jos olemme aidosti elämänsuojelijoita ja haluamme jättää tuleville sukupolville maan ja maailman, joka on elämisen arvoinen ja itsellemme jo nyt, niin pitää tehdä merkittäviä elämäntapamuutoksia omassa elämässämme ja

poliittisissa teoissa. Nyt ei vähempi riitä.

Pelkkä mukanaolo ei riitä, vaan tarvitaan tekoja omassa elämässä ja niiden näyttämistä myös muille. Tarvitaan tutkimusten mukaan 3,5 % toisineläjiä, jotka osoittavat, että hyvä ja mielekäs elämä on mahdollista paljon pienemmällä aineellisella kulutuksella ja luontorasituksella. 3,5 % edelläkävijöitä ja elämänsuojelijoita olisi vajaat 200 000 suomalaista ja noin joka kolmaskymmenes. Oletko jo tässä porukassa mukana?

Emme voi enää odottaa, että "joku muu" tekee muutokset puolestamme. Ei ole uskottavaa, jos haluamme radikaalia muutosta, mutta emme ole itse valmiita elämään sen mukaisesti. Vaatimustemme takana tulee olla oman elämämme "todistusvoima". Silloin olemme tosissamme ja uskottavia.

Nyt ei ole kysymys vain luonnosta ja sen suojelemisesta, vaan oman elämäntapamme muuttamisesta ekologisesti kestäväksi ja vastuulliseksi, elämänyönteiseksi. Meidän tulee nyt suojella itseämme suojelemalla kaikkea elämää itseltämme ja elämäntavaltamme muuttamalla elämäntapamme.

Ilmastonmuutoksen kärjistymisen ja luonnon elonkirjon vähenemisen torjunta on yksinkertaista. Lopetetaan päästöt ja luonnon tuhoaminen, kunnes olemme saavuttaneet ekologisen tasapainon. Tämän tulee olla itsestään selvä tavoite, jotta voimme selviytyä kohtuullisin

vaurioin.

Jos emme luovu talouskasvun ja kulutuksen kasvun tavoittelusta, niin kaikki toimet ilmastonmuutoksen ja luonnon elonkirjon vähenemisen torjumiseksi ovat vain huonoa omaatuntoamme tyydyttävää ja luo vaarallisen kuvitelman, että teemme jo jotakin niiden eteen.

Nyt elämme vaarallisessa ja petollisessa harhassa, että voisimme yhdistää talouskasvun tavoittelun ja ilmastonmuutoksen ja luonnon elonkirjon vähenemisen torjunnan, vaikka mikään ei tässä tarvittavaa irtikytkentää tuekaan. Tästä harhasta on luovuttava ja valittava elämänsuojelu.

Elämänsuojelijan poliittinen ohjelma: elintaso alas, elämänlaatu ylös.

Olemmeko jo kyllästyneet ja luovuttaneet

Nyt ei pidä ajatella mitä muut sanovat. Nyt on valittava elämän puolesta ja oltava historian oikealla puolella, tulevaisuuden puolella. Vapaamatkustajia ja muutoksen vastustajia on aina, niihin ei kannata energiaansa hukata, vaan toimittava sen puolesta minkä tietää oikeaksi.

Poliittiset päättäjät rakentavat maailmaa sellaista tulevaisuutta varten, jota ei ole eikä tule, koska meidän on alettava elää toisin. Ja jos emme ala elää toisin, niin silloin sitä tulevaisuutta ei myöskään ole. Nyt on keskityttävä ekokatastrofin ja ilmastonmuutoksen torjuntaan.

Nyt on opeteltava uusi ekologisesti kestävä elämäntapa ja luotava yhteiskunnalliset rakenteet tukemaan sen oikeudenmukaista toteuttamista. Kaikki muu tulee tämän jälkeen. Jos emme tässä onnistu, niin tulevaisuus on vain selviytymistä ja elämää, jota kukaan ei halua.

Yhä useammin on uutisia kuinka ilmastonmuutoksen kehitys on aiempaa arvioitua nopeampaa ja tarve nopeille ja radikaaleille toimille on huutava. Silti nämä uutiset eivät näy mitenkään politiikassa tai edes sosiaalisen median keskusteluissa. Olemmeko jo kyllästyneet ja luovuttaneet?

Miksi jatkaa toivotonta työtä ihmisten herättämiseksi ilmastonmuutoksen ja luonnon elonkirjon vähenemisen torjunnan vaatimaan muutokseen, kun ketään se ei tunnu kiinnostavan? **Siksi, että jos me, jotka tämän tarpeen ja pakon tiedostamme, emme sitä tee, niin ei sitä kukaan muukaan tee. Siksi.**

Miksi kyllästyimme ja luovumme elämän puolesta toimimisesta, kun tuloksia ei tule? Olemme ehkä asettaneet tiettyjä tavoitteita itsellemme, joiden haluamme toteutuvan ja kun ne eivät toteudu, niin luovutamme. Mutta ei elämän puolesta pidä toimia omin tavoittein, vaan elämän takia.

Kun toimimme elämän puolesta ja keskitymme siihen, niin huomiomme siirtyy "itsestä elämään" ja elämän etuun. Ja tässä työssämme tarvittavan luottamuksen, voiman ja rohkeuden saamme elämästä, emme itsestämme.

Itsemme takia emme jaksa toimia vuosikausia ilman näkyviä tuloksia.

Ympäristökriisin syy on itse- ja ihmiskeskeinen tietoisuutemme, joka perustuu uskomuksiin luotuun todellisuuden tulkintaan, ja on nyt ajautunut vakavaan ristiriitaan luomiemme elinolosuhteiden ja luonnon kanssa. Tietoisuutemme laajentuminen elämäkeskeiseksi on se mitä tarvitsemme.

Nyt on ylitettävä itsemme ja toimittava elämän puolesta. Myöhemmin ymmärrämme, että se on myös meidän itsemme, hyvän ja mielekkään elämän ja tulevaisuuden etu. Elämämme tarkoitus ja merkitys on löydettävissä nyt elämästä itsestään, kun tietoisuutemme laajenee elämäkeskeiseksi.

Ekokriisistä puhumiseen konkretiaa

Monelle ilmastonmuutos, 6. sukupuuttoaalto tai luonnon elonkirjon väheneminen ovat liian abstrakteja ilmiöitä. Pitäisikin puhua siitä kuinka suuret alueet tulevat asumiskelvottomiksi, ihmisiä kuolee kuumuuteen, kuivuuteen ja tulviin, kuinka globaali ruokakriisi on edessämme.

Pitäisi puhua siitä kuinka merten kalakannat häviävät, joista sadat miljoonat ihmiset ovat riippuvaisia, kuinka sään ääri-ilmiöt aiheuttavat yhä kasvavaa tuhoa ja merenpinnan nousu tuhoaa suurkaupunkeja ja pakottaa

siirtämään ne ja ihmiset muualle.

Pitäisi puhua siitä kuinka ilmastopakolaiset tulevat kohti pohjoista sadoin miljoonin ja luovat merkittävän sopeutumishaasteen yhteiskunnille, kuinka luonnonvarojen väheneminen ajaa meidät keskinäiseen taisteluun resursseista ja toisiamme vastaan.

Pitäisi puhua kuinka tämä edessämme oleva tulevaisuus koskee meitä kaikkia, että kukaan ei pääse sitä karkuun. Pitäisi puhua siitä, että tuleva maailma on pian sellainen, jota kukaan ei ihan oikeasti halua. Se ei ole enää elämää yltäkyläisyydessä, vaan selviytymistaistelua.

Tai lyhyesti sanoen: tulee hemmetin kuuma, kesät vietetään sisätiloissa, nälkä vaivaa, porukkaa on paljon ja ihmisiä kuolee eri puolilla maailmaa ja myös meillä jatkuvasti kasvava määrä eri pandemioissa, kuumuuteen ja ympäristösairauksiin. Luonto sopeuttaa meidät tavoilleen.

Nyt pitäisi kohdata todellisuus ja tulevaisuus sellaisina kuin ne aidosti ovat. Emme voi enää pettää itseämme ja kuvitella, että selviydymme tästä ilman sellaisia ratkaisuja, jotka muuttavat koko elämämme.

Olemmeko täällä rikkaassa pohjoisessa paremmassa asemassa kuin köyhässä etelässä ilmastonmuutoksen kärjistyessä? Onko meillä sitä luontaista sopeutumis- ja selviytymiskykyä, joka pitää köyhiä ihmisiä ja yhteisöjä

hengissä hyvinkin haastavissa ja vaativissa oloissa? Ei taida olla.

Kun meidän teknologia-avusteinen elämäntapamme ja hyvinvointivaltion luoma elämäntukisysteemi ja turva häiriintyvät tai lakkaavat toimimasta vakavassa kriisitilanteessa, niin me olemme melko lailla avuttomia ja hukassa, ainakin aluksi. Nyt pitäisi varautua myös tähän haasteeseen.

Kun aika on loppumassa ilmastotoimilta, niin halutaan nopeita, konkreettisia ja tehokkaita toimia ilmastomuutoksen torjumiseksi, mutta mitään ei saa muuttaa tai muuttua nykyisestä, koska siihen ei ole enää aikaa. Näin varmistetaan se, että mitään ei tapahdu ja tuho jatkuu.

Toimet, joita nyt tarvitaan ilmastomuutoksen torjumiseksi, eivät synny tyhjästä, vaan ne ovat tulosta siitä, että ajatellaan toisin, tiedostetaan se miksi olemme pulassa ja etsitään ratkaisut, jotka lopettavat nykyiset tuhoiset toimet ja luovat uuden tavan elää kestävästi.

Yritämme edelleen ratkaista ilmastomuutosta samalla elämän- ja maailmanmallilla, jolla se on syntynyt. Emme ole valmiita uusiin ratkaisuihin ja tapoihin, koska emme halua luopua nykyisestä ja siksi olemme jumissa ja ilmastomuutos ja luonnontuho vain kiihtyvät.

Ilmastomuutoksen torjuminen edellyttää, että päästöt ja

kulutus vähenevät, mutta emme sitä tee, koska se vaatisi uutta elämäkeskeistä ajattelua ja luopumista talous- ja kulutuskeskeisestä ajattelusta. Vaatimus nopeista toimista ilman uutta, on tapa estää tarvittavat toimet.

Mitä positiivista tulevaisuutemme suhteen

Tiedämme ratkaisut ilmastopäästöjen ja luonnontuhon vähentämiseksi, tietoisuus uhasta kasvaa koko ajan, kriisit ja sään ääri-ilmiöt näyttävät, että uhka on todellinen ja todellisuutta jo nyt ja ihmiset ovat aktivoituneet.

Nuorten ilmastolakkoilu, ympäristö- ja luonnonsuojeluliike, ihmisoikeuksien ja tasa-arvon puolesta tapahtuvat mielenosoitukset ja muu kansalaisaktiivisuus on heräämässä globaalisti ja näyttää, että voimme itse vaikuttaa, vaikka järjestelmä pistääkin vielä kovasti vastaan.

Koronapandemia paljasti talouden ja elämän välisen ristiriidan. On valittava kumpaa pidämme tärkeämpänä ja otettava itse vastuuta elämästämme ja turvallisuudestamme. Alamme ymmärtää, että elämäntapamme on ristiriidassa tulevaisuutemme kanssa ja että sitä tulee muuttaa.

Olemme lähestymässä hetkeä, jolloin tietoisuutemme elämäämme uhkaavista kehityskuluista ja niiden vaatimista ratkaisuista saavuttaa ns. kriittisen massan ja muutos käynnistyy toden teolla. Olemme vielä "paineen

keräämisen" vaiheessa, mutta "herääminen" ei ole enää kaukana.

Muutos parempaan tulee ja löydämme uuden tavan elää ekologisesti kestäväällä, sosiaalisesti vastuullisella, eettisesti kestäväällä ja psyykkisesti ja fyysisesti terveellä tavalla. Kyse on vain siitä milloin oivallamme tämän olevan mahdollista ja alamme elää sitä todeksi.

Positiivisen kautta, tosiasiat tunnustaen, mahdollisuudet näkien, oma vastuumme tuntien ja nykyisyyden painolasti pois harteiltamme heittäen. Tänään on hyvä päivä aloittaa uuden elämämme luominen ja todeksi eläminen. On tullut aika luoda uusi maailma. Se aika on nyt. Tehdään se.

Nyt pitäisi varmistaa tulevaisuus

Ristiriita ja kuilu tulevaisuuden tarpeiden ja nykyisyyden tekojen välillä kasvaa koko ajan. Poliittinen järjestelmä on päivä päivältä enemmän menneisyyteen kuin tulevaisuuteen suuntautunutta. Se elää ja rakentaa maailmaa, jolla ei ole tulevaisuutta.

Kun keskitymme ratkomaan ongelmia, joita on juuri nyt, ja ylläpitämään nykyistä elämäämme, emme pysty emmekä ehdi varmistamaan tulevia elinmahdollisuuksiamme ja hyvinvointiamme. Näin nykyinen maailmamme ajautuu kohti loppuansa, eikä meillä ole uutta tilalle eikä tulevaisuutta.

Nyt pitäisi yhteensovittaa tulevaisuuden tarpeet ja niiden

varmistamiseksi tehtävät toimet ja nykyisyyden välttämättömät toimet, jotta pystymme ja ehdimme varmistamaan tulevat elinmahdollisuudet ja mahdollisuudet hyvinvointiin. Nyt pitäisi toimia, jotta olisi tulevaisuus.

Kuilu tulevaisuuden turvaamistarpeiden ja nykyisten tekojemme välillä kasvaa joka päivä ja väistämättä edessämme oleva sopeutuminen kuumempaan ja vaarallisempaan maailmaan tulee entistä vaikeammaksi päivä päivältä. Ilmasto- ja ekouhka ei häviä mihinkään ja vaatii tekoja nyt.

Dystopioiden kuvaama tulevaisuus tulee koko ajan lähemmäksi. Lähestymme tilannetta, jossa luonnon keikahduspisteet aktivoituvat ja luovat toisiaan vahvistavan kierteen, jossa globaali lämpötila etsii uuden tasapainotilan jossain +6–8 asteen lukemissa.

Jokainen nyt tekemättä jätetty ilmastotoimi, joudutaan tekemään moninkertaisena muutaman vuoden kuluttua, ja jos ne tehdään vasta 5–10 vuoden kuluttua, niin niiden merkitys häviää luonnon keikahduspisteiden aktivoituessa ja lämpötilan hakeutuessa uuteen tasapainoon.

Mikä on syy ja peruste millä päättäjät jättävät ilmasto- ja ekouhan torjumisen toimiensa ulkopuolelle, paitsi puheissa? Miksi he eivät nyt toimi ja aseta ilmastonmuutoksen ja ekouhan torjuntaa ykkösprioriteetikseen, vaan jatkavat edelleen aivan kuin

niitä ei olisi? Miksi?

Poliittinen järjestelmä mikä ei turvaa ja toimi ensisijaisen tarpeemme ja oikeutemme elää puolesta, vaan jatkaa politiikkaa, joka tuhoaa elämisen mahdollisuuksiamme ja tuhoaa elämämme perustaa välinpitämättömyydellään, niin onko tällaisella järjestelmällä enää oikeutusta toimia?

Eikö poliittisen järjestelmän tulisi olla edistyksen ja muutoksen puolella ja eturintamassa puolustamassa elämää, eikä tuhota sitä, vaikka enemmistö vielä sitä haluaisikin?

Jos poliittinen järjestelmä ei tätä elämänsuojelutyötä tee, niin kuka tai mikä sen sitten tekee? Eihän voi olla niin, että ajaudumme yhä vaarallisempaan maailmaan sen takia, että sen estäminen ei kuulu kenellekään? Tosin näinhän se juuri nyt näyttää olevan.

Ihmettelen aina sitä, kun sanotaan, että "nykyinen kapitalistinen talousjärjestelmä ja demokraattinen poliittinen järjestelmä ovat parhaat ja ainoat mahdolliset", vaikka ovat ajamassa meidät nyt tuhoon. Kyllä nyt pitää uskaltaa etsiä vaihtoehtoja eikä vedota historiaan.

Ekokatastrofi etenee hurjaa vauhtia

Monet ilmastomallit, teorial, arviot, todennäköisyydet ja aikataulut menevät uusiksi ja lähes aina huonompaan suuntaan. IPCC:n arviot ovat olleet poliittisista syistä varovaisia ja se alkaa paljastua ja nähdään missä oikeasti

mennään. Ilmasto lämpenee nopeammin, jäätiköt sulavat nopeammin, valtameret lämpiävät nopeammin, metsäpalot roihuavat laajemmin eri puolilla maailmaa, sään ääri-ilmiöitä tulee useammin ja pahempina, luonnon keikahduspisteet lähestyvät nopeammin kuin on arvioitu.

Koronapandemia näyttää meille mitä ilmasto- ja ekokatastrofi tarkoittavat nyt ja tulevina vuosina: kasvavaa määrää kuolleita ja sairastuneita. Tämän lisäksi tulee nälänhätää, kuivuutta, tulvia, jatkuvaa kuoleman vaaraa ja uhkaa sekä pakkokeinoja, joilla elämäämme rajoitetaan.

Ilmasto- ja ekokatastrofilla on merkittävä ero koronapandemiaan siinä, että koronapandemia voi päättyä, mutta ilmasto- ja ekokatastrofin kanssa tulemme elämään koko loppuelämämme. Siitä elpyminen kovinkin ottein vie satoja vuosia. Siksi se kannattaisi estää kaikin keinoin.

Päätäjillä ja meillä itsellämme on monesti harhakuva siitä minkälainen maailma on edessämme, jos emme nyt heti ala toimia ekokatastrofin torjumiseksi. Se ei ole vain joitakin elämäntapamuutoksia ja vihreää taloutta, vaan se on selviytymistä ja pahimmillaan eloonjäämistaistelua.

Meillä on riittävästi tietoa ilmastouhasta yms. ja tutkimus tuottaa sitä koko ajan lisää. Se mitä meiltä puuttuu, ovat omakohtaiset "ihon alle menneet" kokemukset ja tunteet. Emme kohtaa uhkaa vielä henkilökohtaisesti ja itseämme uhkaavana, koska uhka ei ole välitön ja suora.

Meillä on luontainen itsesuojeluvaisto, joka suojaa meitä psyykkemme keston yli meneviltä kokemuksilta ja haasteilta, emmekä myöskään ole kulttuurisesti valmiita aikamme uhkia kohtaamaan. Mielemme ja kulttuurimme suojaavat meitä, mutta joskus tämä suoja murtuu.

Jotta välttyisimme turhalta ja liian raskaalta sokilta, kun mielemme ja kulttuurimme luoma suoja murtuu, tulisi meidän henkisesti valmistautua siihen. Aloittaa valmistautuminen siihen, että elämämme muuttuu ja kohtaamme todellisuuden sellaisenaan. Mitä aiemmin sen parempi.

Ehkä se onkin niin

Uhka uudelle pandemialle kasvaa. Samaan aikaan kuulee sanottavan, että vaikka tulisikin, niin enää ei riittäviä rajoituksia saa tehdä eli talouden toiminta saa aiheuttaa lisää kuolemia eli talous on elämää tärkeämpää. Todella kylmäävää.

Joudumme jatkuvasti sovittelemaan talouden ja elämän välistä ristiriitaa, koska se on yksi ongelmiamme syy, joka vaatii ratkaisua: kuinka luoda talouden kautta resursseja ja hyvän elämisen edellytyksiä kaikille ilman, että se samalla tuhoaa näitä elämisen edellytyksiä.

Kriisitietoisuutemme ilmastonmuutoksen, luonnon elonkirjon vähenemisen tai edes pandemian tulevasta uhasta eivät ole sitä tasoa mitä niiden pitäisi olla, jotta

ryhtyisimme tarvittaviin toimiin. Nyt normalisoimme elämäämme ja jatkamme aivan kuin mitään uhkia ei olisi.

Ehkä se onkin niin, että osana maapallon itsesäätelykykyä (Gaia-hypoteesi) me ajaudumme totaaliseen kriisiin ja tuhoamme nykyisen elämäntapamme ja sen kyvyn tuhota luontoa loppuun asti. Mehän olemme osa maapallon elämää ja samojen luonnonlakien alaisia, vaikka toisin uskommekin.

Ehkä me emme pysty muuttamaan elämämme suuntaa ja tekemään siitä kestävä, vaan vasta tuhon kautta avautuu mahdollisuus uudelle elämäkeskeiselle ihmisyydelle jatkaa ihmiskunnan eloa. Olemme nyt vasta teini-iässä, jos sitäkään, ja siksi saamme toisen mahdollisuuden.

Emme tietenkään tiedä mitä tulee tapahtumaan ja miten ja millä aikataululla, mutta on hyvä pohtia eri vaihtoehtoja. Se on valmistautumista tulevaan.

Me joudumme rakentamaan tulevan yhteiskunnan, sen rakenteet ja järjestelmät lähes alusta asti uudestaan, koska nykyiset rakenteet ja järjestelmät hajoavat, kun kasvu loppuu ja tästä syntyvä kaaos ajaa yhteiskunnat sosiaaliseen kaaokseen ja yhteiskuntarauhaa menetetään.

Vaikka tuho ja kaaos tulevat olemaan todennäköisesti melkoisia, niin tämä avaa kuitenkin mahdollisuuden luoda uudet elämälle myönteiset ja sitä tukevat rakenteet ja järjestelmät sekä sellaisen yhteiskunnan, joka ei enää

perustu luonnonvarojen ryöstölle ja eriarvoisuudelle.

Nyt pitäisi varautua ja valmistautua tämän uuden yhteiskunnan, sen rakenteiden ja järjestelmien luomiseen lisäämällä tietoisuuttamme, että se on mahdollista ja edessämme, koska nykyinen ajautuu väistämättä tilanteeseen, jossa se romahtaa. Vielä on aikaa, mutta ei kauan.

Elämän pelastustyöt on aloitettava nyt

Kun tuhoamme luontoa, niin tuhoamme itseämme. Olemme yhtä ja samaa elämää kuin muukin luonto ja yhtenen on myös kohtalomme: me joko selviämme yhdessä tai sitten emme. Itsemme ja muun luonnon välillä ei ole irtikytkentää, vaikka niin olemmekin itsellemme uskotelleet.

Vaihdamme luonnon ihmeellisen, monimuotoisen ja elävän elämän runsauden ja luonnonvarat kuolleeseen tavaraan, jätteisiin ja saasteisiin ja ajamme itsemme tuhoon. Ja pidämme tätä vaihtokauppaa edelleen perusteltuna ja järkevänä. Emmekö todellakaan näe tätä järjettömyyttä?

Tuhoamme luontoa ja itseämme, mutta haluamme elää ja suojella luontoa. Hukutamme itsemme tavaraan, mutta janoamme merkitystä ja tarkoitusta elämäämme. Ristiriita sen välillä mitä teemme ja mitä tarvitsemme ja haluamme kasvaa koko ajan, kunnes pysähdymme ja teemme

valinnan.

Pitää keskittyä siihen mikä meitä yhdistää, eikä siihen mikä meitä erottaa, siihen mitä saamme, eikä siihen mitä menetämme, kun luomme uuden kestäväen elämäntavan. Muutos uuteen on mahdollisuus hyvään elämään yhdessä toistemme kanssa, ei uhka, jota pitää pelätä tai vastustaa.

Kun lopetamme turhan ja itsellemme ja luonnolle vahingollisen kulutuksemme, meille jää mahdollisuus kaikkeen tarpeelliseen ja saamme lisäksi aitoa elämäniloa ja elämisen eheyttä, sillä silloin koemme elämän ja sen elinvoiman, emmekä mielemme luomaa erillisyyttä ja epävarmuutta.

Olemme ajautumassa jatkuvien "tulipalojen sammuttamiseen", eikä huomiota ja energiaa riitä ilmastonmuutoksen ja ekokriisin torjuntaan. Itse asiassa jatkuvat kriisit aiheuttavat sen, että taloutta pyritään entistä tehokkaammin elvyttämään, mikä vain pahentaa tilannetta.

Jäämme jumiin jatkuvaan poikkeustilaan, josta emme nykyisin keinoin pääse pois. Jossain vaiheessa tulee sitten romahdus, joka pakottaa tarkastelemaan koko elämäntapaamme uudestaan ja käynnistämään "elämän pelastustoimet". Sitä ennen olemme ajautuneet jo melkoiseen kaaokseen.

Elämälle välttämättömien resurssien varmistaminen ja

jakaminen oikeudenmukaisemmin, ympäristön puhdistaminen jätteistä ja saasteista ja luonnon ekosysteemien elpymisessä avustaminen eli oman elämämme ja luonnon pelastaminen. Tämä työ on aloitettava nyt.

Tämä edellyttää globaalia solidaarisuutta, voimakasta ympäristöliikettä, talouskasvusta luopumista ja kiertotalouteen siirtymistä, kulutuksen ja päästöjen nopeaa alasajoa, jotta saamme lisää aikaa pelastustöille ja ennen kaikkea sen tiedostamista, että näin on pakko tehdä.

Siirtymä nykyisestä kestäättömästä elämäntavastamme ja taloudestamme uuteen elämän- ja talousmalliin tulee olemaan vaikea ja sitä vastustetaan viimeiseen asti. Siksi valistus- ja rauhantyö ovat erityisen tärkeää ja välttämätöntä.

Vaihtoehto on karmea. Käynnistyy kaikkien sota kaikkia vastaan resursseista, suuri osa maapallosta tulee elämis- ja asumiskelvottomaksi, miljardit ihmiset tulevat kuolemaan ja luonnon ekosysteemit ja monimuotoisuus romahtavat ja estävät tulevan elpymisen jäljelle jääville.

Jos aloittaisimme tämän elämän pelastustyön nyt, niin uskon, että ehtisimme vielä estää massapakolaisuuden ja -kuolemat, luonnon ekosysteemien ja monimuotoisuuden ja ilmastomuutoksen kärjistymisen siten, että elämisen mahdollisuudet säilyisivät kohtuullisina.

Ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon estäminen vievät paljon aikaa, koska luonnon prosessit ovat hitaita. Nyt aloittaessamme voisi niiden kärjistyminen päättyä joskus 2040–50 luvuilla ja estäisimme ehkä myös luonnon omien keikahduspisteiden aktivoitumisen ja alkaisi hidas elpyminen.

Jotta saisimme elämän pelastustyön käyntiin, tarvitsemme voimakasta kansalaisaktiivisuutta, poliitikkojen painostamista, tietoisuuden levittämistä, valistamista, ja ennen kaikkea sen kertomista, että nyt on pakko ja mikä on vaihtoehto. Vielä on aikaa, mutta ei paljon.

Poliittinen ja kansalaiskeskustelu pitää nostaa uudelle tasolle ja luoda foorumeita, joissa päivänpolttavat ja nykyiseen systeemiin liittyvät kiistat ja näkemyserot olisivat poissa ja keskityttäisiin siihen miten voimme käynnistää elämän pelastustyöt.

Sen jälkeen, kun meillä on selkeä näkemys siitä miksi olemme ihmiskuntana yhä kasvavan uhan edessä ja mitä tähän uhkaan vastaaminen vaatii, voimme aloittaa nykyisen elämäntapamme, politiikan ja talouden yhteensovittamisen tämän tavoitteen kanssa.

Vaikeus ja este on nyt sen hyväksyminen, että emme pysty vastaamaan edessämme oleviin uhkiin nykyisestä näkökulmastamme käsin, vaan tarvitsemme sen uudistamista elämäkeskeiseksi. Elämän pelastamisen tulee olla näkökulma, josta käsin ja jolle tarvittavat toimet

alistamme.

Tarvitsemme uuden elämän näkökulman, selkeän käsityksen siitä mikä meitä uhkaa ja miksi, foorumeita poliittiselle ja kansalaiskeskustelulle ja elämän pelastustöiden käynnistämisen tältä pohjalta. Nyt olemme jumissa nykyisessä näkökulmassamme, emmekä pääse kunnolla alkuun.

Ilman elämän näkökulmaa meillä on käynnissä jatkuvat talouden pelastustyöt lisääntyvien kriisiemme toimiessa niiden perusteluna ja syynä, mutta elämämme edellytykset heikkenevät kokonaisuudessaan silti koko ajan. Ensin muualla, mutta kohta myös meillä.

Emme ratkaise syitä, vaan hoidamme oireita

Näyttää siltä, että emme ottaneet riittävän vakavasti edes koronaviruksen luomaa välitöntä vakavan sairauden tai kuoleman riskiä – miten voisimme silloin ottaa vakavasti ilmastonmuutosta tai luonnontuhoa? Ainoa tie näyttää olevan pakkojen tie ja siihenkään ei päättäjämme ole vielä valmiita. Surullista.

Viruspandemioista on varoitettu, ilmastonmuutoksesta on varoitettu, ekosysteemien hajoamisesta on varoitettu ja todennäköiset aikataulutkin kriiseille on kerrottu. Mitä tekevät päättäjät, eivät varaudu, vaan kiihdyttävät taloutta ja kulutusta, jotka kiihdyttävät näitä kriisejä.

Kriiseistä tulee vuosia jatkuva kriisi, joka romuttaa

talouden, politiikan ja maailmanjärjestyksen rakenteet antaen tilaa uudelle vai pidetäänkö talous ja yhteiskunnat auki ja hyväksytään jatkuva kuolevien iso määrä? Hyvää ratkaisua ei enää ole.

Nyt voi käydä, että osan väestöstä tulee uhrata henkensä talouden ylläpitämiseksi, jotta voimme jatkaa kulutusjuhlaamme ja jatkaa lastemme tulevaisuuden tuhoamista ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon kautta. Vai joko ymmärrämme, että nykyinen elämäntapamme on tullut tiensä päähän.

Onko talouden pelastaminen eettisesti oikein ja välttämätöntä, kun tarkoitamme sillä talouskasvuun, velkaantumiseen ja kulutukseen perustuvaa ja ilmastonmuutosta ja luonnontuhoa edistävää, oman elämämme perustaa tuhoavaa taloutta ja kulutusta?

Joudumme ratkaisemaan eettisiä kysymyksiä suhteestamme luontoon, toisiimme ja itseemme, kun kohtaamme pandemioita, ilmastonmuutoksen ja ekokriisin. On löydettävä uudet ihmisyyttämme määrittävät eettiset periaatteet. Elämänsuojelu tarjoaa siihen hyvän lähtökohdan ja perustan.

Pandemiassa suojautuminen on vaikeaa, koska ei riitä, että suojaamme vain itseämme, vaan meidän tulee suojata myös muita itseltämme ja mahdolliselta tartunnalta. Tämä on kuitenkin hyvä oppi jatkoa ajatellen, sillä vain yhdessä toimien voimme varmistaa tulevaisuutemme.

Tulevaisuutemme on lohduton, jos oletus on, että emme halua, tarvitse, pysty muuttumaan ja muuttamaan käyttäytymistämme ja elämäntapaamme. Nyt tarvitaan niitä, jotka osoittavat tämän oletuksen omalta osaltaan vääräksi ja näyttävät, että muutos on mahdollinen, tarpeen ja haluttu.

Onko selviytymisstrategiamme pandemiaa, ilmastonmuutosta ja luonnontuhoa kohtaan se, että pyrimme suojautumaan ja sopeutumaan niihin, mutta emme ole valmiita poistamaan niitä aiheuttavia syitä ja käyttäytymistämme? Jonkin aikaa tämä toimii, mutta lopulta tulee stoppi.

Koronapandemia saatiin talttumaan rokotteen avulla, mutta ilmastonmuutosta ja luonnontuhoa vastaan ei ole muuta "rokotetta" kuin käyttäytymisemme ja elämäntapamme muutos. Talous ja politiikka voivat auttaa siinä, mutta eivät itsessään tarjoa ratkaisua.

Ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon luoma kaaos ja kurjuus ovat varmoja, jos emme tee mitään niiden estämiseksi, mutta sitä, että mitään ei ole niiden estämiseksi tehtävissä, emme tiedä ja siksi kaikki voitava pitää tehdä. "Ei ole mitään tehtävissä", on vain tekosyy olla tekemättä.

On paljon helpompi sopeutua päästöjen ja kulutuksen vähentymiseen kuin ilmastonmuutokseen ja luonnontuhoon. Alempi kulutus ja päästöt ovat

elämäntapavalinta, kun taas ilmastonmuutoksessa ja luonnontuhossa on kysymys mahdollisuudesta elää ja pitää maapallo elinkelpoisena. Iso ero.

Vaikka olemme itsetietoinen laji, niin emme näytä pystyvän sopeutumaan nopeasti muuttuviin elinolosuhteisiin, kuten ei yleensä muutkaan lajit pysty. Tietoisuutemme ja kykymme tehdä päätöksiä tämän tietoisuuden avulla, näyttää olevan vielä melko olematonta ja kehittymätöntä.

Pelkäämme, että emme ole onnellisia ja nauti elämästämme, jos joudumme ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon takia pienentämään kulutustamme. Mihin mahdollisuus tuhoutuu varmasti, jos jatkamme kulutustamme. Nyt kannattaisi ottaa riski ja etsiä onnellisuus muualta kuin kulutuksesta.

Mitä jos tuhoamme kulutuksellamme elämämme edellytykset, luonnon elinvoiman ja osan maapalloa elinkelvottomaksi, koska uskomme, että kulutuksen kautta saavutamme onnellisuuden ja tämä uskomus osoittautuukin vääräksi. Karkea virheuskomus, jonka näkeminen ei ole vielä myöhäistä.

Edelleen teemme kaikkemme lisätäksemme kriisejä aiheuttavaa ja pahentavaa kulutustamme, talouskasvua ja luonnonvarojen käyttöä. Painamme kaasua, kun pitäisi jarruttaa.

KORONAPANDEMIA – UHKA VAI MAHDOLLISUUS

Uuden ajan näkökulmasta koronapandemia oli huima mahdollisuus uuteen ja mahdollisuus oivaltaa täysin uusi todellisuus, ihmisyyden ja elämä.

Takaisin eloonjäämistäisteluun – sitäkö haluamme?

Huom! Seuraava teksti on kirjoitettu koronapandemian alkuvuosina, kun ulospääsyä ei ollut vielä nähtävissä, mutta pätee tuleviinkin pandemioihin.

On hurjaa, että nyt otamme valtiolle velaksi kymmeniä miljardeja euroja pelastamaan taloutta ja yrityksiä ja siten tietenkin kulutusta, joiden aiheuttama ilmastomuutos ja luonnontuho tulevat aiheuttamaan vastaavia kustannuksia lähivuosikymmeninä, jotka katetaan varmaankin myös velaksi.

Nyt haluamme palata entiseen, jotta voimme sitten alkaa tätä entistä korjaamaan päästäksemme sinne missä nyt olemme eli alemmalle kulutustasolla – joka on ainoa keino estää tuhojen kärjistymistä. Pähkähullua.

Ajamme valtiot velkakriisiin mitä ei tarvitsisi tehdä, jos nyt alkaisimme suosiolla sopeutua siihen mikä on mahdollista tulevina vuosikymmeninä. Sopeutuminen on kuitenkin edessämme, sitä emme pääse karkuun. Tai sitten emme halua sopeutua, vaan olemme valmiita kaaokseen ja kurjuuteen. Outo valinta.

Tietenkin poikkeustilaa ja rahaa on nyt käytettävä ja pyrittävä pelastamaan mahdollisimman monta ihmishenkeä, mutta ei pitäisi tehdä sitä tavalla, joka tulee aiheuttamaan lisää ihmishenkien menetyksiä aivan eri

mittakaavassa kuin mitä nyt koronaviruksen takia menetämme, luonnon tuhosta puhumattakaan. Pähkähullua.

Meidän tulisi ymmärtää, että emme voi millään järjen tasolla palata entiseen luonnontuhoja ja ilmastonmuutosta kiihdyttävään talouteen ja elämänmalliin, vaan nyt olisi aloitettava suunnitelmallinen sopeutuminen siihen mikä on mahdollista ekologisesti kestävästi ja sosiaalisesti vastuullisesti.

Nyt pelastamme eri puolilla maailmaa ihmishenkiä tavalla, joka varmistaa niiden menettämisen globaalisti moninkertaisesti tulevia vuosikymmeniä. Jonkun tulisi nyt olla edelläkävijä ja päättää tehdä toisin, päättää pelastaa luonto ja meidät itsemme eloonjäämistäistelulta, johon nyt olemme palaamassa kaikin keinoin.

On kyllä aika onnetonta, että vaikka nyt olisi ainutlaatuinen aika pysähtyä ja harkita elämäntapaamme uusiksi, niin teemme kaikkemme, jotta palaisimme takaisin entiseen ja uusiin entistä kamalampiin kriiseihin.

Teemme kaikkemme pelastaaksemme talouden ja yritykset ja siten kulutusmahdollisuutemme, jotka ovat ajamassa meitä ilmastokaaokseen jo lähimpien 10–20 vuoden sisällä ja luonnontuhoon, joka ajaa meidät eloonjäämiskamppailuun jo ennen tämän vuosisadan päättymistä.

Nyt tarvitsisi vain jatkaa aiempaa alemmalla kulutuksella ja sopeuttaa oma elämämme ja yhteiskuntamme siihen. Näin joudumme joka tapauksessa kohta tekemään. Miksi emme edes harkitse tätä?

Tiedän toki, että se on vaikeaa eikä tietoisuutemme kykene tätä "pakkoa" omasta välttämättömyydestään vielä sisäistämään, mutta kyllähän jo ihan tavallinen arkijärkikin sanoo, että paluu entiseen ei ole mitenkään järkevää.

Nyt kannattaisi harkita ja tehdä oikea päätös heti.

Kenen ehdoilla kuljemme tulevaisuuteen?

Ihmiskunnan ja ihmisyytemme selviytyminen tästä ja tulevista kriiseistämme on kiinni elämälle välttämättömien resurssien oikeudenmukaisesta jaosta kaikkien kesken, ei taloudesta, rahasta, velasta, ne ovat vain nykyisen talousjärjestelmän ilmentymiä, eivät elämän.

Monelle näyttää ehtona nyt olevan, että talous nykyisellään tulee säilyttää ja pelastautuminen kriiseistämme pitää tapahtua tämän talouden ehdoilla ja sisällä. Se on mahdotonta. Me voimme selviytyä vain kun keskitymme resurssien uudelleenjakoon oikeudenmukaisesti.

Moni olettaa myös, että vain talouden kautta voimme varmistaa heikompien ja köyhempien selviytyminen, että heidän auttamisensa ehtona olisi talouden etujen varmistaminen ensin hyvinvoiville ja rikkaille. Se on

poliittinen päätös, ei mikään välttämättömyys.

Nyt huomio pitää kiinnittää elämään ja sen säilymiseen eli luonnon elinvoiman ja monimuotoisuuden varmistamiseen, vain siten voimme pelastaa myös itsemme. Kaikki muu tulee tämän jälkeen ja järjestyy, kun tämä prioriteetti "elämän puolesta" on selvä meille kaikille.

Me voimme luoda maailman, joka ajaa köyhät ja heikot kuolemaan tai sitten me voimme luoda maailman, joka on meille kaikille hyvä ja oikeudenmukainen. Kysymys on tahdostamme ja valinnastamme, ei muusta.

Nyt on alkanut myös keskustelu siitä, että osan väestöstä tulisi uhrata henkensä talouden ylläpitämiseksi, jotta voimme jatkaa itsekästä kulutusjuhlaamme ja jatkaa lastemme tulevaisuuden tuhoamista ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon kautta. Ja tämä pitää nyt mukamas tehdä lastemme tulevaisuuden vuoksi. Irvokasta.

Aiemmin vaadittiin nuoria miehiä uhraamaan henkensä isänmaan puolesta sodissa, nyt ikäihmisiä ja riskiryhmään kuuluvia uhraamaan henkensä talouden puolesta.

Alamme lähestyä talousdiktatuurin aikoja, koska emme ole valmiita sopeuttamaan elämäämme siihen mikä on ihmisyytemme ja luonnon suhteen ekologisesti kestävä, sosiaalisesti vastuullista, psykologisesti mahdollista ja fyysisesti tervettä.

Vaikka poliitikot ja talouseliitti ovat mahdollisesti

luopumassa ihmisyydestään, niin meidän ei ole sitä tehtävä. Me voimme valita ja tehdä sen mitä nyt on tehtävä eli opetella uuden kestävän ja vastuullisen elämäntavan ja tehdä se tavalla, joka tuottaa hyvän ja mielekkään elämän meille ja kaikille muille.

Uusi aika kertoo miten se on mahdollista tehdä. Meidän tulee vaihtaa näkökulmamme "itsestä elämään" ja nähdä elämäyhteisyytemme ja yhteinen ihmisyytemme.

Nyt elvytämme velaksi maailman, maailman, josta pitäisi ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon vuoksi luopua.

Näyttää siltä, että juuri niitä aloja taloudessa, jotka ovat turmiollisia ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon suhteen, ollaan elvyttämässä vahvasti ja velaksi tietenkin. Nyt olisi helppoa tehdä radikaali muutos ja satsata vain sellaiseen, joka edistää ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon hidastamista. Nyt nähdään onko poliittinen eliitti talouden vai ihmisten ja elämän puolella.

Meille kuluttajille annetaan todennäköisesti myös ns. helikopterirahaa, jotta emme vain oppisi pois kulutuksesta. Keskuspankit ja valtiot muistuttavat näin meitä mikä on tärkeää. Tärkeää on jatkaa luonnon tuhoa ja ilmastonmuutoksen kiihdyttämistä. Edesvastuutonta.

Miksi koronavirus pysäyttää lähes koko maailman?

Olisiko niin, että media, poliitikot ja me kansalaiset olimme jotenkin jo odottaneet jotakin "paha" tapahtuvaksi, kun on puhuttu paljon ilmastonmuutoksesta ja sen aiheuttamasta maailmanlopusta. Ja nyt koronavirus täyttää nämä odotuksemme ja on siksi noussut niin valtavaksi elämäämme muuttavaksi tapahtumaksi?

Ehkä aika on kypsä joukkohysterialle. Monet meistä tietää, vaikka emme kaikki sitä ääneen sanokaan, että nykyinen elämänmallimme on lopuillaan ja se saa meidät reagoimaan näin voimakkaasti esimerkiksi hamstrauksena, vaikka siihen ei ole mitään järkevää syytä, ainakaan vielä.

Ehkä koronaviruksen leviäminen paikallisesti Kiinassa oli niin nopeaa ja keskittynyttä, että se pelästytti meidät. Tuntui, että nyt tilanne ei ole mitenkään hallittavissa ja estettävissä ja on siksi todellinen uhka, ja varsinkin kun se levisi meille Eurooppaan.

Onko koronaviruksesta alkanut yleinen globaali kriisi ja maailmanmenon pysähtyminen, joka romahduttaa myös pörssikurssit ja talouden, ennakkoavistus ja reaktio siihen, että emme enää kauan pysty hallitsemaan elämäämme. Koko ajan taustalla on myös ilmastonmuutos ja luonnontuho, jotka etenevät, eikä niiden pysäyttämiseksi ole saatu oikeastaan mitään aikaiseksi.

Olemmeko nyt heränneen pelon ja paniikin kautta kollektiivisesti valmistautumassa uuteen maailmaan, joka ei enää mahdollista nykyistä liikkuvaa ja kuluttavaa elämäntapaamme, ja joka on kiihdyttämässä ilmastonmuutosta ja luonnon ekologista katastrofia ja sukupuuttoaaltoa, joka uhkaa tulevaisuuttamme?

Toivottavasti olemme.

Kriisien dominoefekti

Koronakriisi, talouskriisi, finanssikriisi, sosiaalinen kriisi, poliittinen kriisi – näin se etenee. Poliittisen kriisin jälkeen voi sitten tulla kaikkien sota kaikkia vastaan ja myös ruokakriisi voi tulla poliittisen kriisin aikoihin.

Jossain vaiheessa pitäisi miettiä uutta ratkaisua eikä vain torjua uusia kriisejä. Suurin vaikeus on juuri siinä, että tätä ketjua ei saada katkaistua, vaan itse asiassa edellisen kriisin ratkaisu ajaa aina seuraavaan kriisiin, kunnes on seinä vastassa.

Ainoa tapa katkaista tuo ketju, on se, että alamme pohtia ja suunnitella "uutta elämää ja maailmanmallia", johon haluamme näiden kriisien jälkeen päästä ja alamme tehdä ratkaisuja se tavoitteena ja silmällä pitäen.

On luovuttava myös toiveesta palata entiseen. Siinä ei ole enää mitään järkeä ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon takia.

Akuutti korona- ja syntyvä terveydenhuoltokriisi, joiden hoitaminen ajaa talouden pysähdyksiin ja valtion velkaantumiseen, mikä tulee jatkuessaan aiheuttamaan valtioiden velkakriisin ja myöhemmin finanssikriisin. Tämän kaiken kanssa samanaikaisesti sosiaaliset ongelmat lisääntyvät ja aiheuttavat entisestään painetta terveydenhuoltosysteemille. Mikä voisi tämän kierteen nyt pysäyttää?

Ilmeisesti vain se, että ajaudumme pohjilla, jolloin on pakko hyväksyä kuolemat, että terveydenhuoltosysteemimme ei pysty hoitamaan kaikkia, että valtiot tulevat velkaantumaan ja syntyy finanssikriisi ja sitten kun romahdus on totta vähän jokaisella elämänalueella, niin hyväksytään tilanne ja aletaan sopeutua siihen mikä on mahdollista. Yksi mitä yritetään on todennäköisesti setelirahoitus ja myöhemmin valtioiden velkojen anteeksianto.

Ja kun ollaan pohjilla, niin joko resursseja ja elinmahdollisuuksia alamme jakaa tasaisemmin ja oikeudenmukaisemmin kaikkien kesken esimerkiksi perustulon avulla tai sitten ajaudumme yhteiskunnalliseen kriisiin ja eriarvoisuuden räikeään kasvuun, jossa rikkaat ja hyvinvoivat vetäytyvät omiin oloihinsa ja jättävät köyhät tappelemaan keskenään.

Vaikea nähdä miten tämän kriisikierteen saisi edes pysähtymään ennen romahdusta. Jos kuitenkin tämä kierre saadaan jotenkin poikki, eriarvoisuuden kasvu estettyä ja

palattaisiin entiseen menoon, niin silloin edessämme on edelleen kiihtyvä ilmastonmuutos ja luonnontuho. Teimme niin tai näin, niin edessämme on kaaos.

Tai sitten alamme sopeutua siihen mikä on ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti mahdollista ja kestävä – paljon alempi aineellinen elintaso, mutta mahdollisesti parempi elämän laatu, jos niin haluamme.

Onko seuraava kriisimme ruokakriisi?

Ruoan viejamaat pidättävät ruoan itsellään, ruokamme tuontiin tulee katkoksia, tuontiruoasta jää puolet pois, pari kuumaa ja kuivaa tulevaa kesää ja viljasadot putoavat, kaupanhyllyt ovat aika tyhjiä. Silloin ei auta vaikka armeija laitettaisiin peltohommiin. Ruoasta tulee globaali ja alueellinen kamppailu.

Eikä pölyttäjien väheneminen ilmastonmuutoksen ja ekologisen näivettymisen takia auta yhtään. Se on jatkuvasti paheneva uhka, jos emme pysty elämäntapaamme muuttamaan ekologisesti kestäväksi.

Tämä kaikki aiheuttaa ruoan hintojen kovaa nousua, aiheuttaa sosiaalisia ongelmia köyhimpien joukossa, niin meillä kuin varsinkin ns. köyhissä maissa, kun rahat eivät riitä enää ruokaan. Yhteiskunnallinen liikehdintä käynnistyy ja kiihtyy sitä mukaan kuin tilanne pahenee.

Tästä voi tulla se tarvittava ”pelästys ja paniikki”, jota nyt tarvitsemme herätäksemme siihen, että ”nykyinen

maailmamme on jo kuollut”. Ruoka on kuitenkin meidän primääritarpeemme. Silloin ei hamstraus edes auta, kun ruoka on vähissä.

Koronapandemian vaikutusten vaihtoehtoja

Meille on nyt avautumassa todellinen valinnan paikka: joko teemme valinnan elämän ja tulevaisuuden eduksi tai sitten saamme sen mihin tämä kaikki johtaa. Se ei valintaa tarvitse.

- 1) Valtiollinen itsekkyyys, eristäytyminen ja kurjistuminen vs. globaali solidaarisuus, avunanto ja yhteinen etu,
- 2) totalitaristinen valvontayhteiskunta, pelko ja alistuminen vs. osallisuusyhteiskunta, luottamus ja elinvoima,
- 3) paluu entiseen elämään kaikin keinoin vs. alamme elää uutta elämäntapaa todeksi, kun nyt ymmärrämme mitä ilmastonmuutos ja luonnontuhon estäminen meiltä vaativat,
- 4) rikkaat, eliitti ja hyvinvoivat sulkeutuvat omaan maailmaansa ja jättävät köyhät tappelemaan keskenään vs. ymmärrämme, että olemme yhtä ja samaa ihmisyyttä, eriarvoisuutta aletaan purkaa globaalisti, alueellisesti ja valtioiden toimesta vai
- 5) taloudellinen ja sosiaalinen eriarvoisuus, itsekkyyys ja oman edun ajaminen kärjistävät vastakkainasettelua vs. tietoisuutemme ja elämäyhteisyytemme laajenevat ja alamme nähdä todellisuuden suuremmin ja

toimimme sen perusteella.

Nyt olisi hyvä hetki tehdä valinta elämän ja tulevaisuuden puolesta.

Nyt olemme siinä tilanteessa, että koronapandemia jyllää ja pahenee Euroopassa ja USA:ssa ja hyvin pian talous ajautuu globaaliin lamaan, jota valtiot eivät kykene mitenkään torjumaan edes massiivisilla rahamäärillä, koska yksityistä kysyntää ei vaan ole.

Nämä yhdessä tulevat aiheuttamaan totaalisen sosiaalisen kaaoksen ja kurjistumisen pahiten koronapandemiasta kärsivillä alueilla, mutta myös meillä Suomessa, vaikka sosiaaliset turvajärjestelmät ovatkin meillä paljon paremmalla tolalla kuin muualla.

Sitten alkaa myös poliittinen kriisi, kun selviää, että kaaosta ja kurjuutta ei pystytä demokraattisesti torjumaan eikä kaikissa maissa olla siihen edes valmiita, vaan edelleen keskitytään talouden pelastamiseen. Mitä tapahtuu tässä vaiheessa, on vaikea vielä kuvitella. Nykyisen järjestelmän ja maailmanmallin hallinta menetetään ja alkaa tapahtumaketjuja, jotka eivät ole kenenkään eikä minkään hallinnassa? Ehkä, ehkä ei.

Ihmisen ylivertaisuutta on nyt loukattu

Pohdin sellaista, että mikä merkitys on sillä kuka kuolee, mihin kuolee, milloin ja missä tilanteessa kuolee, miksi kuolee, mikä sen aiheuttaa, mikä on luonnollinen, normaali

ja luonnollinen kuolema, joka hyväksytään ja mikä ei sitä ole eikä hyväksytä? Milloin kuolleisuus tai tappavuus ylittää rajan, että siitä tulee todellinen kriisi kuten nyt. Nykyisin kuolee keskimäärin n. 4500 suomalaista kuukaudessa.

Onko media ja some tehnyt nyt koronasta kriisin, jota pitää torjua, mutta muut vastaavat kuolemat eivät sitä tee, koska eivät näy mediassa riittävästi ja tule lähelle meitä? Mikä erottaa koronan muista kuoleman lähteistä kuten nälänhätä, malaria, liikenneonnettomuudet, huonot elintavat, lapsikuolleisuus jne.

Onko se koronaviruksen uutuus, se, että siihen ei ole vielä ihmisen omaa keksimää lääkettä, se on tullut nyt lähelle, se leviää nopeasti ja valikoi uhrinsa sattumanvaraisesti, emme ole ehtineet tottua siihen? Hyväksymme osan kuolemista, jos pystymme niitä edes osittain hallitsemaan – nyt emme hallitse ja siksi massiiviset poikkeustoimet. Massiiviset toimet ovat osoitusta itsellemme, että kyllä me tämän kriisin hallitsemme, vaikka emme siis hallitse. Ihmisen ylivertauisuutta on nyt loukattu.

Nyt kuolemanpelkomme ja yksilön korostaminen estävät todellisen muutoksen ja sen näkemisen, että olemme menossa tämänkin kriisin jälkeen vain entistä vaarallisempaan maailmaan. Nyt teemme kaikkemme palataksemme takaisin entiseen elämäämme, ja siksi ajaudumme romahdukseen ennen pitkää, jos emme tee suunnanmuutosta elämäntapaamme. Jossain vaiheessa

meidän tulee kuitenkin sopeutua maapallomme ekologisiin rajoihin, jos emme halua täyttä kaaosta ja romahdusta.

Riittävä määrä edelläkävijöitä ja toisin eläjiä pystyisi muuttamaan suuntaa jo ennen täyttä tuhoakin. Se taitaa se ainoa toivo ollakin eli edelläkävijät. Riittävän monen pitäisi vain alkaa elää toisin.

Tarvitsemme uuden perustan elämällemme

Miten elämme tulevaisuudessa, nyt on hyvä aika valmistautua siihen. Vaikka olemme nyt keskellä alkavaa kaaosta ja kasvavaa uhkaa koko nykyiselle elämäntavallemme, niin nyt pitäisi pohtia miten tulemme tulevaisuutemme järjestämään. Todellinen uhka ei ole hävinnyt, se on ilmastonmuutos ja luonnontuho.

Vaikka nyt selviäisimme koronapandemiasta ja globaalista syntyvästä lamasta käytössämme olevin keinoin, niin emme ole tehneet mitään sellaista mikä turvaisi tulevaisuuttamme jatkossa. Nyt kannattaisi pohtia mikä on uusi kestävä perusta elämällemme.

Uudeksi ajaksi kutsumani uusi elämänfilosofia tarjoaa uuden elämäkeskeisen perustan elämällemme ja uuden todellisuus- ja ihmiskäsityksen sen perustaksi – mitään mystistä tai salaperäistä siinä ei kuitenkaan ole. Me vaihdamme vain näkökulmamme itsestä elämään.

Tämä murros uuteen ihmisyyteen on elämän oman

evolutiivisen prosessin tuotosta ja on nyt mahdollisuutemme, kun etenemme nykyisestä modernista ja postmodernista maailmankuvastamme eteenpäin "uuteen aikaan".

Kun tietoisuutemme laajenee pois itsekeskeisyydestä yhä enemmän elämäkeskeisyyteen, niin silloin oma elämämme muuttuu luonnollisesti luonnolliseksi. Kulutuksemme ja ilmastopäästömme vähenevät, koska huomiomme on nyt elämässä itsessään, ei enää sen ulkoisissa korvikkeissa.

Nyt koronapandemian aikana elämme tätä uutta elämäntapaa todeksi pakon edessä. Uuden ajan omaksuessamme elämme sitä todeksi vapaaehtoisesti ja siten, että se tuottaa hyvän ja mielekkään elämän meille kaikille.

Uusi aika ei ole mikään helppo tai nopea ratkaisu, mutta se on aina edessämme ja mahdollinen, koska nykyinen elämäntapamme ei ole kestävä eikä mahdollinen enää pitkään. Mitä aiemmin aloitamme siirtymisen "itsestä elämään", niin sitä vähemmin vaurioin selviämme. Vain tietoisuutemme laajentuminen ja ihmisyytemme muutos itsekeskeisyydestä elämäkeskeisyyteen voi meidät pelastaa tavalla, jossa elämä on hyvää ja mielekästä.

Nytkin kaikki toimenpiteet, joita valtiovalta tekee ja pyytää meitä tekemään perustuvat siihen, että pysyisimme "hengissä" tämän poikkeusajan, jonka jälkeen palaamme entiseen.

Mitkään toimenpiteet eivät tähtää siihen, että vastaavia terveyttä, taloutta ja yhteiskuntaa uhkaavia kriisejä voitaisiin ennakoiden ratkaista ja estää niiden toistuminen. Nyt tavoitteena on "hengissä pysymisen" lisäksi tukea ja pumpata talouteen rahaa niin paljon, että kulutus ei romahda ja pääsemme taas takaisin kuluttamiseen ja talouskasvuun perustuvaan elämäntapaamme.

Nyt olisi hyvä aika pysähtyä ja harkita josko tekisimme tällä kertaa toisin ja alkaisimme elää tavalla, joka on ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisestikin kestäväällä pohjalla. Nyt tämän uuden elämäntavan opettelemiseen olisi hyvä hetki, kun muutenkin on nyt välttämätöntä elää ja toimia toisin.

Miten nyt tarvittava elämänmuutos voisi tapahtua?

Talous, yritykset ja julkinen valta keskittyvät nyt talouden ja yritysten pelastamiseen koronapandemian hoitamisen lisäksi. Se on luonnollista toimintaa niiden toimesta enkä usko, että talous ja yritykset itse voisivat koskaan vähentää omaa toimintaansa, jotta voisimme vastata ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon asettamaan uhkaan ellei siihen ole pakkoa, joko yhteiskunnan tai kansalaisten toiminnan luomaa pakkoa.

Aivan samoin en usko, että poliittinen järjestelmä muuttaisi omaa toimintaansa radikaalisti ja antaisi vallan pois esimerkiksi osallisuusyhteiskunnalle ja kansalaisille. He haluavat vahvistaa omaa valtaansa aivan kuten talous

haluaa vahvistaa omaa talouttaan ja valtaansa. Jäljelle jäävät vain valistuneet kansalaiset, jotka alkavat elää toisin, tuovat sen näkyville ja luovat uudet toimintamallit. Hidas tie, mutta mielestäni ainoa mahdollinen, tosin täysromahdus voi tuoda joitain muita ratkaisuja myös.

Ja tämä sama koskee myös "itseä" eli erillisyyden luomaa omakuvaamme, egoamme, minäämme, jota itseksemme kutsumme. Se ei luovu omasta vallastaan suosiolla, vaan elämän tulee se siihen pakottaa.

Lopulta tarvittavan muutoksen elämäntapaamme tuo se, että elämän oma evolutiivinen prosessi ja välttämättömyys nostaa ensin yksilöllistä ja sitten kollektiivista tietoisuuttamme ja avaa tien uusiin ratkaisuihin ja uuteen todellisuuteen, jota uudeksi ajaksi kutsumme.

Itse, yhteisöt, yritykset, talous, poliitikot – nämä kaikki pyrkivät todellisuudessa vahvistamaan omia asemiaan, eivätkä ole tästä vallastaan halukkaita luopumaan yhteiseksi ja kaikkien eduksi. Ei ennen kuin tietoisuutemme on laajentunut itsestä elämään ja elämäkeskeisyyteen, ja jonka perustana on todellisuustietoisuus eli se, että elämme tässä mitä on ja toimimme sen eli todellisuuden mukaisesti.

Tärkeää olisi, että tämä kehitys kohti elämäkeskeisyyttä käynnistyisi. Sen ilmentymistä tosin joudumme vielä odottamaan varmaankin jonkin aikaa.

Tämä on olennainen ymmärtämisen paikka. Nykyinen elämän- ja maailmanmallimme ja siinä toimivat ihmiset eivät pysty, vaikka olisi tahtoakin, muuttamaan omaa agendaansa riittävästi ja luopumaan "omasta asemastaan ja vallastaan". Vain jokin radikaali tai traumaattinen elämäntapahtuma, joka pakottaa meidät muutokseen, voi sen tehdä. Silloin sitä ei kysytä tältä "itseltä", oli se sitten yksilö, yhteisö, yritys, järjestelmä tai muu luotu rakenne.

Meneillään oleva koronapandemia voisi tällainen elämäntapahtuma olla. Olennaista ei ole se, että pyrimme siitä selviytymään ja pelastamaan mahdollisimman monta ihmishenkeä, mikä on tietenkin luonnollista ja tarpeellista, vaan oleellista on se minkälaiseen maailmaan haluamme palata tämän kriisin jälkeen vai haluammeko luoda uuden paremman ja kestävämmän maailman. Heräävä elämäyhteyteen ja todellisuuteen perustuva tietoisuutemme voisi tämän halumme luoda uusi maailma herättää.

Miten voisimme päästä "uuteen"

Ensin olemme **1) pysähdysvaiheessa**, jossa pyrimme saamaan syntyneen tilanteen hallintaan pysäyttämällä lähes kaiken ei-välttämättömän "liikkeen" ja näin estämään pandemian toteutumisen nopeasti ja tuhoisin seurauksin terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittuessa.

Sitten meidän tulisi **2) hiljentyä** eli altistaa itsemme sille mitä on eli todellisuudelle. Nähdä se, että nykyinen

elämäntapamme ja maailmanmallimme altistaa meidät jatkuville ja yhä paheneville kriiseille. Mikäli emme nyt tätä näe, niin ajaudumme jälleen uusiin kriiseihin tämänkin jälkeen.

Hiljentymisen ja tilanteemme näkemisen jälkeen alkaa, jos hyvin käy, **3) mietiskelyvaihe** eli olemme avoimia sille mitä hiljaisuudesta nousee yhdessä todellisuuden näkemisen kanssa. Tämä antaa meille vastauksia siihen miksi ja miten meidän tulisi elämäntapamme ja maailmaamme muuttaa.

Tämän jälkeen on sitten **4) tekojen aika** eli elämme uuden elämäntapamme todeksi omassa arjessamme ja myöhemmin laajemmin koko yhteiskunnassa.

Ensin tämä muutos- ja heräämisprosessi tapahtuu yksilöiden eli ns. varhaisten omaksujien toimesta ja myöhemmin sitten kollektiivisesti. Kun kriittinen massa uutta tietoisuutta, jonka sanotaan olevan n. 3,5 % yhteisöstä tai väestöstä, on koossa, niin muutkin heräävät muutokseen.

Uuden ajan näkökulmasta tässä on huima mahdollisuus uuteen ja varsinkin se, että myös ratkaisu uuteen on olemassa ja kenen tahansa luettavissa, ja joka antaa mahdollisuuden oivaltaa täysin uusi todellisuus, ihmisyys ja elämä. "Uusi aika on valmis" – nyt on ihmisten ja maailman vuoro.

Miksi koronavirus pysäytti lähes koko maailman?

Näen suurimman syyn olevan evolutiivinen eli kollektiivinen, mutta alitajuinen odotus ja ennakkoavustus "pahasta", mikä kärjistää panikointia ja valtion pakkotoimia ympäri maailman. Kriittinen massa "huolta" on täyttymässä eikä siihen auta mikään. Se on itse itseään toteuttava evolutiivinen ajuri, joka ajaa muutosta eteenpäin. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että pääsemme evolutiivisesti eteenpäin, mutta aito mahdollisuus siihen nyt on.

Tämän evolutiivisen selityksen ymmärtäjät ovat tosin vähissä, josko niitä on ollenkaan siellä missä nyt päätöksiä tehdään. Jos olisi, niin ymmärrettäisiin, että "nykyinen maailma on jo kuollut ja kulissitkin alkavat jo kaatua". On aika uudelle.

Uskomuksia, jotka pitävät meidät kiinni nykyisessä

- ei ihminen muutu ja muuta käyttäytymistään
- raha, varallisuus, tavarat, elämykset ja kulutus tuovat onnellisuutta elämäämme
- poliittinen järjestelmä hoitaa ja vastaa muutoksesta
- nykyinen elämänmalli on ainoa mahdollinen ja hyvä
- ilman talouskasvua ei ole varaa hyvinvointiin
- kommunismia on jo kokeiltu ja siksi kapitalistinen systeemi on ainoa mahdollinen
- teknologia ratkaisee ongelmat ja luo kestävän maailman

- jokainen sukupolvi vastaa vain omasta ajastaan, ei tulevista
- olemme erillisiä toisistamme ja muusta luonnosta – pystymme hallitsemaan elämää eduksemme
- meidän tulee selviytyäksemme kilpailla elämästä toistemme kanssa
- eriarvoisuus on luonnollista eikä sitä voi poistaa
- luonto ja sen ekosysteemit ovat meitä varten olevia resursseja
- maapallon resurssit ovat rajattomat (edelleen toimimme näin vaikka tiedämme että eivät ole)

Nykyinen poliittinen, taloudellinen ja muu yhteiskunnallinen koneisto on luotu ylläpitämään nykyistä elämäntapaamme ja turvaamaan sen toiminta. Tämä on luonnollista ja normaalioloissa itsestään selvää. Vaikka nyt oli erityinen ja akuutti poikkeustila koronaviruksen takia, niin sen lisäksi elämme maailmassa, joka ei ole enää ns. normaalioloja vastaava.

Olemme keskellä ekologista kriisiä ja sitä pahentavaa ilmastonmuutosta, jotka uhkaavat elinmahdollisuuksia jo nyt eri puolilla maailmaa. Ja vaikka tälle kriisille tekisimmekin jotakin, mitä nyt emme edes tee, niin se tulee jatkumaan lähivuosikymmenet ja todennäköisesti paljon pidempään.

Tämän vuoksi ei ole mitään paluuta entiseen, jatkuvaan talouskasvuun ja kulutukseen keskittyvään elämäntapaan ilman, että ajaudumme entistä nopeammin kaaokseen.

Oletus paluusta entiseen on siis väärä ja kestämaton.

Nyt on valittava toisin

Ilman valintaa "elää toisin" emme pääse edes alkuun päästäksemme pois tieltä, joka johtaa varmaan tuhoon suurelle osaa luontoa ja itsellemme ihmiskuntana. Vaikeus on tietenkin siinä, että emme voi tietää vielä tarkasti mitä "elää toisin" merkitsee ja miten yhteisen elämämme silloin järjestämme.

Uusi aika elämäkeskeisenä uutena maailmankuvana antaa uudelle vahvan perustan ja perustelun, mutta vaatii näkökulmamme muuttamista "itsestä elämään". Se meidän on tehtävä ensin kukin tahollamme ennen kuin kollektiivinen tietoisuutemme laajenee tätä muutosta yhteisöllisesti tukemaan.

Nyt on tehtävä hyppy tuntemattomaan. Tiedämme kuitenkin, että menemällä eteenpäin maailmankuvassamme ja tietoisuudessamme "itsestä elämään", sillä on vahva evolutiivinen ja elämäkeskeinen "laskeutumisaikansa". Nyt tarvitaan rohkeutta ja hyppy – nyt.

Me olemme pulassa, mutta meillä on ratkaisu

Vaikka maailma on tulevaisuudessa paljon nykyistä haastavampi, niin silti voimme elää hyvää ja mielekästä elämää, kunhan vain elämme todellisuudessa ja sen edellyttämällä tavalla.

Kun elämme entistä elämäkeskeisemmin, niin sitä vähemmän tarvitsemme aineellista kulutusta ja elämämme sisältö tulee aivan muualta. Se tulee elävästä elämästä eikä ”kuolleesta” tavarasta.

On hämmäntävää ajatella, että jo muutaman kymmenen vuoden kuluessa elinolosuhteet maapallolla heikkenevät oleellisesti ja luonnon ekosysteemit voivat romahtaa yhä laajemmilla alueilla. Asia, jota ei nuoruudessani voinut edes kuvitella. Näemme jotakin sellaista, jota ei ole koskaan ihmisen historiassa tapahtunut eikä todennäköisesti tapahdu enää koskaan. Aika mykistävää. Ja lapsemme ja lapsenlapsemme tulevat elämään siinä maailmassa.

Mutta voi olla, että näemme myös suuren murroksen ”uuteen aikaan”, kun ihmiskunta herää ja alkaa uuden maailman luomisen. En usko, että pystymme enää estämään merkittävää luonnon ekosysteemien ja elinolosuhteiden huonontumista, jopa romahtamista, ja siksi meidän tuleekin nyt miettiä sitä, miten sopeudumme tähän luomaamme tilanteeseen tulevien vuosikymmenten aikana. Ja vastaukseni on aina sama: meidän tulee herätä todellisuuteen, elää siinä mitä on ja luoda hyvä ja mielekäs elämä meille kaikille niistä lähtökohdista, jotka meillä ovat nyt ja tulevaisuudessa.

"Hyvä ja mielekäs elämä meille kaikille" tarkoittaa kaikelle elämälle, jokaiselle ihmiskuntamme jäsenelle ja jokaiselle maapallomme elolliselle osalliselle, ja jotta tämä olisi

mahdollista, pitää myös kaikesta luonnon elinvoimasta pitää huolta. Me olemme nyt tässä yhdessä ja vain yhdessä me voimme tästä selvitä. Kukaan tai mikään ei voi tästä "erillisenä" ilman muita selvitä.

Tämä on myös lähtökohta ja perusta, josta uusi maailma luodaan ja sitä helpompaa tämä kaikki on, mitä enemmän pystymme luopumaan itsekeskeisyydestämme ja löytämään elämäkeskeisyyden elämämme perustaksi.

Mikä on vaihtoehto "paluulle entiseen"?

Nyt pelastamme ihmishenkiä, mikä on eettisesti oikein ja välttämätöntä, mutta onko talouden pelastaminen eettisesti oikein ja välttämätöntä, kun tarkoitamme sillä paluuta entiseen talouskasvuun, velkaantumiseen ja kulutukseen perustuvaan ja ilmastonmuutosta ja luonnontuhoa edistävään, oman elämämme perustaa tuhoavaan talouteen ja kulutukseen? Tämä on kysymys, jota pitäisi nyt aidosti pohtia.

Mielestäni se ei ole eettisesti oikein, eikä missään nimessä välttämätöntä. Paluu entiseen tarkoittaa sitä, että jatkamme toimintaa, joka tuottaa moninkertaisesti enemmän kurjuutta ja kuolemaa kuin mitä koronapandemia konsanaan hurjista luvuistaan huolimatta nyt tuottaa. Pyrimme ratkaisemaan nykyisen kriisimme tavalla, joka tuottaa varmasti entistä pahempia kriisejä ja enemmän kuolonuhreja. Pähkähullua ja täysin vastuutonta.

Mikä siis olisi ratkaisu, joka olisi eettisesti oikein ja pitkällä tähtäimellä myös välttämätön, jotta emme ajautuisi entistä suurempiin vaikeuksiin?

- 1) Meidän tulisi hyväksyä se, että nykyinen elämän- ja maailmanmallimme on tullut tiensä päähän, se ei enää nykymuodossaan ole mahdollinen, se on ekologisesti, sosiaalisesti ja inhimillisesti kestävä ja vastuuton,
- 2) meidän tulisi tunnistaa se, että nykyisen elämän- ja maailmanmallimme perustana oleva näkemys itsestämme ja maailmastamme perustuu todellisuuskäsitykselle, maailmankuville ja arvoille, jotka eivät enää ole yhteensopivia vallitsevien, luomiemme elinolosuhteiden ja luonnon ekologisen kestävyuden kanssa, ne ovat muodostuneet nyt uhaksi meille itsellemme ja tietenkin suurelle osalle luontoa ja sen elämää ja
- 3) meidän tulee vaihtaa näitä elämämme perustana olevia näkemyksiä itsestämme ja maailmasta ja löytää niiden tilalle sellaiset, jotka eivät ole ristiriidassa itsemme, elämämme ja luonnon ekologisen kestävyuden kanssa, uuden ajan kuvaamat elämäkeskeiset maailmankuvat, arvot ja todellisuuskäsitys ovat elämän oma evolutiivinen vastaus aikamme haasteisiin

Tämän uuden elämämme perustan löytäminen ei ole mahdollista ilman, että hyväksymme edellä mainitun ratkaisun ja sen edellytykset ja pysähdymme tähän koko

ihmiskuntamme ja sivilisaatiomme tulevaisuutta koskevaan ja ratkaisevaan valintaan.

Valinnan luulisi olevan helppo, mutta sen toteuttamien on kaikkea muuta kuin helppo. Se on ennennäkemättömän haastava ja vaativa tehtävä. Se vaatii meiltä kaikilta kärsivällisyyttä, joustavuutta, omien uskomustemme ja totuuksiemme haastamista, nykyisen järjestelmämme alasajon tuottamien vaikeuksien ja epävarmuuden kestämistä, elämälle välttämättömien resurssien oikeudenmukaista jakamista kaikkien kesken ja lujaa uskoa siihen, että voimme löytää uuden kestävä perustan ja rakentaa sen pohjalta täysin uuden elämän- ja maailmanmallin.

Uusi elämäntapamme ja yhteiskuntamme syntyvät tältä uudelta pohjalta aivan kuten nykyisetkin ovat syntyneet, luonnollisesti ja yhdessä toimien. Rohkeuden ja kyvyn tehdä tämä antaa se, että vaihtoehto on moninkertaisesti kamalampi, kurjuutta ja kuolemaa tuottava taistelu eloonjäämisestä ja viimeisistä luonnonvaroista ja muista resursseista. Tämä ei ole edessämme vielä muutamaan vuoteen, mutta 10–20 vuoden kuluttua varmasti, jos palaamme entiseen ja jatkamme sitä nykyiseltä perustalta. Se mikä ongelmamme aiheuttaa, ei voi olla ratkaisu.

Nyt tulisi valita tie tulevaisuuteen, joka luo mahdollisen ja kestävä elämän- ja maailmanmallin. Onko meillä todellisuudessa vaihtoehtoa. Mielestäni ei ole.

Yleinen ajattelu menee useimmiten siten, että nyt koronapandemian mukanaan tuomat rajoitukset ja poikkeustila on nimensä mukaisesti poikkeustila, joka aikanaan päättyy ja palaamme normaaliin. Mutta onko tämä vain toive, jolle ei ole oikeasti perustetta. Valitettavasti on.

Me tulemme kyllä selviämään koronapandemiasta, siihen menee vuosi, pari tai enemmän, ja jatkamme elämäämme todennäköisesti entiseen malliin. Aluksi ehkä hieman rauhallisemmin ja varovaisemmin, mutta sitten entisellä vauhdilla. Kunnes tulee uusi kriisi ja uudet rajoitukset ja poikkeustila. Mitään emme ole nyt tehneet, jotta näin ei kävisi.

Aikamme kriisit ovat kuitenkin välttämättömiä, jotta laajempi tietoisuutemme heräisi ja näkisimme, että emme voi enää jatkaa entiseen tahtiin. Vain kriisimme ja niiden kärjistyminen jopa ylilyönneiksi, pakottavat meidät aikanaan hereille ja aikamme todellisuuteen. Joko tämä koronapandemia riittää heräämiseemme vai tarvitsemmeko vielä lisää herättäjiä. Tässä muutamia:

TALOUDELLINEN YLILYÖNTI: eriarvoisuuden radikaali kärjistyminen, finanssitalouden kuplat, valtioiden ylivelkaantuneisuus. Jokin näistä voi johtaa talouden ja valtioiden romahtamiseen.

HYVINVOINTIYHTEISKUNNAN YLILYÖNTI: vähäosaisten elämän kurjistuminen entisestään, keskiluokan kapina,

rahoituspohjan mureneminen, työn väheneminen. Jokin näistä voi johtaa yhteiskuntarauhan järkkymiseen ja luokkasotaan.

IHMISTEN TERVEYDENTILAN YLILYÖNTI: ympäristösaasteet, medikalisaatio, ympäristön kemikalisaatio, mielenterveysongelmat, pandemiat. Jokin näistä voi johtaa yllättävään romahdukseen meidän yleisessä terveydentilassamme.

TEKNOLOGINEN YLILYÖNTI: tekoälyn, robotiikan, automaation, nanoteknologian vallankumous, radikaalit keinot ilmastonmuutoksen torjunnassa, sotateknologian kehitys. Jokin näistä voi johtaa hallitsemattomaan tilanteeseen, joka uhkaa meitä itseämme.

EKOLOGINEN YLILYÖNTI: ilmastonmuutos, 6. sukupuuttoaalto, luonnon ekosysteemien romahdus, merten muoviongelma, ympäristöjen saastuminen, luonnonvarojen väheneminen. Jokin näistä voi ajaa meidät globaaliin kriisiin ruoantuotannossa ja vedensaannissa.

GLOBAALIN MAAILMANJÄRJESTYKSEN JA POLITIIKAN YLILYÖNTI: nationalismin nousu, poliittinen korruptio ja yhtiövallan kasvu politiikassa, ilmasto- ja kriisipakolaisuuden kasvu ja räjähdys, yksinvaltioiden kasvava suosio, globaali taistelu luonnonvaroista. Jokin näistä voi ajaa meidät 3. maailmansotaan, jopa ydinsotaan.

PERUSTELEMATTOMAN LUOTTAMUKSEN YLILYÖNTI:

vaikka näemme kaiken edellä mainitun, niin silti jatkamme ja luotamme, että kyllä me jotenkin selviämme.

Uskon, että vasta kun jokin tai jotkin näistä ylilyönneistä on koettu, niin tietoisuuden herääminen ja uuden ratkaisun etsiminen alkaa. Toki näemme paljon erilaisia yrityksiä saada näitä aikamme kriisejä ja ylilyönnejä hallintaan ja joissakin ehkä onnistumme, mutta valitettavasti ne vain pelaavat aikaa ja johtavat näiden kriisimme kärjistymiseen.

Eikö olisi jo aika miettiä uutta ratkaisua? Uusi aika tarjoaa sille elämäkeskeisen perustan ja perustelun.

Nyt on aika kysyä: mitä me todella haluamme?

Näyttää siltä, että koronapandemia ei ole nopeasti ohi, joten nyt kannattaisi tämä aika käyttää hyödyksi ja pohtia myös muita kuin perinteisiä selviytymiskeinoja, jotka yleensä luovat vain lisää ongelmia. Joudumme joka tapauksessa lähivuosien ja vuosikymmenten aikana ratkaisemaan ilmastonmuutoksen ja luonnontuhoon haasteet ja en näe siinä muuta mahdollisuutta kuin kulutuksen ja päästöjen nopea lasku, koska aikaa ei ole odottaa muita ratkaisuja.

Paluuta takaisin entiseen vahvaan talouskasvuun, luonnonvarojen ylikäyttöön, luonnon ekosysteemien tuhoon ja ilmastonmuutoksen kiihdyttämiseen ei ole ilman, että ajaudumme entistä pahempiin kriiseihin. Nyt

on valittava toisin ja alettava elää ja toimia toisin yksin ja yhdessä. Vaikka uuden elämäntavan ja yhteiskunnan luominen ei ole helppoa, niin entistä vaikeammaksi se käy mitä kauemmin viivyttelemme. Emme kai oikeasti halua jatkaa elämäntapaamme, joka tappaa meidät.

Toistammeko samat virheet kuin 90-luvun laman jälkeen vai toimisimmeko tällä kertaa toisin?

Jos koronapandemian jälkihoito tapahtuu talous edellä ja lasku maksatetaan hyvinvointipalvelujen alasajolla, niin saamme sosiaalisen kriisin, joka maksaa julkiselle taloudelle lisää eikä säästä mitään. Ja johtaa eriarvoisuuden ja tuloerojen kasvuun mikä on juuri se ongelma, mikä meidän tulisi ratkaista, jos haluamme luoda kestävämpää elämää meille kaikille. Ja suurimman hinnan maksamme tietenkin suurina kuolleisuuslukuina ja vakavina jälkitauteina, jos taloutta avataan liian nopeasti.

Mitään helppoa tai nopeaa tapaa ratkaista koronapandemian ja tulevien kriisien aiheuttamia ongelmia ei ole. Nyt pitäisi nähdä hieman pidemmälle ja luoda sellainen elämäntapa ja yhteiskunta, joka ei enää näitä kriisejä luo. Nyt on aika kysyä: mitä me todella haluamme?

Mitä COVID-19 yrittää kertoa meille

COVID-19 yrittää kertoa meille, että nyt olisi hyvä aika muuttaa elämäntapaamme. Virus yrittää kertoa meille

mikä on elämässämme pielessä ja mitä meidän tulisi tehdä, kuulemmeko viestin vai tarvitsemmeko vielä useamman oppitunnin?

Virus pyrkii estämään sitä mikä on elämässämme turhaa ja vahingollista eli ylikulutus, lentäminen, lihansyönti, eläinkauppa, luonnon tuhoaminen ja "pakottaa" meitä näkemään tämän vaatimalla välimatkaa toisiimme, jota emme haluaisi pitää, koska tarvitsemme toisiamme.

Mikäli emme opi COVID-19 viruksen opetuksia, niin luonto tuottaa meille lisää "opettajia", kunnes ymmärrämme, että meidän tulee muuttaa elämäntapamme. Näin tapahtuu siksi, että olemme vakavassa ristiriidassa luonnon kanssa ja siksi elämän prosessi tuottaa meille "opettajia".

Syy COVID-19 virukselle ei ole varsinaisesti me itse, vaan käyttäytymisemme taustalla olevat oletukset hyvästä elämästä ja maailmasta, jotka ovat ajautuneet vakavaan ristiriitaan maapallon ekosysteemin kanssa. Vain muuttamalla näitä taustaoletuksia, käyttäytymisemme muuttuu.

Koska syy ei ole meissä, niin on turha syyttää tai tuomita toisiamme, vaan keskityttävä kohtaamaan todellisuus sellaisena kuin se on ja tunnistamaan ja tunnustamaan uudet elämäkeskeiset taustaoletukset itsestämme, elämästämme ja maailmasta. Se vie eteenpäin.

EKOLOGISESTI KESTÄVÄÄN MAAILMAAN

Olemme luoneet itseämme edustamaan poliittisen järjestelmän, joka mahdollistaa varallisuuden kasautumisen harvojen käsiin ja luonnon tuhoamisen jatkumisen, vaikka molempia pidetään ongelmina. Jokin on selvästi mennyt pieleen ja tarvitsemme uuden tavan ratkaista ongelmamme.

Taloudellinen ja poliittinen järjestelmä, jonka tehtävä on luoda ja turvata hyvinvointiamme, on nyt muodostunut uhaksi elämällemme kieltäytyessään tarvittavien muutosten tekemisestä ja salliessaan etujemme ja elämän vastaisen toiminnan jatkumisen.

Poliitikkojen painostamisesta

Ilmastopolitiikka on vaikeaa ja monimutkaista, koska siinä pyritään ensisijaisesti turvaamaan talouden edut ja nykyinen elämäntapamme ja vasta toissijaisesti vähentämään päästöjä ja turvaamaan elämämme. Siksi mahdollisuudet todellisiin päästövähennyksiin jäävät pieniksi.

Me emme voi ilmastopolitiikassa turvata nykyisen talouden etuja ja elämäntapaamme, koska juuri ne ovat juurisyy ilmastonmuutokselle ja muulle luonnontuholle. Todellinen ilmastopolitiikka on elämän turvaamista ja talouden ja elämäntapamme muuttamista sitä tukemaan.

Vasta kun teemme prioriteettijärjestyksen muutoksen talouden turvaamisesta elämän turvaamiseen, meillä on todellisia mahdollisuuksia vastata ilmastonmuutoksen meille asettamaan uhkaan. Ilmastonmuutosta on nyt torjuttava päättäväisesti elämän näkökulmasta.

Ilman näkökulman muuttamista "taloudesta elämään", emme pääse edes alkuun ilmastonmuutoksen torjunnassa. Tämä näkökulman muutos ja erityisesti milloin sen teemme, tulee määrittämään tulevaisuutemme ja elinmahdollisuudet koko maapallolla. Ilman tätä muutosta, emme selviydy.

Elämäntapamme ja talouskasvun irtikytkentä ilmastonmuutoksen ja luonnontuhon torjunnasta on

mahdotonta. Emme pysty vähentämään ilmastopäästöjä, luonnonvarojen ylikulutusta ja luontorasitustamme puuttumatta elämäntapaamme ja talouskasvun ideologiaan. Niistä on luovuttava.

Meidän on ajateltava koko elämämme uudestaan ja vaihdettava onnellisuuden ja paremman elämän etsimisemme "kuolleesta tavarasta" elävään elämään. Saamme itsellemme hyvän ja mielekkään elämän ja samalla ratkaisemme meitä uhkaavaa ekokatastrofia. Kaksi hyvää yhdellä päätöksellä.

Politiikkaa tulee tehdä siten, että lyhyen tähtäimen päätökset eivät vaikeuta ja estä ilmastonmuutoksen ja ekotuhon vaatimia ratkaisuja, vaan edistävät niitä, ja asettavat ensisijaisen tarpeemme elää ja varmistaa tulevaisuutemme toissijaisten ja usein turhien tarpeidemme edelle.

Politiikan toimijat jakaantuvat niihin, jotka haluavat varmistaa lyhyen tähtäimen taloudelliset edut ja turvata hyvinvoivien aseman ja niihin, jotka haluavat turvata elämän ja tulevaisuuden edut ja tehdä tämän oikeudenmukaisesti turvaten kaikille tarpeelliset elämisen ehdot nyt.

Koska poliittiset toimijat ovat vielä pääsääntöisesti lyhyen tähtäimen ja omien eturyhmiensä taloudellisten etujen puolustajia, pitää meidän kansalaisten luoda painetta, että syntyisi myös elämän ja tulevaisuuden ja

oikeudenmukaisen siirtymän puolesta toimivia päättäjiä.

Poliitikkojen elämän ja tulevaisuuden puolelle painostamisen lisäksi, meidän tulee itse elää kestävästi ja toimia oikeudenmukaisen siirtymän puolesta. Eikä pidä unohtaa, että alempi aineellinen kulutus ei tarkoita luopumista ja kurjuutta, vaan mahdollistaa hyvän elämän.

Poliitikkojen, järjestöjen ja ilmasto- ja ekoaktivistien tulisi keskittyä luomaan vahvaa yhteistä tahtoa ja valmiutta käynnistää todelliset ilmasto- ja ekotalkoot, eikä vain pyrkiä saamaan aikaan yksittäisiä muutoksia, joita aina jokin taho vastustaa, eivätkä siksi toteudu.

Ilman yhteistä vahvaa tahtoa ja valmiutta aloittaa ilmasto- ja ekotalkoot ajaudumme entistä kiivaampaan vastakkainasetteluun ja omien etujen puolustamiseen mikä ei edistä sitä mikä meidän on joka tapauksessa tehtävä eli sopeuduttava uuteen kuumempaan ja vaarallisempaan maailmaan.

Monesti muutos tarvitsee ulkoisen uhan tai yhteisen tavoitteen, nyt tarvitsemme molemmat. Ulkoinen uhka on jo ja tavoitteen pitäisi olla yhtä selkeä eli elämän ja tulevaisuuden puolustaminen siten, että mahdollisuus hyvään elämään syntyy.

Yksilöt tekevät kaikki päätökset

Edessämme on vaikea valinta: talous vai elämä. Käsittämätöntä on se, että tätä valintaa pitää edes pohtia

ja että se koetaan vaikeana tai että voisimme valita talouden emmekä elämää. Jos emme nyt valitse elämää, niin teemme sen sitten, kun elämän turvaaminen on paljon vaikeampaa.

Politiikan tulisi olla yhteisten asioiden ja yhteisen edun ajamista, joka on kaikkien ja kaiken elämän ja tulevaisuuden puolustamista ja sen varmistamista. Nyt se on yksityisten asioiden ja yksityisen edun ajamista, jossa tämä yksityinen oma etu vaihtuu aina vallan vaihtuessa.

On käsittämätöntä, että jos poliitikko haluaa toimia elämän ja tulevaisuuden puolesta, niin se on poliittinen itsemurha. Näin ollen poliittinen järjestelmä ei palvele elämän ja tulevaisuuden etua, vaan on valmis ne hävittämään ja jopa edistämään tätä tuhoa.

Monesti kuulee, että on vaikea osallistua ilmastotalkoisiin, kun on huoli siitä miten saa seuraavan päivän ruoan ja laskut maksettua. Ei heidän tarvitsekaan osallistua, vaan niiden, joilla tätä huolta ei ole. Vähällä elävät osallistuvat jo, nyt on muiden aika osallistua.

Sanotaan, että yksilöiden teoilla ei ratkaista ilmastonmuutosta, mutta todellisuudessa maailma muuttuu juuri yksilöiden tekemillä päätöksillä olivat he sitten kuluttajia, äänestäjiä, virkamiehiä, poliitikkoja, yrittäjiä, johtajia, työntekijöitä, työttömiä, opiskelijoita jne.

Kun sanotaan, että ei ihminen muutu, politiikka ei muutu,

yritykset eivät muutu, talousjärjestelmä ei muutu tai että juuri näiden pitää muuttua, niin silloin väistämme oman yksilöllisen vastuamme ja ulkoistamme sen. Mutta juuri meidän itsemme on tehtävä se mitä nyt pitää tehdä.

Monesti korostetaan, että tarvitsemme talouskasvua, jotta usko ja toivo tulevaisuuteen säilyvät ja vahvistuvat. Väärin. Se vie viimeisenkin toivon ja uskon tulevaisuuteen, koska talouskasvu varmistaa ilmastonmuutoksen ja ekotuhon. Mitä tällä puheella siis oikeasti tavoitellaan?

Jos työpaikkoja ei saada lisää ja taloutta nousuun, niin perikato odottaa Suomea ja tulevaisuus on menetetty. Kovin on lohduton ja yksinkertainen näkemys yhteiskunnasta ja elämästäme, jota media ja poliitikot nyt toistavat. Elävät omassa pienessä "talouskuplassaan".

Niin kauan kuin odotamme, että joku muu tekee päätöksen elämän puolelle asettumisesta, niin sitä ei tapahdu. Vain sinä voit tehdä omalta osaltasi tämän päätöksen. Tee päätös "elämän puolesta, ei ketään eikä mitään vastaan" ja toimi sen mukaisesti. Nyt.

Sinä, joka emmit elämän puolelle asettumista ja luopumista nykyisestä kestävämmästä kulutuskeskeisestä elämäntavastasi, niin kun sinä teet tämän päätöksen, niin maailma muuttuu, koska olemme jo lähestymässä kriittistä "rohkeuden rajaa", jossa jokainen päätös on ratkaiseva.

Sinä, joka päätät asettua elämän puolelle, voit olla tarvittava "perhosen siiven isku", joka saa ajan hengen muuttumaan, kanssaihmiset tulemaan mukaan ja muuttamaan maailman elämälle myönteiseksi ja hyväksi elämäksi meille kaikille. Uskallatko ottaa riskin, että et tee näin?

Olemme supistaneet elämämme ja näkemyksemme hyvästä elämä taloudesta riippuvaiseksi, kun todellisuus on kuitenkin jotakin ihan muuta. 60-luvulla elimme neljäosalla nykyisestä BKT:stä ja ihan hyvää oli elämä, jopa parempaa. Miksi tyypistämme itsemme vastoin parempaa tietoaamme?

Nykyinen politiikka tukee kestämatöntä elämäntapaamme ja talouttamme, jotka ovat jo nyt terveydellemme vaarallisia, joten suhtautuminen koronapandemian hoitoon ei tästä nyt poikkea. Kuinka paljon sairauksia ja kuolemaa olemme valmiita hyväksymään osana normaalia talouttamme?

Koronapandemian hoidossa talouden asettaminen terveyden edelle osoittaa, että poliittinen systeemi on pahasti vinoutunut, niin kuinka voimme olettaa tai odottaa, että tämä sama systeemi pystyy tekemään elämä edellä päätöksiä ilmastonmuutoksen takia, kun se ei siihen pysty nytkään.

Taludellinen toimeliaisuus tulisi sopeuttaa tasolle, joka mahdollistaa ja varmistaa terveen ja hyvän elämän

mahdollisuuden kaikille niin lyhyellä kuin pitemmällä tähtäimellä, eikä päinvastoin. Elämän tulee asettaa rajat taloudelle, ei talouden elämälle kuten nyt on.

Taloukasvusta on luovuttava

Demokraattinen järjestelmä tuhoaa itsensä kyvyttömyyteen tehdä nykyisyyttä ja tulevaisuutta turvaavia päätöksiä ja taloudellinen järjestelmä tarrautuessaan taloukasvuun ja ekologisesti kestävämpään tuotantoon ja kulutukseen. Jokainen päivä todistaa tästä yhä selvemmin.

Poliitikkojen nokittelu, tahallinen väärinymmärtäminen, populistinen retoriikka, vastakkainasettelu ja suoranainen vaihtoehtoisilla faktoilla hämääminen lisääntyvät päivä päivältä ja näiden pitäisi sitten ratkoa todellisia ongelmiamme, jotka uhkaavat elämäämme. Häpeällistä.

Talouden ja puolueiden välinen taistelu oman aatteen, vallan, näkemyksen tai etujen puolustamiseksi ei ole enää tätä päivää, jos lähtökohdaksi otetaan edessämme olevat haasteet ja niiden ratkaiseminen. Ne vaativat yhteistä näkemystä elämän puolesta, kaikkien edun puolustamiseksi.

Taitaa politiikan ja talouden välinen nokittelu, mitä nyt näkyy hallituksen, opposition ja talousoikeiston välillä, olla oiretta siitä, että kaikki osapuolet tietävät, että niin politiikka kuin talouskin nyky muodossaan menee uusiksi

vastatessamme ilmastonmuutokseen ja ekouhkaan.

Mikään ideologia, politiikka, talous yms. ei onnistu lopettamaan tuhoamme, jos sen perustana ei ole todellinen elämäyhteisyytemme ymmärrys ja kunnioitus, joka asettaa meidät ja ihmisyytemme osaksi muuta elämää ja luontoa. Elämän näkökulma asettaa nämä kaikki uuteen "asentoon".

Päättäjät hoitavat nykyisiä ongelmia ja taistelevat vallasta, talous keskittyy omaan toimintaansa ja sen kasvattamiseen, kansalaisyhteiskunta hoitaa omia tehtäviään, kansalaiset elävät arkeaan päivä kerrallaan ja aktivistit vaativat näitä tahoja toimimaan, mutta kukaan ei ehdi.

Vasemmisto puolustaa nykyisyyttä ja haluaa estää hyvinvointivaltion alasajon, oikeisto haluaa lisää taloutta ja ajaa hyvinvointivaltion alas. Todellisuudessa molemmat tiet johtavat tuhoon, toinen hitaammin ja toinen nopeammin. Vain sopeutuminen ekologisiin rajoihin on pelastus.

Nykyinen hyvinvointivaltiomme perustuu talouskasvun tuomiin veroihin ja maksuihin ja vaatii siksi talouskasvua säilyäkseen. Nykyinen talouskasvupolitiikka ei ole enää mahdollinen ja siksi pitää löytää uusi perusta hyvinvoinnille alemmalla ekologisella rasituksella ja taloudella.

Uuden hyvinvointiratkaisun perustana tulee olla

ekologinen kestävyys, oikeudenmukainen resurssien jako, eriarvoisuuden vähentäminen ja perusturvan varmistaminen kaikille. Toteutusmalleja on varmaankin monia.

Siirtyminen uuteen hyvinvointiratkaisuun ei tule olemaan helppo, koska siirtymävaiheessa joudutaan monista palveluista luopumaan, joilla on korjattu elämäntapamme ja taloutemme luomia ongelmia. Vasta kun uusi elämäntapa vähentää näitä korjaustarpeita, löydämme tasapainon.

Jos emme luovu talouskasvusta ja sopeuta taloudellista toimeliaisuutta ja hyvinvointivaltiota ekologisiin rajoihin, niin hyvinvointivaltion palvelujen vähenemisen aiheuttama "harmi" on vähäistä verrattuna ekologisen romahduksen tuomiin. On valittava pienemmän harmin tie.

Vaatimus talouskasvusta tavoitteena kulutuksen lisääminen on todellisuudesta vieraantunutta ja tulevaisuudelle todella tuhoisaa ideologista ja menneen maailman haikailua. Tämän aika on ohi ja nyt tämä pitäisi ymmärtää niin oikealla, vasemmalla kuin keskelläkin ja itse kunkin.

Talouskasvusta ja kulutuksen lisäämisestä luopumisen ilmaiseminen tavoitteeksi on nykypoliitikoille poliittinen itsemurha ja tämä kertoo hyvin miksi poliittinen järjestelmä on kyvytön tarvittavaan muutokseen. Silti näin

pitäisi tehdä.

Nyt poliittiset puolueet nokittelevat toisiaan siitä kuka pystyy luomaan eniten työpaikkoja, talouskasvua ja ostovoimaa eli kaikkea sitä mikä tuhoaa luontoa ja synnyttää ilmastopäästöjä ja sitten ollaan huolissaan ilmastomuutoksesta ja luontokadosta. Ei ole uskottavaa huolta.

Kun katson nykyistä poliittista todellisuutta ja realismia lastemme, tulevaisuuden tai luonnon näkökulmasta, niin ainoa mahdollinen johtopäätös on, että pätkähullua. Olemme tuhoamassa oman elämämme perustan ja teemme sen tietäen ja tarkoituksella. Järjetön poliittinen tavoite.

Emme pysty löytämään poliittista tai muutakaan ratkaisua, jos emme alista sitä luonnon ekologiselle kantokyvyille, ihmisyytemme eettisille elämää suojeleville periaatteille ja aseta tavoitteeksi elämäntapaa ja yhteiskuntaa, jotka toteuttavat nämä molemmat ja koskien kaikkia.

On luonnollista, että yritykset pyrkivät turvaamaan etunsa ja voittonsa kiristyvässä globaalissa kilpailussa ja hyvinvoivat ja rikkaat varmistamaan oman asemansa keinoilla millä hyvänsä, kun talouskasvun ajat ovat ohi, mutta eihän meidän muiden tarvitse tällaiseen suostua.

Kun talouskasvun ajat ovat ohi, niin supistuvat taloudelliset resurssit tulee jakaa siten, että eriarvoisuus ei kasva, vaan

pienenee ja heikompien turva paranee. Jos näin ei tehdä, niin tuhoamme yhteiskuntarauhan ja ajaudumme vastakkainasetteluun, jossa on vain häviäjiä.

Poliittisen järjestelmän tulee asettua ihmisten, elämän ja tulevaisuuden puolelle, eikä olla itse osa ongelmaa. Poliittisen järjestelmän tulee puolustaa heikompiosaisia ja tehdä vaikuttavia ilmasto- ja ekotekoja.

Poliittinen järjestelmä ei voi enää rakentaa "hyvinvointia" kulutuksen ja talouskasvun luomien, jatkuvasti kasvavien verotulojen ja velan varaan, vaan sen on löydettävä uusi rooli ja tehtävä heikompien ja luonnon puolustajana, johon supistuva talous antaa vielä mahdollisuudet.

Tämä poliittinen "uudelleenasetointi" on tietenkin täysin mahdotonta nykyisestä poliittisesta realismista käsin ajatellen, mutta täysin välttämätöntä elämästä, sen säilymisestä ja tulevaisuudesta katsoen.

Ekologisesti kestävä maailma - miten

Jotta voisimme saavuttaa ekologisen tasapainon, pitäisi luonnon elinvoimaisuuden ja monimuotoisuuden pientymisen saada ensin pysäytettyä ja sitten elvytettyä. Koska käytämme jo liki kahden maapallon uusiutuvat luonnonvarat, niin talouden tulisi liki puolittua nykyisestä.

Suomessa käytämme 3,6 maapalloa vastaavat luonnonvarat (jos kaikki kuluttaisivat samalla tavalla), joten

talouden supistumisen vaatimus on meillä vielä paljon suurempi kuin globaalisti.

Edellä kerrotusta huolimatta pyrimme ratkaisemaan ilmastomuutosta ja luonnon monimuotoisuuden heikentymistä ilman, että harkitsemme talouskasvusta luopumista tai että taloudellisen toimeliaisuuden pienentämistä edes harkittaisiin.

Ekologisesti kestävä maailma eläisi uusiutuvien luonnonvarojen vuosittaisen uusiutumisen rajoissa ja siten, että tämä käyttö ei aiheuttaisi saastumista, jätteitä tai ilmastopäästöjä ja uusiutumattomia luonnonvaroja vähän ja myös ilman saastumista, jätteitä tai ilmastopäästöjä. Uusiutumattomien luonnonvarojen käyttö pitäisi olla lähes täysin kiertotalouden piirissä, jolloin niitä ei tarvittaisi ottaa luonnosta kuin vähäisissä määrin.

Mitä pitäisi tehdä? Sopeuttaa taloutemme, politiikkamme ja elämäntapamme ekologisesti kestäväen maailman mukaiseksi ja niin nopeasti, että ilmastomuutos ei aktivoi luonnon keikahduspisteitä ja estää luontokato ennen kuin se aiheuttaa massanälänhätää ja -kuolemia. Siis nyt.

Rakennamme edelleen sellaista tulevaisuutta, joka ei ole mahdollinen enää kauan eli talouskasvuun, luonnonvarojen ylikulutukseen ja edelleen globaalisti fossiilienergiiaan perustuvaa ja ilmastopäästöjä aiheuttavaa maailmaa. Milloin ymmärrämme tämän ja

lopetamme sen rakentamisen?

Yleisesti ottaen meillä ja globaalisti: päättäjät eivät halua luopua talouskasvusta eivätkä kuluttajat tehdä muutoksia omassa elämässään siten, että luonnonvarojen kulutus ja ilmastopäästöt laskisivat reilusti. Haluamme ylläpitää nykyistä elintasoja ja kasvattaa sitä edelleen.

Sen lisäksi, että emme halua luopua aineellisesta elintasostamme / talouskasvusta, vaadittavien ilmasto- ja ekotoimenpiteiden osalta on paha mittakaavavirhe. Nyt nähtävissä olevat toimenpiteet ovat aivan liian vähäisiä ja aikataulu liian pitkä verrattuna siihen mitä tarvitaan.

Monet sanovat, että elämämme ja hyvinvointimme tuhoutuvat, jos emme saa lisää taloutta, työtä, työpaikkoja, verotuloja, jotka nostavat kulutusta, jotka lisäävät luontorasitusta ja päästöjä, jotka tuhoavat elämisen mahdollisuuksiamme ja ... eikun eihän tässä ole mitään järkeä.

Poliittisten päätösten reunaehtona on lähes aina se, että niiden pitää edistää taloutta, työllisyyttä, työpaikkoja, verotuloja. Kaikki alistetaan talouden edulle vaikka elämme aikoja, jolloin olisi ehdottoman välttämätöntä vähentää taloudellista toimeliaisuutta ekokriisin takia.

Lähes kaikki toiminta mikä lisää kierrossa olevaa rahanmäärää lisää tällä hetkellä suorasti tai epäsuorasti luonnonvarojen kulutusta ja aiheuttaa ilmastopäästöjä -

vain pieni osa ei tätä tee. Siksi taloudellista toimeliaisuutta tulisi vähentää ja elämää ilman rahaa lisätä.

Yleinen oletus tuntuu edelleen olevan se, että nykyiselle talouskasvu- ja kulutuskeskeiselle elämäntavallamme ei ole todellista vaihtoehtoa, kun todellisuudessa nykyinen ei ole edes mahdollisten vaihtoehtojen joukossa aiheuttaessaan ilmastopäästöjä ja luonnonvarojen ylikulutusta.

Vaikka lyhyellä tähtämellä nykyisen taloudellisen järjestelmämme ja siten elämäntapamme romahtaminen olisi katastrofi, niin pitemmällä tähtämellä se voisi olla ihmiskunnan pelastus. Romahdus veisi meidät kohti ekologisia rajoja, johon sitten loisimme uuden elämäme.

Vakava isku, julmaa, onko tämä esimakua tulevaisuudesta. Näin huutavat uutisotsikot ja poliitikot ovat järkyttyneitä. Mistä? Talouden vaikeuksista tietenkkin, mutta samaa ei ole kuultu ilmastomuutoksesta, lastemme tulevaisuuden ja luonnon ekosysteemien tuhoamisesta. Miksi ei?

Nyt on luotava nopeasti pelastuspaketti, ryhdyttävä toimeen heti, aikaa ei ole nyt hukattavissa vastakkainasetteluun, emme kestä tätä päättämättömyyttä. Onko huoli tulevaisuudestamme herännyt? No ei sentään, taloutta tässä edelleen pelastetaan tulevaisuuden kustannuksella.

Kun IPCC julkaisee ilmastoraportin mikä kertoo, että on

toimittava nopeasti välttääksemme ekokatastrofin, niin saamme kauniita puheita ja huolestuneita ilmeitä, mutta mitään muuta ei tapahdu. Mutta kun taloudesta tulee huono uutinen on hätä ja koko koneisto ryhtyy sitä torjumaan.

Suuri pettymys jälleen huomata, että talous (politikoinnin lisäksi) on lähes ainoa asia, joka saa yhteiskunnassa ja päättäjissä vipinää aikaiseksi, puolustajia löytyy kaikkialta eikä vaihtoehtoisia näkemyksiä esittäviä oikein mistään. On poliittinen itsemurha puolustaa elämää.

Ensisijainen tarpeemme elää, pitää nyt laittaa toissijaisten tarpeidemme edelle. Jos emme laita elämää ja sen suojelua kaiken muun edelle, emme pysty pelastamaan itseämme. Me pelastumme yhdessä muun elämän kanssa tai sitten emme. Elämä ei häviä maapallolta, mutta me häviämme.

On hämmentävää, että emme näe mahdollisena uutta elämäntapaa tai yhteiskunnallista systeemiä, joka ei johtaisi tuhoon, vaikka tiedämme tasan tarkkaan, että sellaisen tarvitsemme joka tapauksessa, jos aiomme selvitä edes kohtuullisin vaurioin ja kuolonuhrein ekokriisistä.

Kun puolueet nyt esittelevät visioitaan, niin milloin näemme sellaisen vision, että luomme maailman, joka ei tuhoudu ilmastonmuutokseen ja ekokriisiin ja elämäntavan, joka luo hyvää ja mielekästä elämää kaikille, eikä vain harvoille. Visio maailmasta, joka on mahdollinen.

Nyt voisimme vielä pudottaa aineellista kulutustamme ja ilmastopäästöjä ja tehdä sen oikeudenmukaisesti ja rauhantilassa, mutta jos se tapahtuu kriisien, kaaoksen ja ekosysteemien romahtamisen kautta, niin rauhan ylläpitäminen on vaikeaa ellei mahdotonta ja tapahtuu sotatilassa.

Kuvitelma, että aineellinen kulutus ja ilmastopäästöt eivät tule radikaalisti alenemaan, on kuvitelmaa, ne tulevat alas joka toimestamme tai meistä huolimatta. Voimme vielä valita tavan, mutta aika on käymässä vähiin. Oikeudenmukaisesti ja rauhassa tai kaaoksessa ja sotatilassa.

Sosiaalinen kaaos syntyy siinä vaiheessa jos ja kun nykyinen demokraattinen järjestelmä ja siten yhteiskuntarauha romahtavat ja alkaa taistelu niukkenevista resursseista. Vielä voisimme jakaa resurssit demokraattisesti, oikeudenmukaisesti ja ihmisoikeuksia kunnioittaen.

Nykyisen kulutuksen ja ilmastopäästöjen alasajo tulevat olemaan ihmiskuntamme haastavin tehtävä ja vaatii kaiken mahdollisen osaamisemme ja sivistyksemme, jotta onnistumme siinä. Se ei ole helppoa, toteutus ei ole ennakoitavissa eikä ongelmaton, mutta mahdotonta se ei ole.

Lapsemme pystyvät kyllä sopeutumaan merkittävästi alemmalle kulutustasolla, mutta siitä olen todella huolissani, että tämä siirtyminen kestävään maailmaan

tapahtuu taistellen ja resurssisotia käyden, jossa vahvimmat polkevat heikommät jalkoihinsa ja päättävät ketkä saavat elää.

Jos puolustamme vain nykyisyyttä ja pyrimme estämään tarvittavan muutoksen, jotta voimme vielä hetken nauttia nykyisestä elintasostamme, niin tulemme ajautumaan äkkipysähdykseen, jossa elintasomme ja sitä tukevat rakenteet romahtavat ja mahdollisesti koko elämämme perusta.

Teknologia ei ratkaise ekokriisiä

Teknologia ei ratkaise ekokriisiä ja siihen keskittyminen luo valheellista kuvaa, että nykyistä talousjärjestelmää ja elämäntapaamme ei tarvitse muuttaa. Emme pysty rakentamaan kestävää infraa korvaamaan nykyistä, koska se tehtäisiin pääasiassa fossiilisella energialla.

Olemme niin lähellä luonnon keikahduspisteiden aktivoitumista, että vaihtoehdoksi estää ne jää vain radikaali ja nopea päästöjen alasajo ja kulutuksen vähentäminen. Tämä tuntuu olevan mahdoton ajatus niin päättäjille kuin kuluttajillekin, joten tätäkään vaihtoehtoa ei taida olla.

Kun teknologia ei ratkaise ekokriisiä ja nopea päästöjen ja kulutuksen alasajo ei kiinnosta, niin mitä on tehtävissä? Vaikka nyt näyttää lohduttomalta, niin uskon, että jokin yllättävä kriisi tai katastrofi pakottaa meidät hereille

tavalla, jossa elämän pelastaminen alkaa kiinnostaa.

Uutta energiainfraa yms. tarvitaan, mutta ne eivät estä ekokatastrofia, joka lähenee koko ajan. Ensin estetään katastrofi eli päästöt ja kulutus alas ja sitä ja uutta elämäntapaa tukemaan sitten uusi energiainfra yms. Aika on nyt se kriittinen tekijä, sitä on vähän.

Emme näe tietä tulevaisuuteen

Mitä me odotamme? Ilmastonmuutos ja luontokato kiihtyvät ja pahenevat koko ajan eikä ihmeitä ole odotettavissa.

Niin kauan kuin pyrimme muuttamaan taloutta, kulutusta ja teknologiaa vastaamaan ekologisiin haasteisiin, emme pääse todellisen muutoksen tielle, jota tarvitsemme. Muutos käynnistyy, kun valitsemme elämänsuojelun ja tulevaisuutemme turvaamisen elämämme ja politiikan perustaksi.

Niin kauan kuin uskomme aineellisen kulutuksen ja elintason kasvun olevan hyvän elämän edellytys, luomme yhä kasvavaa ekorasitusta ja kiihdytämme ilmastonmuutosta. Vasta kun oivallamme hyvän elämän syntyvän elävästä elämästä eikä kuolleesta tavarasta, pääsemme eteenpäin.

Miksi tarvitsemme koko ajan lisää tavaraa, matkoja, elämyksiä, viihdettä, päihteitä? Koska ne eivät anna meille sitä mitä niistä oikeasti haemme ja kaipaamme

elämäämme. Milloin oivallamme, että ne eivät koskaan sitä tule antamaan - hyvää ja elämäniloista elämää tässä ja nyt.

Kulutuksestamme on syntynyt riippuvuus, josta emme pääse eroon, vaikka tiedostamme, että se ei tuota meille sitä mitä oikeasti haluamme. Siksi kulutustamme pitäisi käsitellä addiktiona ja tarvittava katkaisuhuolto siihen on elämämyönteinen ja todellisuuteen perustuva elämä.

Jos emme jaa yhteisen luonnon meille tarjoamia ja yhä niukemmiksi käyviä resursseja tasaisemmin kaikkien kesken, tarkoittaa se sitä, että ajamme yhä useamman kurjuuteen, taisteluun elämästään ja jopa nälkäkuolemaan. Näin se on, vaikka emme sitä myönnäkään.

Mitä pitäisi tapahtua, että ottaisimme ilmastonmuutoksen ja luontokadon tosissamme ja alkaisimme toimimaan yhdessä elämän puolesta?

Onko peli jo menetetty?

15 vuotta sitten oli sykähdyttävä ja vapauttava hetki, kun ymmärsin, että voimme löytää tien mahdolliseen tulevaisuuteen uuden elämäntilafilosofian avulla ja yhtä sykähdyttävää, mutta surullista, on nyt ymmärtää, että emme niin tee ainakaan ennen suurta kärsimystä ja tuhoa.

Sään ääri-ilmiöt kuten kuumuus, kuivuus, tulvat ja hurrikaanit luovat kärsimystä ja tuhoa ja ekosysteemien

hajoaminen, eroosio ja pölyttäjien vähentyminen vaikeuttavat ruoan viljelyä eri puolilla maapalloa. Ja nyt olemme vasta n. +1,5 asteen lämpötilan nousussa, entä +2–3?

Kun ekosysteemit romahtavat ja ilmastonmuutos riistäytyy, poliittisen järjestelmän tehtäväksi jää elämälle välttämättömien resurssien turvaaminen, väkivallan estäminen ja heikommista huolenpittäminen. Toivottavasti se pystyy tähän, koska tuhoa se ei nyt estä, vaan edistää sitä.

On petollinen käsitys, että kun ekosysteemit romahtavat ja ilmastonmuutos riistäytyy, niin se tapahtuu rauhallisesti ja järjestäytyneesti ja sopeudumme siihen sitä mukaan kuin se etenee. Näin se ei valitettavasti ole, ellemmme ala yhdessä puolustamaan kaikkien oikeutta elämään.

Kun seuraa ekouutisia, niin valitettavasti alkaa näyttämään siltä, että ennen kuin edes teemme mitään, niin peli on menetetty eli luonnon eri keikahduspisteet aktivoituvat, vaikuttavat toisiinsa ja vaikutukset kumuloituvat ja tulee myös yllätyksiä, joista emme vielä tiedä.

Muualla maailmassa ilmastonmuutoksen kärjistämät sään ääri-ilmiöt ovat jo totta, aiheuttavat merkittävää aineellista tuhoa ja luovat kärsimystä ja kuolemaa paikallisille - samaan aikaan me pohdimme vielä kuinka voisimme saada lisää taloutta, kulutusta ja siis tuhoa aikaiseksi.

Tarvitsemme näkökulman muutosta

Olemme luoneet järjestelmän, jossa pitää tehdä jopa täysin turhaa työtä, joka tuhoaa elämisen mahdollisuuksiamme ja tuhoaa luontoa, jotta pystymme itse elämään. Tuhoamme elämää elääksemme. Tarvitsemme uuden systeemin ja nopeasti.

Me tarkastelemme kriisejä ja niiden vaikutuksia talouden, yritysten, työpaikkojen, verotulojen, kulutuksen yms. kautta ja miten ne vaikuttavat nykyiseen elämäntapaamme, kun pitäisi tarkastella sitä minkälaisen uuden maailman ja tulevaisuuden niiden vuoksi tarvitsemme ja luomme.

Yritämme koko ajan korjata ja paikata nykyistä systeemiä ja elämäntapaamme, emmekä näe, että se on jo tiensä päässä, tarvitsemme uuden. Näkökulman muutos elämä- ja tulevaisuuskeskeiseksi avaa tien tulevaisuuteen, siihen pitäisi jo keskittyä eikä vain paikata vuotavaa venettä.

Kun alamme katsella maailmaa elämän ja tulevaisuuden silmin, niin moni itsestään selvä asia onkin ihan toisin, jopa päinvastoin kuin mitä nyt oletamme sen olevan. Ilman näkökulman muutosta näemme vain nykyisen elämän ja maailman ja sen kuolintaistelun. Elämän silmin näemme elämän.

Kun todellisuus alkaa olla liian kovaa ja vaikeaa kohdattavaksi, alamme luoda yhä kauempana

todellisuudesta olevia "todellisuuskuplia" itsellemme, joissa kuvittelemme voivamme olla todellisuutta paossa ja piilossa. Aikansa se onnistuu, mutta sitten todellisuus iskee ja kovaa.

Emme uskalla katsoa todellisuutta, sitä miten asiat ovat, koska tiedämme sen olevan totta, emme halua nähdä todellisuutta, koska tiedämme mitä se meiltä vaatii. Kiellämme todellisuuden, koska emme halua muuttua ja muuttaa elämäämme.

Tarvitsemme muutosta nyt

Hyvinvoinnin ja elämän supistaminen vain käytettävissä olevaan tavarahan, rahan ja kulutuksen määrään, on elämää supistavaa ja elämälle vierasta ajattelua. Todellinen hyvinvointi tulee elävästä elämästä, ei kuolleesta tavarasta.

Jos haluamme hyvän elämän, on meidän alettava elää ja toimia uudella tavalla nyt, ei sitten vasta kun poliittinen ja taloudellinen kyvyttömyys, ilmastonmuutos tai ekokriisi tuhoavat nykyisen elämämme. Tarvitsemme paremman ja kestävämmän elämän, talouden ja politiikan nyt.

Meidän tulisi oivaltaa, että elämäntapamme ja talous- ja poliittinen järjestelmämme ovat jo "kuolleet", sillä niiden perusta eli aineellisen elintason ja talouskasvun avulla luodun hyvinvoinnin lisääminen on murtunut ja hajoamassa ekologiseen ja eettiseen mahdottomuuteen.

Tarvitaan muutos keskusteluun hyvästä elämästä. E nää ei tarvitse puhua siitä kuinka voimme parantaa hyvinvointiamme kulutuksen avulla, sillä nyt kulutus ja sen aiheuttamat tuhot luonnossa ja ilmastossa vähentävät hyvinvointiamme. Hyvän elämän ainekset on etsittävä muualta.

Tarvitaan muutos poliittiseen keskusteluun. Enää ei tarvitse puhua aineellisen kulutuksen ja talouden kasvattamisesta, velasta tai kestävyysvajeesta, sillä näillä ei ole väliä, jos emme nyt ala keskustella siitä miten politiikka asettuu elämän puolella ja toimii myös niin.

Tarvitaan muutos ilmasto- ja ekokeskusteluun. Enää ei tarvitse puhua tulevaisuuden mahdollisista kehityskuluista, ennusteista, tulevista sukupolvista, sillä ilmastonmuutos ja ekokriisi on täällä nyt, se tuhoaa ja tappaa elämää eri puolilla maailmaa. Elämämme on uhan alla jo nyt.

Nykyinen maailmamme murtuu

Kenen etua ajavat todellisuuspakoinen populismi, vastakkainasettelun lisääminen yhteiskunnassa ja työmarkkina- ja poliittisen kriisin tavoittelu keskellä kärjistyvää ilmasto- ja ekokriisiä, ja jota myös media on tukenut?

Olemme todistamassa "talousvallan" pyrkimystä ajaa alas nykyinen hyvinvointiyhteiskunta ja sen rakenteet ja

vahvistaa näin omia asemiaan hetkellä, jolloin talouskasvun aika on ohi ja alkaa taistelu supistuvien markkinoiden markkinaosuuksista ja vallasta.

Näemme kuinka vallitseva talousjärjestelmä on ajautumassa yhä pahempaan ristiriitaan ihmisten, elämän ja tulevaisuuden kanssa, mutta pyrkii siitä huolimatta turvaamaan omat etunsa tietäen, että tämä johtaa yhteiskuntarauhan järkkymiseen ja lopulta näiden etujen häviämiseen.

Olemme todistamassa nykyisen kestäättömän elämän- ja talousmallimme murtumista, eikä sitä voi eikä pidä estää, mutta sen luomia taloudellisia ja sosiaalisia kriisejä eri väestöryhmissä voidaan ja pitää pyrkiä estämään ja turvaamaan kaikkien perusturva murroksen aikana.

Emme voi estää nykyisen elämän-, talous- ja maailmanmallin murtumista, koska se on ajautunut vakavaan ristiriitaan elämäämme ylläpitävän elossapitojärjestelmän eli luonnon kanssa, mutta voimme päättää miten tämän tulemme tekemään - vahvimman oikeudella vai yhteinen etu turvaten.

Emme voi neuvotella luonnon ja fysiikan kanssa, koska niiden lainalaisuudet eivät ole neuvoteltavissa. Meidän on pakko sopeuttaa elämän-, talous- ja maailmanmallimme näihin fyysisiin "pakkoihin", jos haluamme siedettävän ja ekologisesti kestävä elämän nyt ja tulevaisuudessa.

Voimmeko estää romahdukset

Suuri haaste on, että nykyisen talouden ja kulutuksen jatkaminen johtaa systeemiromahduksiin, mutta myös ilmastonmuutoksen ja ekotuhon ratkaiseminen riittävin toimin voi johtaa nykyisen järjestelmän romahtamiseen, koska se perustuu kasvulle ja luonnonvarojen ylikäytölle.

Koska nykyisen talouden ja kulutuksen jatkaminen johtaa yhä pahempaan luontotuhoon ja karkaavaan ilmastonmuutokseen, niin nykyinen systeemi on pakko tavalla tai toisella ajaa kohti ekologisia rajoja, jotta elämisen mahdollisuudet säilyvät. Jos ne tuhotaan, niin ...

Näkisin, että tiekartta eteenpäin on, että ajamme luonnonvarojen käyttöä ja päästöjä alas mahdollisimman nopeasti ja samanaikaisesti pyrimme estämään systeemin romahduksia ja niiden aiheuttamia ongelmia oikeudenmukaisesti, jotta rauha säilyisi. Tämä pitäisi aloittaa nyt.

Emme ole tehneet vielä päätöstä, että sopeutamme elämämme, taloutemme ja yhteiskuntamme luonnon ekologisiin rajoihin. Vasta kun tämä päätös on tehty, voimme keskustella siitä miten sen teemme. Nyt reunaehtona on vielä nykyisen elämäntavan, talouden ja yhteiskunnan säilyttäminen.

Kun teemme päätöksen sopeuttaa elämämme, taloutemme ja yhteiskuntamme luonnon ekologisiin rajoihin, niin silloin vapaudumme nykyisyyden

kahleistamme ja alamme nähdä tulevaisuuden mahdollisena ja sellaisena kuin se voisi olla. Ilman tätä päätöstä elämän puolesta, olemme jumissa.

Kuvitelma, että nykyistä menoa voitaisiin jatkaa vielä pitkäänkin, on harhaa. Ilmastonmuutos ja luontokato etenevät, tulee ikäviä yllätyksiä yms. kunnes joudumme vetämään hätäjarrua ja silloin aiheutuvat ongelmat ovat moninkertaisia siihen verrattuna, että toimisimme nyt.

Nykymenon puolustaminen ja turvaaminen ovat elämän ja tulevaisuutemme uhraamista ja turvattomuuden luomista. Nykymenon puolustaminen ei enää ole etujemme mukaista, vaan toimii meitä itseämme vastaan, luontoa ja elämää vastaan. Surullista, että emme tätä halua myöntää.

Jos emme ala tehdä riittäviä ja nopeita toimenpiteitä elämän puolesta, niin silloin ilmastopäästöt ja ylikulutus tulevat vähenemään, ei meidän, vaan syntyvien kriisiemme toimesta kuten koronapandemia on osoittanut eli luonnon ja systeemikriisiemme kautta.

Olemme matkalla kuumaan, vaaralliseen, levottomaan ja ahtaaseen maailmaan, mutta kukaan ei uskalla hypätä kyydistä pois, kun muutkaan ei uskalla sitä tehdä. Ja näin matka jatkuu, vaikka osaa alkaa jo meno hirvittää. Ja nopeus sen kuin vain kiihtyy eikä kohta voi enää hypätä pois.

Turha ja vahingollinen kulutus on tällä hetkellä

ihmisoikeus, jonka puolesta taistellaan, vaikka luonto tuhoutuu, ilmasto lämpenee ja henki menee jo nyt monelta ja jatkossa yhä useammalta. Olemme yhteisellä päätöksellä tekemässä joukkotuhontaa hymyssä suin. No kaikki eivät hymyile.

Kyse on meistä ja elämästämme

Olemme luoneet niin talouskeskeisen maailman, että kysymme usein "Onko meillä varaa elää?", joka tarkoittaa, että "Ei meillä ole varaa elää". Tätähän se tarkoittaa, kun pohdimme ilmastonmuutoksen tai luonnontuhoon estämisen kustannuksia. Absurdi ajatus, ei ole varaa elää.

Elämänsuojelun vaatimuksia nykypolitiikalle: irti talouden pakkopaidasta, riittäviä ilmasto- ja ekoratkaisuja ja vahvaa valistustyötä, oikeudenmukainen elintason alentaminen, riittävä perustulo perälaudaksi, kansalaisten elämänlaadun, terveyden, vapauden ja vastuun edistämistä.

Päättäjien toiminnan aikajänne on korkeintaan vaalikausi ja vallan lunastaminen uudestaan lupaamalla valintaan riittävän enemmistön haluamia asioita, jotka elävät vielä lyhyemmällä aikajänteellä. Kenelle siis kuuluu elämisen mahdollisuuksistamme ja tulevaisuudesta huolehtiminen?

Tämä päättäjien ja äänestäjien lyhyt aikajänne on todellinen ongelma, koska kyse ei monestikaan ole siitä, etteikö tiedettäisi mitä pitäisi tehdä.

Vaadimme, että eri asioita pitäisi tapahtua, jotta ilmastonmuutosta ja ekotuhhoa voitaisiin estää, mutta tämä vaatimus kohdistuu lähes aina niihin asioihin, joiden tulisi muuttua, ei niihin ihmisiin, joista asioiden muuttuminen on kiinni. Pitää haastaa tekijöitä ja päättäjiä.

Vaikka alkaa näyttää siltä, että ilmastonmuutoksen kärjistyksen estämisessä ei onnistuta, niin silti meidän kannattaa ponnistella oman asenteemme ja elämämme perustan muuttamiseksi elämäkeskeiseksi. Se helpottaa sopeutumista nopeasti muuttuvaan maailmaan ja elämään siinä.

Koska tulevaisuutemme varmistaminen ei kuulu kenellekään erityisesti, niin se kuuluu meille kaikille. Mutta koska kukaan ei tee sitä puolestamme, niin meidän on huolehdittava siitä itse. Meidän on itse varmistettava tulevaisuutemme, sinun ja minun.

TARVITSEMME ELÄMÄNSUOJELUA

Elämme ratkaisevia aikoja. Luonnon ekologinen tasapaino on romahtamassa, talousjärjestelmä kasaa varallisuutta harvoille, poliittinen järjestelmä ei pysty ilmasto- ja ekotekoihin ja on ajautunut todellisuuden vastaiseen populistiseen retoriikkaan, eikä muutosta ole näkyvissä.

Emme näe tietä tulevaisuuteen, koska haemme ratkaisua nykyisyydestä, joka ongelmamme on aiheuttanut eli talouskasvu, kulutus, teknologia ja jota poliittinen järjestelmä tukee omalla toiminnallaan.

Ratkaisu löytyy uudesta elämänsuojelun näkökulmasta todellisuuteen.

Milloin alamme toimia tulevaisuutta varten

Lyhyen tähtäimen tarpeemme talouskasvusta ja hyvinvointivaltiosta ovat tulevaisuutemme vaatimusten kanssa ristiriidassa, kun taloutta ja kulutusta pitää sopeuttaa ekologisiin rajoihin sosiaalisesti kestäväällä tavalla. Yhteiskuntamme, poliittinen järjestelmämme, taloutemme ja elämäntapamme kestävyys perustuvat kestäättömälle talouskasvulle ja ovat siksi yhteensopimattomia tulevaisuutemme vaatimusten kanssa. Kaikki menee uusiksi, jos aiomme selvitä.

Jatkamme nykyistä elämäntapaa, taloutta ja politiikkaa, vaikka ne ajavat valtiot ja kansalaiset ahdinkoon, tuottavat jatkuvasti yhä uusia kriisejä, tuhoavat elämämme perustaa ja tuhoavat lopulta myös nykyisen elämäntapamme, mutta silti emme näe tarvetta suunnanmuutokselle.

Elämäntapamme, kulttuurimme, taloutemme, politiikkamme tai yhteiskuntamme ei muutu, jos emme sitä itse muuta. Me odotamme, että ne muuttuisivat ja loisivat meille kestäväen ja mahdollisen tulevaisuuden, mutta emme oivalla, että me olemme ne itse.

Parempaa aikaa tehdä elämäntapamuutos ei koskaan tule eikä se ole helppoa koskaan, joten se kannattaa tehdä nyt. Sitten se on tehty ja voi jatkaa elämäänsä rauhassa, hyvin mielin ja tehdä sitä mitä todella haluaa. Elämäntapamuutos ei ole koskaan helppoa, koska se haastaa nykyisen, tutun ja turvallisen, mutta pakotettuna

muutos on paljon ahdistavampi, koska vastustamme sitä. Siksi muutos kannattaa tehdä itse ja vapaaehtoisesti, silloin siihen liittyy vähemmän negatiivista tunne-energiaa.

Meidän tulee vaihtaa nykyisen elämämme prioriteetit talous, kulutus ja kasvu elämänsuojeluun, elämänlaatuun ja ekoettisyyteen. Näin voimme turvata kohtuulliset elämisen mahdollisuudet myös lapsillemme. Nykyiseltä elämämme perustalta syntyy vain nykyisenlaista elämää. Jos haluamme uutta kestäväää ja vastuullista elämää, niin tarvitsemme uuden elämän perustan, joka keskittyy elämänsuojeluun, elämänlaadun nostamiseen ja ekoettisyyteen kaikessa mitä teemme. Uusi syntyy uudesta.

Milloin huomaamme, että yritämme elvyttää jo saattohoitovaiheessa olevaa elämäntapaamme? Sitten kun ymmärrämme, että nykyinen elämäntapamme on mahdoton ja johtaa jopa lajimme ja luonnon eliölajien joukkokuolemaan, niin on myöhäistä katua tekemättömiä tekojamme ja elämäntapaamme. Elämä on eletävä nyt ja tavalla, jota ei tarvitse koskaan katua.

Puheet ja hyvät aikomukset ovat turhia, jos emme vaihda elämämme keskeistä periaatetta elämänsuojeluun. Ensin on päätettävä mitä tavoittelemme ja sen jälkeen toimittava sen mukaisesti. Elämänsuojelu on valinta ja päätös, joka meidän on tehtävä. Nykyinen ei päätöstä tarvitse.

Kun seuraa nykyistä mediaa, somea ja poliittista keskustelua, niin ei uskoisi, että olemme lähestymässä aikoja, jotka uhkaavat elämän mahdollisuuksia maapallolla ja aiheuttaa vakavia vaikeuksia elämällemme - ja että aika reagoida näihin uhkiin on kulumassa vähiin. Uskomatonta.

Emme tee valintaa elämän puolesta selvitäksemme vain elämäämme nyt uhkaavista kriiseistä, vaan se on päätös satoja ja tuhansia vuosia varten. Nykyisellä elämäntavallamme vuosia on jäljellä ehkä vain 50 vuotta ennen väistämätöntä loppua. Ihmiskuntamme kohtalosta on siis kysymys.

Aika toimia on nyt

Miksi uhkaukset ilmastonmuutoksesta eivät tavoita päättäjiä ja kansalaisia tavalla, joka johtaisi tilanteen todelliseen ymmärtämiseen ja sen mukaiseen toimintaan - tiedämme, mutta emme toimi, miksi? Syy tähän on selvitettävä, jos aiomme selviytyä edes kohtuullisesti.

Tiedämme paljon syitä miksi ilmastonmuutoksen luoma uhka ei saa meitä toimimaan, mutta tiedämme myös, että jonakin päivänä jokin näistä muutoksen esteistä murtuu ja herättää meidät muutokseen. Emme tiedä vielä mikä se on tai milloin se tapahtuu, mutta jonakin päivänä niin käy.

Meidän, jotka pyrimme varoittamaan, valistamaan ja herättämään niin päättäjiä kuin arjen pinteessä olevia ihmisiäkin ilmastonmuutoksen ja ekokriisin luomaan

uhkaan, on luotettava siihen, että jonakin päivänä "ajan henki" vastaa ja muutos käynnistyy.

Kansat heräävät yhteiseen rintamaan puolustamaan tulevaisuuttaan, kun ulkoinen vaara uhkaa tai kaipuu vapautteen murtavat nykyisyyden sietokyvyn. Koko ihmiskunnan pitäisi nyt herätä nykyisyyden lumosta ilmastonmuutoksen luoman uhan, mutta myös uuden elämän mahdollisuuden takia.

Pelkäämme, että elintasomme laskee, jos teemme ilmastonmuutosta ja ekokriisiä torjuvia tekoja ja siksi vastustamme niitä, mutta unohdamme, että niin käy varmasti, jos emme näitä tekoja tee. Jos haluat ylläpitää edes jonkinlaista elintasoja, niin kannata ilmastotekoja.

Mitä nopeammin teemme riittäviä ilmasto- ja ekotekoja, niin sitä paremmat mahdollisuudet meillä on elää edes kohtuullisella elintasolla. Mutta jos viivyttelemme, niin menetämme tämän mahdollisuuden ja elämästämme tulee vain siedettävää ja lapsillemme sietämätöntä.

Kuvitelmalle, että voisimme ylläpitää nykyistä elintasoamme, ei ole perusteita. Kysymys on siitä kuinka paljon elintasomme tulee alentumaan, teemmekö sen vapaaehtoisesti vai vasta pakon edessä ja kuinka paljon kärsimystä haluamme tuottaa itsellemme, toisillemme ja lapsillemme.

Ristiriita sen välillä mitä teemme ja mitä pitäisi tehdä on

suuri ja se kasvaa mitä pitempään jätämme ilmasto- ja ekoteot tekemättä. Jos viivyttelemme liian pitkään, niin tämä ristiriita ratkeaa hallitsemattomasti, kun luonnon ekoperusta murtuu.

Nykyinen elämämme muuttuu joka tapauksessa

Ilmastonmuutos ja ekokriisi ovat haasteellisia ongelmia, koska ne pitää estää silloin kun ei ole akuuttia hätää ja kaikki näyttää olevan hyvin - pitää toimia kymmeniä vuosia ennen kuin tuhot näkyvät omassa elinympäristössämme tavalla, joka ei jätä jossittelun varaa. Siis nyt.

Pitäää myös varautua ja valmistautua henkisesti siihen, että jos emme toimi nyt kun asiat ovat vielä hyvin, niin tämä johtaa siihen, että joudumme kohtaamaan ilmastonmuutoksen ja ekokriisin paniikissa ja silloin toimenpiteet ovat kovia ja karuja ja kärjistävät tuhoja entisestään.

Pelkäämme, että kun talous supistuu sopeutuessamme ekologisiin rajoihin, niin heikompiosaisista ei pidetä huolta, sairaut jäävät hoitamatta, luontoa tuhotaan enemmän jne. Tämä perustuu oletukseen, että elämme edelleen maailmassa, jossa raha määrittää kaiken mitä teemme.

Me voimme luoda maailman, joka ajaa köyhät ja heikot kuolemaan (johon olemme nyt ajautumassa) tai sitten me voimme luoda maailman, joka on meille kaikille hyvä ja oikeudenmukainen. Kysymys on tahdostamme ja

valinnastamme, ei muusta.

Luopuessamme luonnolle ja itsellemme vahingollisesta kulutuksesta, elämästämme tulee hyvää ja mielekästä. Miksi? Koska me olemme osa elämää ja elämän vastainen toiminta tuottaa vahinkoa elämälle ja kun siitä luovumme, niin tämä vahingollisuus häviää. Hyvä on elämän ominaisuus.

Yleisesti ottaen emme taida vielä hahmottaa kuinka iso ja kaikenkattava muutos meillä on edessämme, jos todella aiomme torjua ilmastonmuutosta ja ekotuhoa riittävällä tavalla ja varsinkin jos emme niin tee. Sitä on vaikea edes kuvitella.

Koska poliittinen järjestelmä on kykenemätön ilmasto- ja ekotekoihin, niin meidän itsemme on ne tehtävä. Jotta pystyisimme siihen pitäisi meidän arvostaa luontoa ja elämää enemmän kuin sen hyödyntämisestä syntyviä tavaroita ja resursseja. Enemmän elämää, vähemmän tavaraa.

Toivottavasti nykyinen maailmamme ja elämäntapamme kriisiytyvät ja pakottavat meitä muuttamaan elämäntapaamme kestävämmäksi siten, että sopeudumme alasajoon tavalla, joka estää täyden romahduksen. Ilman kriisejä (koska päättäjät ja me emme toimi) tilanne johtaa romahdukseen.

Jos ja kun kriisit jäävät ainoaksi tavaksemme sopeutua

ekologisempaan elämään, niin siirrymme "pelastautukoon ken voi" -vaiheeseen, jolloin valmistaudumme ja varaudumme itse kukin kriiseihin ja niiden luomiin muutoksiin ja toivottavasti myös yhdessä toistemme kanssa.

Jos ja kun emme pysty muuttamaan elämäntapaamme kestävämmäksi kansalaisvalistuksen ja poliittisen vaikuttamisen kautta, niin elämänsuojelijoiden tehtäväksi tulee sopeutumisen edistäminen kriisiytyvään ja vaarallisempaan maailmaan. Elämää pitää suojella aina.

Uuden ajan näkökulmasta tavat estää ilmastonmuutosta ja ekotuhoa ovat samat kuin mitä meidän tulee tehdä sopeutuaksemme kriisiytyvään ja vaarallisempaan maailmaan eli oma elämä ekokuntoon, psyyken valmistaminen muutoksiin tietoisuutta laajentamalla, toiminta yhdessä muiden kanssa.

Suhtautumisessamme ilmastonmuutokseen ja erityisesti ekokriisiin yliarvioimme käytettävissämme ajan, aliarvioimme uhkat, aliarvioimme tarvittavat muutokset niihin vastataksemme ja niiden vaikutukset elämäämme, talouteen ja yhteiskuntaan. Emme vielä ymmärrä haasteemme suuruutta.

Uhraamme lastemme tulevaisuuden, luomme kuuman, ahtaan ja vaarallisen maailman ja annamme luonnon tuhoutua silmiemme edessä, koska haluamme jatkaa nykyistä elämäntapaamme vielä 10 vuotta. Ja teemme

tuhoa jo nyt, kun emme toimi ilmastonmuutoksen kärjistymisen estämiseksi.

Miksi ilmastonmuutoksen kärjistymisen estämiseksi on aikaa todennäköisesti vain 5–10 vuotta? Siksi, että kehitys ei ole lineaarista ja tasaista, jota voimme hallita, vaan voimme ajautua tilanteeseen, jossa luonnon omat keikahduspisteet aktivoituvat ja peli on silloin menetetty.

Tätä ei ymmärretä lähes lainkaan. Kuvitellaan, että kun päästöt vähenevät, niin CO₂-pitoisuudet ilmakehässä alkavat laskea ja lämpötila sen mukana. Mutta vasta kun päästöt ja nielut yhdessä saavat päästöt nolnaan ja sitten negatiiviseksi, alkaa CO₂-pitoisuus vähentyä.

Monimuotoinen luonto on pelastuksemme

Ilmastonmuutos etenee nyt, mutta luonnon monimuotoisuuden ja elinvoiman elvyttäminen auttavat suoraan sopeutumisessamme kuumempaan ilmastoon. Siksi suot, metsät, vesistöt, joet yms. tulee elvyttää, jotta ne pystyvät paremmin sopeutumaan muutokseen ja turvaamaan myös meitä.

Vaikka ilmastonmuutos etenee, niin luonnon monimuotoisuuden ja elinvoiman suhteen peli ei ole koskaan menetetty. Mitä elinvoimaisempi ja monimuotoisempi luonto meillä on, sitä paremmin se pystyy sopeutumaan muutokseen ja hidastamaan muutoksen luomia uhkia.

Monimuotoinen ja elinvoimainen luonto auttaa meitä sopeutumaan tuleviin muutoksiin. Aito luonto tarjoaa meille fyysistä ja psyykkistä terveyttä, virikkeellisen elinympäristön ja auttaa meitä ymmärtämään, että ilman luontoa emme pärjää. Ja tuottaa tarvittavia hiilinieluja.

Monimuotoinen ja elinvoimainen luonto auttaa meitä myös vähentämään aineellista kulutustamme, ekorasitustamme ja ilmastopäästöjä, koska elävä luonto ja elämä siinä luovat aitoa hyvinvointia ja vähentävät riippuvuuttamme "kuolleeseen tavaraan" ja rahan luomaan illuusioon turvasta.

Yksinkertaisesti elävä, monimuotoinen ja elinvoimainen luonto ja yhteytemme siihen ovat paras "lääkkeemme" tulevaan kuumempaan ja vaarallisempaan maailmaan, jossa psyykemme joutuu kriisien ja muutosten keskellä koville, ja auttaa meitä myös tekemään sen mitä pitää tehdä.

Olemme parhaillaan todistamassa luonnon ekosysteemien ja eläin- ja eliöpopulaatioiden ja -lajien kuolinkamppailuja lähes kaikkialla maapallolla, joka tulee johtamaan ihmissivilisaatiomme kuolinkamppailuun. Todistamme 6. sukupuuttoaaltoa, joka koskee myös omaa lajiamme.

Aikataulu tälle on osaltamme vielä epävarma, mutta jos täyskäännöstä suhteessamme ja suhtautumisessamme luontoon ja elämään ei tapahdu, niin 2050–2100 on todennäköinen aikataulu. Tämän vahvistaa tiede ja

tutkimus, mutta ääneen sitä ei saa sanoa.

Tämä arvio ei ole siis pessimismiä tai yliarvioitua reagointia, vaan todennäköinen ja realistinen kuvaus siitä mitä kohti menemme, jos ja kun uskomme tiedettä ja sen tekemiä arvioita, jotka usein tosin ovat osoittautuneet optimistisiksi ja liian varovaisiksi.

Miksi tämä näkemys: IPCC:n ja YK:n raportit ilmastonmuutoksesta ja luontokadosta, toteutunut kehitys nopeampaa kuin ennustettu, keikahduspisteiden aktivoitumisen riski lähellä, lineaarisuusharha, politiikkojen ja kansalaisten haluttomuus muutokseen yms.

Olen seurannut tätä kehitystä jo kauan ja eniten hämmästyttää se kuinka lähellä tilanteen muuttuminen katastrofiksi on. Emme ole enää lineaarisen rauhallisen kehityksen vaiheessa, vaan kiihdytysvaiheessa, jossa kehitys nopeutuu ja johtaa epäjatkuvuuskohtiin, kaaokseen ja ...

Jos aiomme pelastautua ekokatastrofilta, tulee määrittää uudelleen oikeudet ja velvollisuudet niin ihmisten, eläinten kuin muunkin luonnon suhteen. Määrittää ne siten, että ne mahdollistavat kestävä ja oikeudenmukaisen elämän kaikelle elämälle ja elottomalle luonnolle myös.

Kysymys ei ole enää siitä loppuuko nykyinen kapitalistinen talouskasvuun ja ylikulutukseen perustuva

elämäntapamme vai ei, vaan kysymys on enää siitä että milloin se tapahtuu ja miten. Voimme vielä vaikuttaa tähän loppumisen tapaan, jos haluaisimme. Harkiten vai kaaoksen kautta?

Kaksi megakeikahduspistettä

Olemme lähestymässä kahta megakeikahduspistettä:

- Ekologinen keikahduspiste, jossa luonnon ekosysteemit romahtavat ja eloonjäämiskamppailu alkaa
- Tietoisuuden ja elämän keikahduspiste, jossa kollektiivinen itsesuojeluvaistomme herää ja lopetamme tuhoisan käyttäytymisemme.

Kumpi?

Nyt pitäisi tehdä työtä ekologisen keikahduksen estämiseksi eli kulutus ja päästöt alas yms. ja tietoisuuden keikahduksen edistämiseksi eli ajan ottamista hiljentymiseen, todellisuuden kohtaamista, tietouden levittämistä uhista ja ratkaisuista, aktiivista kansalaisvaikuttamista yms.

Tarvitsemme systeemisiä muutoksia talouteen, tuotantoon, energiaan, tarvitsemme isoja kulutusmuutoksia, kulutuksen vähentämistä, tarvitsemme poliittista suunnanmuutosta ja erityisesti tarvitsemme arvojemme ja maailmankuvamme muutosta elämäkeskeiseksi, jotta muutokset onnistuvat.

Uhka elämällemme, mutta myös mahdollisuus, olemme me itse. Luonto ei ole vihollisemme, vaan mahdollisuus luoda hyvä elämä itsellemme. Me emme voi voittaa luontoa, joten lopetetaan kamppailu sitä vastaan ja tehdään siitä ystävämme. Elämän puolesta, ei ketään eikä mitään vastaan.

Iso valliriutta, Amazonin sademetsät, Grönlannin jäätiköt, Siperian ikirouta, lajien 6. sukupuuttoaalto, merten ekosysteemit yms. ilmastonmuutoksen isot uhrit. Tuntemamme luonto on kuolemassa silmiemme edessä, jos emme toimi nyt.

Vaarallisin väärinkäsitys ilmastonmuutoksesta on mielestäni se, että kuvittelemme voivamme vähentää päästöjä sitä mukaan kuin tilanne huononee ja näin jarruttaa maapallon kuumenemistä, jos se käy sietämättömäksi. Mutta näin se ei ole. Miksi ei ole?

Päästöjä on vähennettävä siten, että luonnon keikahduspisteet eivät aktivoitu, koska sen jälkeen luonnon omat päästöt kiihdyttävät lämpenemistä paljon enemmän kuin meidän ihmisten toiminnasta aiheutuvat. Siksi ilmastonmuutos on pysäytettävä vähintään +2 asteeseen.

Jos luonnon omat prosessit keikahduspisteissä aktivoituvat, niin emme enää pysty mitenkään estämään karkaavaa ilmastonmuutosta. Siksi tähtäin pitää olla koko ajan keikahduspisteiden aktivoitumisen estämisessä ja

aikaa siihen on kovin vähän. Siksi tarvitsemme isoja ratkaisuja.

Jotta ilmastonmuutos pysähtyisi +2 asteeseen, niin nettopäästöt (päästöt - nielut) pitää saada nolnaan 5–10 vuoden kuluessa tai muuten riskinä on karkaava ilmastonmuutos. Tämä tekee haasteestamme vaativan, mutta ei mahdottoman.

Onko niin, että annamme luontokadon jatkua, luonnon ekosysteemien järkkyyä, ilmastonmuutoksen karata ja suuren osaa maapalloa muuttua asumiskelvottomaksi, kuumaksi ja vaaralliseksi, jos vaihtoehtona on oman elämäntapamme ja maailmamme muuttaminen sen kaikille tasoilla kestäväksi?

Toisin sanoen, jos meidän tulee tehdä isoja muutoksia talouteen, politiikkaan, asumiseen, työntekoon, liikkumiseen, syömiseen, kulutukseen yms. niin mieluummin otamme ekokriisin ja karkaavan ilmastonmuutoksen? Tätähän muutosten kieltäminen tarkoittaa.

Ilmastonmuutoksen, ekokriisin, koronapandemian ja tulevien kriisien ratkaisemisen tulisi olla koko kansakuntaamme yhdistävä ja eheyttävä tekijä, ei syy vastakkainasettelulle, omien etujen ajamiselle tai yhteiskuntarauhan rikkomiselle. Yhdessä ja sovussa toimien kaikki voittavat.

Kolme tekijää, joita emme tunnista ja tunnusta:

- 1) elämäntapamme ja taloutemme ovat kestäättömiä ja ne pitää muuttaa
- 2) aikaa ratkaisuille on vähän ja toimia pitää tehdä nopeasti
- 3) vaikutukset luontoon ja ilmastoon tulevat vasta vuosikymmenten kuluttua siitä kun ne on tehty

Nuo kolme tekijää tarkoittavat: kulutus ja päästöt alas kohti ekologisia rajoja ja nopeasti, koska on riski, että luonnon keikahduspisteet aktivoituvat ja johtavat karkaavaan ilmastomuutokseen, ja koska muutosten vaikutukset tulevat viiveellä, niin on toimittava nyt.

Emme tunnista ja tunnusta sitä, että luonnon keikahduspisteiden aktivoitumisen estäminen on tärkein tehtävämme. Jos siinä epäonnistumme, niin saamme karkaavan ilmastomuutoksen ja rajusti muuttuvan maapallon, joka uhkaa elämämme mahdollisuuksia pysyvästi.

Tuhokehitys voidaan vielä kääntää

Meidän tulee luopua fossiilisista polttoaineista ja korvata ne uusiutuvilla energialähteillä. Koska aikaa energiajärjestelmän muutokselle on enää vähän, niin joudumme vähentämään energiankulutustamme siirtymävaiheen aikana, kunnes uusiutuvat riittävät kattamaan tarpeemme.

Lihakarjatuotannosta on luovuttava ja siirryttävä pääasiassa kasvispohjaiseen ruokavalioon. Karjatalouden käytössä olevia maa-alueita tulee vapauttaa kasvituotantoon ja puolet metsittää luonnonvaraisiksi, jotta niiden monimuotoisuus elpyy ja kyky sitoa hiiltä kasvaa.

Merten liikakalastus tulee lopettaa ja luoda valtavia rauhoitettuja merialueita, jotta kalakannat elpyvät ja pystyvät näin jatkossa tuottamaan meille tarvittavan kalaravinnon.

Luonnon monimuotoisuutta on elvytettävä koko maapallon alueella ja tämä tarkoittaa ihmiskunnan käytössä olevien maa-alueiden palauttamista luonnolle 50 % maapallon pinta-alasta. Meidän on vetäydyttävä ja annettava luonnon elpyä ja näin varmistaa myös oma elämämme.

Väestön kasvuamme on hidastettava poistamalla köyhyyttä, lisäämällä tyttöjen koulutusta ja työmahdollisuuksia sekä lisäämällä heidän mahdollisuuksiaan ehkäisyyn. Kulutusmahdollisuuksia on jaettava uudestaan köyhien ja rikkaiden maiden kesken tasaisemmin.

Näiden muutosten lisäksi meidän tulee omaksua elämäntapa, joka pysyy luonnon ekologisten rajojen sisällä myös tuhansia vuosia eteenpäin. Turhasta ja vahingollisesta kulutuksesta tulee luopua ja löytää

elämänilo elävästä luonnosta ja elämästä.

Nämä toimet on aloitettava nopeasti, jotta luonnon monimuotoisuus elpyy, estämme karkaavan ilmastomuutoksen ja luomme perustan elämäntavalle, joka on kestävä ja mahdollinen myös tulevien vuosisatojen ja -tuhansien aikana.

Jotta pystyisimme nämä isot globaalit muutokset tekemään elämäntapaamme ja maailmaamme, tulee meidän omaksua uusi elämäkeskeinen suhde itseemme ja luontoon ja nähdä luonto ja sen elämä oman elämämme perustana ja virikkeellisenä elinympäristönä.

LOPUKSI

Tarvitsemme kollektiivisen tietoisuuden, kulttuurin ja ajan hengen muutoksen, jotta nykyinen suunta kääntyisi ja alkaisimme toimia elämän ja itsemme pelastamiseksi edessämme olevasta ekokatastrofista ja sen luomista muista kriiseistä. Vähempi ei nyt riitä.

Perustelemattoman luottamuksen illuusio

Optimismini tulevaisuuden suhteen perustuu siihen, että olemme lähestymässä suurta evolutiivista murrosta, jota edeltävät ja johon kuuluvat kaaokset ja nykyisen elämäntapamme murtumat ja kriisit. Ne ovat välttämättömiä uuden ihmisyytemme "ajureita ja pakottajia".

Pessimismini tulevaisuuden suhteen perustuu siihen, että nykyisen talouden ja kulutuksen luomat kasvavat vahingot ajavat meidät "huonon kierteeseen", josta emme pääse ylös, vaikka heräisimmekin siihen, että on pakko toimia maapallon elonkehän ja siten itsemme pelastamiseksi.

Surullista ja hämmentävää, että emme edelleenkään ota ilmastonmuutosta ja luontokatoa tosissamme, vaikka päivä päivältä uutiset niiden etenemisestä ovat yhä hälyttävämpiä ja aikataulun suhteen nopeutuvia. Jos olisimme tosissamme, niin toimisimme päättäväisesti ja nopeasti.

Todella surullista, jos sopeudumme luonnon ekologiseen tasapainoon vain kriisien, tuhojen ja katastrofien kautta, koska emme itse sitä halua tehdä. Ja voi olla, että se on ainoa tie eli ristiriitamme luonnon (itsemme) kanssa on niin perustavanlaatuinen, että muuten se ei ratkea.

Saadaksemme taloudellisen, teknologisen, yhteiskunnallisen ja elämäntapamme ekologisen murroksen toteutumaan, tarvitsemme elämän

psykologian, kulttuurin ja ajan hengen murrosta elämäkeskeiseksi ja -myönteiseksi. Silloin elävä elämä antaa sen mitä tarvitsemme ja haluamme.

Kuluttamisesta on tullut ihmisoikeus, joka aiheuttaa luontokadon, 6. sukupuuttoaalton ja muuttaa suuren osan maapalloa elinkelvottomaksi ja ajaa meidät kurjuuteen ja kaaokseen, ja talouskasvusta ideologia, joka varmistaa tämän. Tiedämme tämän, silti jatkamme. Järjetöntä.

Elämme nyt perustelemattoman luottamuksen illuusiossamme, josta meidän on herättävä.

Mitä enemmän ja vakuuttavampia todisteita saamme ilmastomuutoksen ja luontokadon etenemisestä ja niiden aiheuttamista vahingoista ja tuhoista, niin sitä enemmän kiellämme tämän todellisuuden. Onnistuu vielä hetken - sitten todellisuus "tulee silmille".

Kannattaisiko jo uskoa - tämä ei ratkea odottamalla tai toivomalla, vaan teoilla ja pian. Olemme nyt jonkin sellaisen alussa, jota emme olisi koskaan uskoneet mahdolliseksi, mutta sen saamme, jos emme nyt toimi.

Tarvitsemme nyt oikeita kysymyksiä

Kysymykset, joita emme kysy, ovat syy siihen, että emme löydä tietä mahdolliseen tulevaisuuteen, pois nykyisestä kestäättömästä elämästämme. Nyt on aika kysyä: miksi haluamme ajaa ihmiskunnan tuhoon emmekä elämään?

- 1) Miksi emme usko tiedettä, miksi emme toimi, vaikka tiedämme mitä on tapahtumassa, miksi suljemme tämän tietoisuutemme ulkopuolelle?
- 2) Miksi toimimme parempaa tietoa vastaan, mikä estää meitä kohtaamasta tätä tietoa ja todellisuutta sellaisena kuin ne ovat, mikä meissä estää tämän?
- 3) Miksi olemme valmiita uhraamaan lastemme tulevaisuuden, vaikka samaan aikaan sanomme, että haluamme lapsillemme parempaa elämää, miksi valehtelemme lapsillemme?
- 4) Miksi jatkamme nykyistä elämäntapaamme, vaikka tiedämme, että se johtaa kärjistyvään ilmastonmuutokseen ja ekokatastrofiin, miksi emme halua estää näitä ja muuttaa elämäntapaamme?
- 5) Miksi emme halua kohdata todellisia ihmisyyttämme haastavia ratkaisuja, miksi pidämme muutosta uhkana, vaikka se on ainoa mahdollisuutemme selviytyä edessämme olevista haasteistamme?

Emme löydä tietä mahdolliseen tulevaisuuteen ennen kuin kysymme näitä kysymyksiä, vastaamme niihin rehellisesti ja toimimme niiden mukaan.

Kiitos!